

Národní knihovna České republiky

Výroční zpráva
2015

Obsah

Úvodní slovo generálního ředitele	3
Události roku	5
Revitalizace areálu Klementina	5
Stěhování oddělení a fondů v Klementinu i ve starém objektu Národní knihovny v Hostivaři	7
Spolupráce se společností Google	10
EBSCO Discovery Service	12
Ptejte se knihovny	13
Služba eBooks on Demand v Národní knihovně	14
Webarchiv a projekt Národní digitální knihovna	14
Přechod na nová katalogizační pravidla RDA	14
Elektronický zpravodaj Národní knihovny	15
Noc s Andersenem	15
Z hlavních činností knihovny	16
Doplňování knihovních fondů	16
Zpracování novodobých knihovních fondů	16
Historické a hudební fondy	17
Slovanská knihovna	21
Knihovnický institut	23
Projekty a programy	24
Ekonomické ukazatele, statistika, grafy	38
Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2015	38
Finanční hospodaření	39
Personální údaje	42
Odbor doplňování a zpracování fondů	43
Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2015	43
Přírůstek domácí literatury za rok 2015	46
Přírůstek zahraniční literatury za rok 2015	49
Mezinárodní agentury	54
Statistiky zpracovatelských útvarů	55
Statistické ukazatele služeb	56
Slovanská knihovna	63
Knihovna knihovnické literatury	64
Správa knihovních fondů	65
Ochrana knihovních fondů	69
Archiv Národní knihovny	75
Referát vnitřního auditu Národní knihovny	77
Z činnosti Odboru komunikace	78
Kalendárium významných akcí	78
Výstavní činnost	83
Publikační činnost	87
Přílohy	93
Dárci	93
Organizační struktura k 31. 12. 2015	107
Zaměstnanci	108
Zkratky	112
Důležité údaje a kontakty	114

Úvodní slovo generálního ředitele

Rok 2015 přinesl do Národní knihovny ČR výrazné změny v mnoha aspektech. Tak po letech příprav došlo 1. května k zavedení nového knihovního standardu – katalogizačních pravidel „Resource Description and Access“ do české katalogizační praxe. Významnou proměnou, včetně nového designu webových stránek, prošla elektronická služba *Ptejte se knihovny*, mimo jiné bylo uživatelům nově umožněno i komentování starších odpovědí z archivu. Po této inovaci se ozvaly další české knihovny a na konci roku bylo do této služby aktivně zapojeno již devět desítek knihoven z celé republiky. Projekt *IOP – Vytvoření Národní digitální knihovny* vstoupil s novým rokem do fáze tzv. udržitelnosti a svou nepřipraveností se postaral o řadu starostí řešených po celý rok. 25. září se výrazně opožděná druhá etapa investiční akce *Revitalizace a rekonstrukce Klementina* dočkala kolaudace první části – nejstaršího klementinského křídla u Křižovnické ulice. Veřejnosti jsou tak opět přístupné dvě nádherné chodby s nástěnnými malbami ze 17. století. Do místností v přízemí se přestěhovalo Oddělení referenčních a meziknihovnických služeb včetně studovny. Zásadním pokrokem v patové situaci dalšího postupu stavební obnovy Klementina bylo v druhé půli roku zpracování nové architektonické studie, podle níž se bude postupovat v dalších letech. A v neposlední řadě se dvakrát obměnilo obsazení pozice statutárního zástupce organizace – generálního ředitele, poté následovaly i změny na dalších místech ve vedení NK ČR.

Foto: Eva Hodíková

Z hlavních činností NK ČR se, stejně jako dříve, museli naši pracovníci vyrovnávat především s dlouhodobým nedostatkem finančních prostředků na doplňování knižních fondů. Vedle povinného výtisku, nákupu, mezinárodní výměny a darů, se zejména zabezpečovaly online přístupy k zahraničním elektronickým informačním zdrojům. Jednou z nových cest zefektivnění se stal kvalifikovaný výběr profilových elektronických publikací z databáze multivyhledávače *EBSCO Discovery Service* pro „patron driven acquisition“. Pokračovala spolupráce s Moravskou zemskou knihovnou a Vědeckou knihovnou v Olomouci na sdílení katalogizaci v rámci AlephCluster, rozšířil se počet spolupracujících knihoven pro přebírání záznamů do Souborného katalogu ČR, došlo k vytvoření Centrálního adresáře knihoven a informačních institucí (na konci roku obsahoval 6 586 záznamů aktivních knihoven, z toho 5 508 veřejných).

Z pozoruhodných akvizic historických a hudebních fondů za všechny zmíním tisk *Historie o třech svatých obrazech* z roku 1746, v níž autor popisuje historii obrazů ve františkánském klášteře v Bechyni, dále grafické album třinácti rytin s pohledy na lázně Teplice v letech 1800–1808, které pocházejí z někdejší sbírky Jindřicha Waldese, po roce 1989 v restituci vrácené Waldesovým dědicům ze sbírek Národní galerie, a konečně signovaný rukopis *Originální školy prof. Otokara Ševčíka* z roku 1877.

V průběhu roku byla dokončena digitalizace všech nevázaných mapových listů Lobkowiczské mapové sbírky. Během čtyřleté spolupráce s Výzkumným ústavem geodetickým, topografickým a kartografickým tak bylo celkem digitalizováno 1 900 mapových listů, které byly následně zpřístupňovány online v rámci *Virtuální mapové sbírky*. Evropská digitální knihovna rukopisů a dalších historických dokumentů *Manuscriptorium* – jedinečný projekt NK ČR mezinárodního významu – byla rozšířena o 89 námi zpracovaných komplexních digitálních dokumentů a o další dodávky od našich zahraničních partnerů. Na konci roku tak Manuscriptorium obsahovalo již 398 215 evidenčních záznamů a 46 605 komplexních digitálních dokumentů. Úspěšně pokračoval i další významný mezinárodní digitalizační projekt, jehož je NK ČR důležitým partnerem – *Hromadná digitalizace historických a vzácných doku-*

mentů ve spolupráci se společností Google, rozvržený do let 2011–2016. V roce 2015 bylo digitalizováno 38 000 historických a vzácných dokumentů. Součástí tohoto projektu jsou také fondy Slovanské knihovny – staré tisky i mladší dokumenty. Významným obohacením sbírek Slovanské knihovny byly dary – především od Treťjakovské státní galerie, Ruské akademie umění, Lichačevova institutu, sdružení Memorial, pražského Polského institutu, lublaňské Slovinské matice a sarajevského Preporodu. Nejvýznamnější odbornou společenskou akcí Slovanské knihovny byla spoluorganizace mezinárodního kulatého stolu k 120. výročí narození P. N. Savického. Pracovníci Knihovnického institutu počátkem roku dokončili migraci webů institutu do nového redakčního systému včetně vytvoření nové grafiky, připravili desítky školení, seminářů a přednášek a 18. října organizovali slavnostní udělení ceny *Knihovna roku 2015* v Zrcadlové kapli Klementina.

V roce 2015 vyšlo šest čísel E-zpravodaje NK ČR, 27. března umožnila *Noc s Andersenem* dětem z 5. tříd ZŠ v Ondřejově „pohádkově nocovat“ v Klementinu, po dva víkendové dny na konci ledna měli návštěvníci unikátní možnost shlédnout v Klementinu *Vyšehradský kodex* z roku 1086 a 1. května si mohli prohlédnout iluminace *Pařížského zlomku Dalimilovy kroniky* ze 14. století. Z řady dalších výstav musím připomenout zejména soubor fotografií Jaroslava Brunera-Dvořáka, dokumentující funkcionalistickou přestavbu Klementina pro umístění knihovny, jejích studoven, fondů a pracoven, výstavy *Biblické příběhy na renesančních iluminacích*, *Slavné stavby rodiny Luragů v Čechách* a *Otisky Dharmy* – frotáže z kamenných stél s čínskými buddhistickými texty.

Národní knihovna ČR se rovněž připojila k připomenutí 600. výročí upálení Jana Husa výstavou a vydáním stejnojmenné publikace *Jan Hus. Problém přijmout svobodu* připravené ve Vydavatelském oddělení.

Subjektivně zmiňuji pouze část celoroční práce téměř pětistovky pracovníků NK ČR v Klementinu a v areálu v Hostivaři; o výsledcích jejich práce v knihovně i o jejich odborném a vědeckém bádání se podrobně dočtete v dalším textu. Výše naznačené chce upoutat a poděkovat.

Petr Kroupa

Události roku

Revitalizace areálu Klementina

V roce 2015 pokračovaly práce na II. etapě revitalizace Klementina. Byla dokončena a zkolaudována první část II. etapy – křídlo do Křižovnické ulice. Po nastěhování provozů a knižních fondů do zrekonstruovaných prostor byla generálnímu dodavateli postupně předána k rekonstrukci zbývající část II. etapy (objekty kolem Studentského nádvoří). Po zahájení stavebních prací v nově předaných prostorách byly nalezeny v několika místnostech původní historické dřevěné podlahy, znovu se tedy rozběhla jednání s orgány památkové péče. Překvapením byl stav některých odkrytých nosných konstrukcí, který mimo jiné dokazuje i nepříliš kvalitně odvedenou práci při rekonstrukci na začátku 20. století – např. nedostačující krytí výztuže železobetonových stropních desek, použití betonových směsí působících agresivně na ocelovou výztuž či ze statického hlediska chybně založené příčky. Rovněž stav historických dřevěných podlahových konstrukcí, které byly napadeny dřevokaznými houbami, si vyžádal dodatečné úpravy pro zajištění funkčnosti a trvanlivosti.

Chodba v 1. patře po rekonstrukci křídla do Křižovnické ulice. Foto: Eva Hodíková

Rozběhly se znovu přípravné práce na III. etapě revitalizace Klementina. Vzhledem k tomu, že dokumentace III. etapy, zpracovaná generálním projektantem, nebyla orgány památkové péče schválena (navrhované podsklepení stávající haly služeb se ukázalo jako neprůchozí z důvodu archeologicky významného prostoru), rozhodlo vedení NK ČR o zahájení prací na částečné změně koncepce. Architektonický ateliér Architekti Hruša & spol., Ateliér Brno, s. r. o., který vyšel vítězně z výběrového řízení, zpracoval v těsné spolupráci s Národním památkovým ústavem studii nové koncepce revitalizace areálu. Tato studie

byla následně předložena Odboru památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy se žádostí o vydání závazného stanoviska. Po jeho vydání budou zahájeny další stupně projekčních prací tak, aby prostor mezi stavebním dokončením II. etapy a zahájením III. etapy byl v rámci možností daných procesními postupy a legislativou co nejkratší.

Proběhlo také několik jednání se zřizovatelem o vybavení areálu po rekonstrukci novým mobiliářem, zejména v nových studovnách a dalších veřejných prostorách. Byly zahájeny přípravné práce pro zpracování projektu interiéru areálu.

*Masivní dřevěné dveře v přízemí
revitalizovaného křídla do Křížovnické ulice.
Foto: Eva Hodíková*

Stěhování oddělení a fondů v Klementinu i ve starém objektu Národní knihovny v Hostivaři

Vystěhování pracovišť z Klementina koncem roku 2014 bylo uvolněno místo pro přípravu prostorů v souvislosti s postupujícími stavebními pracemi v průběhu II. etapy revitalizace. Je třeba říci, že všechna náhradní řešení mohla být realizována pouze za významné pomoci a obětavosti pracovníků z dotčených pracovišť. Vnitřními přesuny byly vytvořeny podmínky pro dočasné umístění Hudebního oddělení. Jeho vlastní stěhování probíhalo od začátku roku 2015 po dílčích krocích. Bylo vždy třeba část fondu dočasně přemístit a teprve po přestěhování regálů a dalšího mobiliáře nastěhovat na nové místo určené do prostoru tzv. revizní chodby v odboru Historické a hudební fondy. I v těchto provizorních podmínkách se podařilo vytvořit 9 pracovních míst a umístit téměř 120 000 svazků hudebnin (včetně příruční knihovny) a tak zachovat fungování oddělení. Pro jeho uživatele byla vytvořena dočasná studijní místa ve Studovně rukopisů a starých tisků.

Přípravy na stěhování Hudebního oddělení. Foto: Eva Hodíková

Přípravy na stavební práce v prostorách Hudebního oddělení. Foto: Eva Hodíková

Stěhování oddělení po kolaudaci traktu u Křižovnické ulice

V polovině září, ještě před vlastní kolaudací dokončeného traktu stavebního objektu 05 (SO 05) do ulice Křižovnická, byly zahájeny stěhovací práce na přemístění fondu Slovanské knihovny (dále SK) z depozitáře ve 4. nadzemním podlaží za bývalou studovnou SK (SO 09). Stěhování fondu SK provázely problémy se stabilitou nových regálů. Po nastěhování prvních běžných metrů dokumentů bylo nutné práce zastavit, neboť došlo ke značnému vychýlení regálů. Dodavatel musel proto regály zafixovat a zpevnit je vzpěrami. K dalšímu přerušení stěhování fondu již nedošlo, přesto po naplnění depozitáře byly instalovány další vzpěry, které zajišťují bezpečnost celé konstrukce. Celkem zde bylo umístěno 192 000 svazků publikací a 4 700 svazků novin.

V listopadu se přesunulo Mezinárodní oddělení ze svého dočasného působiště v apartmánu NK ČR (SO 01) do prostor, které jsou určeny pro jeho finální dislokaci ve 2. nadzemním podlaží v křídle do Křižovnické ulice. Dále proběhly přípravné práce na přesuny pracovišť plánované na rok 2016.

Revitalizace Klementina se v roce 2015 poprvé dotkla i Odboru služeb, a to zásadním způsobem. Došlo k dočasnému uzavření Referenčního centra (dále RC) a studovny meziknihovnických služeb, tedy studoven, které patří do tohoto odboru.

Více než šestnáct let mohli čtenáři v chodbě přiléhající k Révovému nádvoří využívat RC, jež zde bylo v letech 1998–1999 vytvořeno rekonstrukcí chodby. Zkušební provoz RC začal 21. 6. 1999, oficiálně bylo otevřeno 6. 10. 1999. Souběžně tehdy také vznikla nová studovna meziknihovnických služeb, i když meziknihovnické služby byly v této části Klementina poskytovány řadu let.

V roce 2015 se RC, přilehlá studovna meziknihovnických služeb a zázemí Oddělení referenčních a meziknihovnických služeb (dále ORMS) staly posledními pracovišti, která ještě zůstávala v přízemí objektu SO 06 v provozu. Stěhování probíhalo po dobu necelých dvou měsíců do náhradních prostor, jež vznikly v nově rekonstruovaném objektu SO 05. V přízemí Křižovnické chodby bylo nově vytvořeno nejen zázemí tohoto oddělení, ale také příruční sklad a nová studovna, v níž pokračuje provoz RC. Od pondělí 7. září byla postupně z RC stěhována příruční knihovna, původní nábytek byl rozebrán a znovu sestaven v odlišné dispozici v náhradních prostorách a do polic byla v novém RC vrácena i část příruční knihovny.

Nové prostory Referenčního centra v přízemí Křižovnické chodby. Foto: Eva Hodíková

*Stěhování mobiliáře i knihovny
Oddělení referenčních
a meziknihovních služeb.
Foto: Eva Hodíková*

Následně byl v nových pracovních oddělení sestaven nábytek a postupně přestěhována i jednotlivá pracoviště. Do příručního skladu oddělení byla nastěhována zbývající část příruční knihovny RC, materiál potřebný pro poskytování služeb, část katalogů Retrospektivní článkové bibliografie atd.

Část služeb, které ORMS garantuje, zůstala zachována i v průběhu stěhování. Pro rozšíření přístupu k internetu byly proto dva počítače z RC zapůjčeny do Všeobecné studovny a Studovny společenských a přírodních věd. Ve standardních či prodloužených termínech byla i nadále poskytována školení, konzultace, referenční služby včetně *Ptejte se knihovny*, reprografické služby pro vzdálené uživatele či služby eDDO a EOD. Vzhledem ke lhůtám výpůjček nebylo možné zcela přerušit ani meziknihovní služby. V limitovaném režimu proto fungovala i studovna meziknihovních služeb, do 14. října v původních prostorách, od 15. října v novém RC.

Provoz RC byl v náhradních prostorách obnoven 2. listopadu. Místnosti v Křižovnické chodbě, v nichž vzniklo nové RC, představují přibližně 47 % plochy původního RC a studovny meziknihovních služeb. Při budování nového RC tak muselo dojít k určité redukci v kvantitě nabízených služeb. Od listopadu jsou proto nově v RC poskytovány jak referenční, tak meziknihovní služby, které měly původně vlastní studovnu. Při zachování struktury garantovaných služeb musel být snížen počet počítačů pro čtenáře i počet studijních míst. Čtyři počítače (tzv. zero klienti) z RC byly předány Oddělení studoven pro rozšíření přístupu k internetu ve studovnách, dva počítače pak Knihovně knihovnické literatury jako náhrada za nevyhovující uživatelské počítače. Již během letních měsíců bylo do skladu vráceno 660 svazků z příruční knihovny RC. Příruční knihovna byla zároveň rozdělena na svazky, které jsou nyní dostupné přímo v RC (4 543 knihovních jednotek), a knihy uložené v příručním skladu (2 367 knihovních jednotek). Ty jsou čtenářům expedovány na vyžádání.

Mapka rozdělení Klementina na stavební objekty při revitalizaci viz str. 113 – pozn. red.

Stěhování ve starém objektu Národní knihovny v Hostivaři

V průběhu celého roku 2015 probíhalo stěhování knihovního fondu ze severní části starého objektu NK ČR v Hostivaři jako příprava na jeho rekonstrukci. Menší část tvořil fond ORST (8 500 svazků) a SK (13 200 svazků), které byly přemístěny do Klementina. Většina fondu byla přestěhována do jižní části budovy (asi 650 000 svazků) a pro zbývajících 555 000 svazků se bude hledat náhradní umístění mimo objekty NK ČR.

Spolupráce se společností Google

Projekt *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* rozvržený do šesti let (2011–2016) pokračoval plně v duchu předchozích let. Přípravné práce (katalogizace, ambulantní opravy, oceňování knih atd.) probíhaly ruku v ruce s vlastní digitalizací dokumentů. Paralelně s digitalizací byla zpřístupňována digitální data veřejnosti, především prostřednictvím digitální knihovny Google Books a elektronických databází NK ČR, tj. přes elektronický katalog SK <http://aleph.nkp.cz/cze/slk> a přes databázi starých tisků <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>.

V roce 2015 bylo zdigitalizováno okolo 38 000 svazků historických a vzácných dokumentů.

Do Manuscriptoria bylo konvertováno 20 000 komplexních digitálních dokumentů ve standardu TEI P5 ENRICH Specification dle parametrů podprogramu VISK 6.

Několik údajů dle statistik Google k listopadu 2015

Celkem bylo do poloviny listopadu 2015 předáno společnosti Google k digitalizaci 37 974 knih, digitalizováno bylo 37 950 knih. Ke stažení je k dispozici 37 595 knih.

Staženo na server NK ČR bylo 30 531 knih (z toho asi 15 % SK).

Padesát, uživatelů nejvyhledávanějších knih zhlédlo za posledních šest měsíců v digitální knihovně Google Books takřka 47 510 uživatelů. Uživatelé z celého množství zpřístupněných knih konzultovali nejvíce knihy v němčině (46 %), v ruštině (15 %), latině (12 %), polštině (6 %) a češtině (5,5 %). Lze říci i dle dalších statistik, že jsou využívány knihy ve všech jazycích. Staré tisky se postupně konvertují do Manuscriptoria. Všechny digitalizované knihy jsou dostupné prostřednictvím odkazů z katalogu starých tisků a katalogu SK do Google Books.

1. Organizační a plánovací práce

Tyto práce již tradičně probíhaly v souladu s postupy nastavenými v roce 2011. Začátkem roku 2015 začala vlastní pravidelná digitalizace knih podle harmonogramu dojednaného se společností Google. V průběhu roku odjelo na digitalizační pracoviště do Německa celkem osm transportů v časovém intervalu 6 týdnů.

2. Katalogizace

Stav prací v Oddělení rukopisů a starých tisků (dále ORST)

ORST pravidelně připravuje k digitalizaci dokumenty z historického fondu z období let 1501–1800. V průběhu roku 2015 bylo externími pracovníky ORST zpracováno (zkatalogizováno) celkem 21 238 jednotek dokumentů (záznamů, čárových kódů). V roce 2015 pokračovalo oceňování dokumentů, které je nezbytné pro určení pojistné hodnoty. Byl rozšířen počet externích pracovníků – expedientů, v jejichž popisu práce je kromě expedice a vedení evidencí také doplňování dokumentů evidenčními štítky se signaturou a vlepování čárového kódu. Další činnosti, tj. vytváření a odesílání elektronických seznamů a průvodní dokumentace ke každému transportu, odborné balení vozíků s knihami, vyřízení povolení k vývozu a celní deklarace ke každé zásilce, dále stěhování vozíků do blízkosti kamiónu, proběhly rutinně.

Dostupnost výsledku katalogizace je na adrese: STT – Databáze starých tisků a map NK ČR (1501–1800): <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>.

Dostupnost výsledku digitalizace je na téže adrese: ke konci roku 2015 bylo zdigitalizováno 52 095 jednotek dokumentů z fondu ORST, které mají funkční prolink do elektronického katalogu STT.

Souhrnné údaje ORST

Během roku 2015 bylo odesláno k digitalizaci 20 486 jednotek dokumentů (k 18. 11. 2015 – poslední várka roku 2015); celkem bylo od začátku projektu odesláno k digitalizaci 52 095 jednotek dokumentů.

Stav prací ve Slovanské knihovně

Slovanská knihovna (dále SK) připravuje k digitalizaci zejména dokumenty ze svého fondu vydané v 19. století (1800–1875), ale také staré tisky vydané před rokem 1800 a v neposlední řadě, po dohodě se společností Google, též vybrané dokumenty mladší než 140 let, ale vydané do roku 1900 (včetně).

V průběhu roku 2015 bylo externími pracovníky SK zpracováno (zkatalogizováno) celkem 5 348 jednotek dokumentů (záznamů, čárových kódů). Další práce (oceňování knih, nakládání vozíků před digitalizací a jejich odesílání, zpětné přijímání vozíků, jejich vykládání a zpětné zakládání dokumentů do depozitáře) již během roku 2015 probíhaly rutinně.

Dostupnost výsledku katalogizace je na adrese: SLK – Online katalog SK: <http://aleph.nkp.cz/cze/slk>.

Dostupnost výsledku digitalizace je na téže adrese: ke konci roku 2015 bylo zdigitalizováno 16 300 jednotek dokumentů z fondu SK (z toho 2 127 jednotek starých tisků), v bázi SLK je 10 403 funkčních odkazů k digitálním kopiím zhotoveným v rámci projektu.

Souhrnné údaje SK

Během roku 2015 bylo připraveno k digitalizaci 5 570 jednotek dokumentů; celkem od začátku projektu bylo připraveno k digitalizaci 20 006 jednotek dokumentů; během roku 2015 bylo odesláno k digitalizaci 5 843 jednotek dokumentů. Celkem bylo tedy od začátku projektu odesláno k digitalizaci 16 300 jednotek dokumentů (oba údaje se vztahují k 18. 11. 2015 – poslední várka roku 2015).

Statistika katalogizace za dobu trvání projektu

Rok	Počet záznamů ORST	Počet záznamů Slovenská knihovna	Celkem
2011	19 560	3 595	23 155
2012	20 301	4 643	24 944
2013	22 444	4 289	26 733
2014	24 977	4 689	29 666
2015	21 238	5 348	26 586
Celkem	108 520	22 564	131 084

3. Fyzická příprava knih k digitalizaci v rámci projektu Google

V Oddělení restaurování NK ČR bylo za období 1. 1. 2015 – 20. 11. 2015 z fondů ORST a SK prozkoumáno a mechanicky očištěno celkem 16 590 knih. Zpracováno v databázi bylo za toto období 15 320 knih.

Přehled množství knih zanesených do databáze podle kategorií za rok 2015

	celkem	Kategorie 1	Kategorie 2	Kategorie 3	Kategorie 4
ORST	11 420	10 632	359	55	383
SK	3 900	3 645	178	4	73
Celkem	15 320	14 277	537	59	456

Fyzický stav historických knižních fondů NK ČR (ORST a SK) v rámci projektu Google

Celkový počet knih zanesených v databázi	15 329
Kategorie 1: Bez poškození (prozkoumané a mechanicky očištěné knihy) a s mírným poškozením s nutností ambulatní opravy (poškození povrchu, prasklá drážka, poškozené předsádky, uvolněné šití, uvolněné a potrhané listy, znečištění)	Z celkového počtu prozkoumaných knih cca 93 % knih (14 277)
Kategorie 2: Částečný restaurátorský zásah (ztráta desky, odtržení desky, popraskané šití – nekompletní, množství trhlin v bloku)	Z celkového počtu prozkoumaných knih cca 3,6 % knih (537)
Kategorie 3: Komplexní restaurátorský zásah (zásadní poškození knižní vazby a knižního bloku)	Z celkového počtu prozkoumaných knih cca 0,4 % knih (59)
Kategorie 4: Vyřazeno z digitalizace (neodpovídá požadovaným kritériím, kontrola aktivity plísňí)	Z celkového počtu prozkoumaných knih cca 3 % knih (456)

Za celé období spolupráce se společností Google v letech 2011–2015 bylo ze sbírek ORST a SK prozkoumáno, mechanicky očištěno a zrestaurováno v Oddělení restaurování celkem **144 483** knih.

EBSCO Discovery Service

EBSCO Discovery Service (EDS) je multivyhledávač, který nabízí přehledný, maximálně uživatelsky jednoduchý přístup ke všem elektronickým zdrojům dané instituce a k dalším metadatům uloženým v centrálním indexu služby. V NK ČR je EDS uživatelům k dispozici od roku 2012 v ostrém provozu.

V průběhu roku 2015 došlo k dalšímu obohacení centrálního indexu o nově začleněné databáze s licencovaným obsahem či o databáze obsahující open access zdroje. Přibyla tak metadata z Oxford University Press, DarwinBooks, ScieloBooks či Churchill Archive, z open access zdrojů pak byly nově přidány Europeana, European Union Open Data Portal či TOXNET.

Pro vylepšení relevance záznamů byly do EDS integrovány tezaury předních bibliografických databází (např. Historical Abstracts, MEDLINE, MathSciNet, PsychINFO atd.). Pomáhají docílit přesnějších výsledků vyhledávání prostřednictvím nápovědy a využití relevantních synonym. Rozšiřují tak možnosti vyhledávání, které nespolehá pouze na záznam metadat a fulltextové prohledávání.

V roce 2015 začala také migrace z nástroje pro správu dostupných publikací *AtoZ* na linkovací nástroj a seznam publikací nové generace *Full Text Finder*, který bude kompletně integrován s EDS. Nabídne tak možnost prohledávat danou publikaci přímo v rozhraní EDS, včetně automatické nápovědy o dostupnosti daného titulu ve fondu knihovny atd. Migrace se týká všech více než 9 200 zákazníků EDS z celého světa a bude pokračovat i v roce 2016.

Nově byl spuštěn EDS App Store, který nabízí zákazníkům EDS možnost implementovat více než 130 aplikací zaměřených na různé oblasti, např. nástroje pro statistiky, tvorbu vyhledávacích oken, která lze vložit na webové stránky instituce, nástroje zaměřené na integrované katalogy knihoven atd.

Využívání EDS v NK ČR je podle statistik stále na velmi dobré úrovni. V roce 2015 bylo zaznamenáno 16 968 přístupů, celkem bylo zobrazeno 4 611 plných textů či bylo provedeno 4 470 propojení do lokálních zdrojů.

Autorizovaný přístup ke kompletnímu obsahu EDS je pro uživatele NK ČR možný z počítačů ve studovných NK ČR nebo prostřednictvím vzdáleného přístupu. K dispozici je též přístup typu host, kdy lze prohledávat volně dostupné údaje, ale není povolen přístup k licencovanému obsahu.

Přístup k EDS je smluvně zajištěn až do roku 2018.

Podrobná statistika využívání multivyhledávače EDS v Národní knihovně ČR

InterfacelD/ Version	Year	Month	Sessions	Searches	Requests					
					PDF Full Text	HTML Full Text	Image/ Video	Abstract	Smart Link To	Custom Link
eds / live	2014	December	1493	75644	421	84	0	1056	18	255
eds / live	2014	November	1515	131086	368	67	2	1727	52	451
eds / live	2014	October	2972	110573	407	73	0	1548	102	444
eds / live	2014	September	1580	53936	167	28	0	537	16	264
eds / live	2014	August	889	63279	201	11	0	521	17	210
eds / live	2014	July	253	23369	173	18	0	219	9	103
eds / live	2014	June	1371	120309	227	46	4	1418	31	528
eds / live	2014	May	1306	102285	527	90	0	1473	97	378
eds / live	2014	April	1430	115298	380	79	0	1022	65	603
eds / live	2014	March	1444	112293	419	60	2	1005	35	521
eds / live	2014	February	1363	87648	380	51	0	734	8	336
eds / live	2014	January	1352	98517	273	61	0	724	26	377
Grand Total			16968	1094237	3943	668	8	11984	476	4470

Ptejte se knihovny

Rok 2015 byl pro službu *Ptejte se knihovny* (dále PSK) doslova přelomový, neboť v tomto období prošla výraznými změnami. Mezi nejvýraznější novinky pro uživatele bezesporu patřil nový design webových stránek, který byl ve spolupráci s grafičkou navržen tak, aby byly stránky pro uživatele návodné, přehledné a zaujaly svým výtvarným zpracováním. Současně s novými stránkami byly připraveny také propagační materiály služby PSK (<http://www.ptejteseknihovny.cz/pro-knihovny/propagace-sluzby>).

Další novinkou jsou tři možnosti pro položení dotazu, ze kterých si návštěvník může vybrat ihned na úvodní stránce PSK (<http://www.ptejteseknihovny.cz/>). Položení do-

tazu bylo vedle chatu a dotazu dle oboru rozšířeno o regionální dotazy, neboli o zadání dotazu podle příslušnosti knihovny k danému kraji. Tím získaly šanci více se zviditelnit také menší, především městské knihovny, které byly doposud uživateli trochu opomíjeny. V případě dotazu, který se váže k danému místu či oblasti, je nyní mnohem snazší vybrat knihovnu v blízkém okolí. K zadávání regionálních dotazů slouží návštěvníkům interaktivní mapa zapojených knihoven (<http://www.ptejteseknihovny.cz/novy-dotaz-region>).

Uživatelům je nově umožněno také komentovat odpovědi uložené v archivu služby PSK. Tyto komentáře se v praxi ukázaly jako velmi užitečné a oblíbené nejenom pro hodnocení či doplnění odpovědi, ale také pro pokládání nových dotazů. Návštěvníci stránek PSK takto vloží průměrně 25 dotazů za měsíc, což je významný počet. Odpovědi v archivu je dále možné označit či doporučit prostřednictvím sociální sítě Facebook.

Poslední uživatelskou novinkou se stalo zveřejnění mobilní aplikace pro Android, která tak doplnila stávající aplikaci pro zařízení na platformě iOS (<http://www.ptejteseknihovny.cz/mobilni-aplikace>).

Pro knihovny aktivně zapojené do služby PSK byl připraven nový modul pro správu dotazů, který umožňuje veškerou práci s dotazem či aktualizaci konta knihovny z jednoho místa. Tento modul byl vytvořen právě ve spolupráci se zapojenými knihovnami a podle průzkumu využívání nové administrace jsou knihovny spokojené.

Veškeré tyto uvedené změny a novinky byly spuštěny v březnu 2015 a v květnu téhož roku získala NK ČR cenu INFORUM 2015, která je oceněním pro nejvýznamnější a nejlepší český produkt, službu nebo čin spojený s elektronickými informačními zdroji s významem pro českou, resp. slovenskou oblast.

Po zveřejnění nové podoby PSK se ozvaly další české knihovny s žádostí o zapojení do služby. Aktivně se nakonec zapojilo šest městských (MK Třeboň, MK Česká Třebová, MK Kolín, MK Neratovice, MK Prachatice, MK Jílové u Prahy) a jedna vědecká knihovna (SVK Hradec Králové), další se ke službě připojily pasivně. K 31. 12. 2015 bylo tak do služby *Ptejte se knihovny* aktivně zapojeno již 92 knihoven.

NK ČR obdržela za uplynulý rok celkem 977 dotazů; toto číslo zahrnuje počet dotazů zaslaných přes formulář a prostřednictvím komentářů. Výrazně vyšší podíl na dotazech zaznamenal chat, který pro položení dotazu v NK ČR využilo 152 tazatelů.

Zastoupení oborů zůstává neměnné, nejvíce tazatele zajímaly informace z oblasti jazyka a literatury, historie a knihovnictví.

Služba PSK také pravidelně informuje o svých novinkách a zajímavostech v e-zpravodaji NK ČR (<http://www.nkp.cz/o-knihovne/zakladni-informace/vydane-publikace/e-zpravodaj>).

Cena INFORUM 2015 udělená službě *Ptejte se knihovny*.

Foto: Eva Hodíková

Služba eBooks on Demand v Národní knihovně

Službu *eBooks on Demand* (EOD), neboli Elektronické knihy na objednávku, nabízí NK ČR od června roku 2013. Stala se tak součástí mezinárodní sítě knihoven, které jsou do poskytování EOD zapojeny. V současné době ji tvoří téměř 40 knihoven (jsou to převážně národní a univerzitní knihovny) z 12 zemí Evropy. Koordinátorem projektu je Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (UIBK) v Innsbrucku.

Podstatou EOD je digitalizace dokumentů na základě objednávky od konkrétního zákazníka a jejich následné zpřístupnění široké veřejnosti. Podmínkou je, aby na knihu nebyla vázána majetková autorská práva, a dále dobrý fyzický stav výtisku. Výsledným produktem služby je e-kniha, po dva měsíce přístupná pouze zákazníkovi, jenž si její digitalizaci objednal a zaplatil. Jedná se o PDF-soubor opatřený vrstvou OCR, která umožňuje v dokumentu vyhledávat. Z e-knihy je také možné kopírovat části textu či obrázky. NK ČR nabízí k digitalizaci cca 180 000 titulů ze svého fondu (báze NKC a STT) a z fondu SK (báze SLK) knihy vydané v letech 1500–1900 (výjimečně až 1910).

Po uplynutí dvouměsíční lhůty je elektronická verze dokumentu zveřejněna prostřednictvím odkazu v online katalogu NK ČR (báze NKC a STT) či SK (báze SLK). Zobrazování probíhá pomocí aplikace Flipping-Book. Ta umožňuje nejen čtení elektronického dokumentu, ale také fulltextové vyhledávání, ukládání či tisk.

V roce 2015 jsme v rámci EOD obdrželi 135 objednávek. Některé jsme bohužel museli odmítnout, a to zejména kvůli trvajícím autorským právům či zařazení titulu do jiného digitalizačního projektu NK ČR (NDK, Google). Několik objednávek nebylo možné vyřídit pro nedostupnost některých částí fondu, což souvisí s pokračující rekonstrukcí Klementina. Kladně jsme vyřídili 70 objednávek, což představuje 15 072 naskenovaných stran, za které jsme vybrali částku 47 625 Kč.

NK ČR se v loňském roce zúčastnila dvou propagačních kampaní – jarní a vánoční – kdy byla služba nabízena za sníženou cenu. Koordinátorem obou kampaní byla UIBK v Innsbrucku. V průběhu obou kampaní jsme vyřídili 30 objednávek.

Webarchiv a projekt Národní digitální knihovna

Český webový archiv (Webarchiv) v roce 2015 sklidil a zpřístupnil webové zdroje v objemu celkem 41 000 GB dat. S vydavateli webových stránek bylo uzavřeno 271 nových licenčních smluv, které umožňují zpřístupnit online celkem 306 nových webových stránek i mimo prostory NK ČR.

IOP – Projekt Vytvoření Národní digitální knihovny

Projekt *Vytvoření Národní digitální knihovny* byl ukončen, přestoupili jsme do fáze udržitelnosti. Pro tuto etapu bylo třeba zajistit v první řadě financování, což nebylo jednoduché. Je nutno zdůraznit, že projekt splnil předepsaný indikátor, tedy bylo zdigitalizováno a uloženo přes 100 tisíc svazků, a tím byla splněna podmínka pro proplacení dotace v plné výši. Všechna digitalizovaná díla jsou uložena v garantovaném dlouhodobém úložišti, a tak zachována pro další generace. Rezort kultury se tímto stal leaderem v oblasti digitalizace. V roce 2015 pokračovaly práce na přípravě certifikace dlouhodobého úložiště podle normy ČSN ISO 16 363. Přípravy spočívaly ve vytvoření části pozičních dokumentů, vzdělávacího plánu a postupného selfauditů.

Přechod na katalogizační pravidla RDA

Po letech příprav došlo 1. května 2015 k zavedení nového knihovního standardu – katalogizačních pravidel RDA (Resource Description and Access) do české katalogizační praxe. Tato nová mezinárodní pravidla byla již dříve implementována v řadě velkých zemí, například USA, Kanadě, Austrálii, Německu. Nyní se k uživatelům připojily i české knihovny. Pravidla RDA jsou prvním krokem ke změně koncepce zpřístupňování zdrojů. Implementaci v ČR předcházela jednání pracovních skupin pro jmenné a věcné zpracování, pro zpracování pokračujících zdrojů a speciálních dokumentů, která směřovala k upřesnění metodiky a zajištění možnosti sdílení záznamů v síti knihoven ČR. Informace o RDA jsou dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/rda>.

Informace o implementaci RDA do české katalogizační praxe na stránkách Národní knihovny ČR

Nová katalogizační pravidla přináší lepší možnost zpracování nových typů dokumentů tím, že oproti původním pravidlům oddělují obsah, médium a nosič. Jsou více zaměřena na uživatele a výhledově umožní přechod na formát typu linked data. Pro zpracovatele jsou náročnější zejména v oblasti práce s unifikovanými názvy a v ČR rovněž tím, že byl po dohodě s knihovnami rozšířen zápis spoluautorů, překladatelů a ilustrátorů.

Změna se v NK ČR promítla do všech databází včetně České národní bibliografie a Souborného katalogu ČR i do poskytovaných služeb, např. Jednotné informační brány.

Elektronický zpravodaj Národní knihovny

V roce 2015 vyšlo šest čísel e-zpravodaje NK ČR. Jedná se o pravidelný elektronický dvouměsíčník s rozsahem přibližně 13 stran, na nichž jsou zaměstnanci, čtenáři a uživatelé informováni o dění v knihovně, novinkách ve službách, zkušebních přístupech a online zdrojích. Propagovány jsou elektronické databáze včetně digitálních knihoven (Kramerius, Manuscriptorium a Webarchiv). E-zpravodaj často čerpá i z bohaté historie Klementina, doporučuje odbornou literaturu. Součástí periodika jsou upoutávky na akce a výstavy pořádané knihovnou. E-zpravodaj zahájil svou činnost v roce 2014. Od té doby se na jeho obsahu podílí stále větší počet oddělení a útvarů NK ČR.

Noc s Andersenem

Do 15. ročníku pohádkového nocování v knihovnách, který vyhlásil Klub dětských knihoven a Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) na 27. března, se NK ČR zapojila již popáté. Tentokrát strávily v Klementinu noc děti z 5. tříd Základní školy v Ondřejově.

Z hlavních činností knihovny

Doplňování knihovných fondů

Průběžné doplňování fondů, zejména na fyzických nosičích, bylo financováno z účelových neinvestičních dotací Ministerstva kultury (MK ČR) ve výši 15 milionů Kč. Pro realizaci projektu *Česká knihovna při Univerzitní knihovně v Bratislavě a Slovenská knihovna v NK ČR* byla poskytnuta účelová neinvestiční dotace MK ČR ve výši 300 tis. Kč, recipročně pro doplňování slovenské literatury ve fondech NK ČR byla prostřednictvím Univerzitní knihovny v Bratislavě (USK) využita dotace MK SR ve výši 12 tis. €. Celkem bylo v této oblasti realizováno z dotací 15 300 tis. Kč.

Další finanční prostředky byly získány z programového financování na zabezpečení přístupů do elektronických informačních zdrojů (EIZ) pro vědu, výzkum a inovace v individuálních licencích pro NK ČR a pro konsorciální zpřístupnění v dalších českých knihovnách (programy LR MŠMT ČR a VISK 8/A MK ČR). Na úhradu spoluúčastí v těchto projektech a vlastní předplatné EIZ vyčlenila knihovna z rozpočtu 3 265 tis. Kč. Programové financování a vybraná spoluúčast dalších knihoven byla 28 889 tisíc Kč.

Přes celkovou částku, jejíž použití pro tuto oblast zastřešovala NK ČR (32 154 tis. Kč), je doplňování fondů na fyzických nosičích dlouhodobě poznamenáno chronickým nedostatkem finančních prostředků. Nominální výše disponibilních a rozpočtově garantovaných prostředků se léta pohybuje zhruba na stejné úrovni. Reálná hodnota je nepříznivě ovlivňována dalšími faktory, jako jsou stálý nárůst cen dokumentů a cen předplatného, vysoká sazba DPH na dokumenty i EIZ, inflační indexy, kurzovní pohyby, ceny poštovního apod. V daném finančním rámci je velmi složité koncipovat a realizovat systematickou a konzistentní akviziční politiku. V oblasti doplňování fondů proto i nadále zůstávají nenaplněny nejen konkrétní požadavky uživatelů, ale částečně i strategické cíle instituce vycházející z jejího poslání a garantované informační gesce.

Dokumenty jsou do knihovných fondů doplňovány povinným výtiskem, nákupem, mezinárodní výměnou, dary, případně z interních zdrojů. Formou individuálních nebo konsorciálních licencí jsou zabezpečovány zejména online přístupy k zahraničním elektronickým informačním zdrojům.

Vzhledem k omezeným finančním prostředkům se knihovna snaží nákup zdrojů co nejvíce zefektivnit, jednou z nových cest je kvalifikovaný výběr profilových elektronických publikací z databáze EBSCO pro PDA (Patron Driven Acquisition – akvizice řízená uživatelem).

(Doplňování knihovných fondů včetně statistických analýz je podrobněji pojednáno v oddíle Ekonomické ukazatele, statistika, grafy.)

Zpracování novodobých knihovných fondů

Pokračovala spolupráce tří knihoven s úplným povinným výtiskem – Moravské zemské knihovny (MZK), NK ČR a Vědecké knihovny v Olomouci (VKOL) – na sdílené katalogizaci v rámci AlephCluster.

NK ČR usiluje o zajištění kvalitního a aktuálního zdroje pro přebírání záznamů. Souborný katalog ČR v roce 2014 poprvé nabídl denní sklizeň záznamů knihoven prostřednictvím OAI/PMH. V roce 2015 se počet denních příspěvatelů zvýšil na osm, jsou jimi NK ČR, MZK, Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, VKOL, Krajská vědecká knihovna v Liberci, Studijní a vědecká knihovna v Ústí nad Labem, Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně a Moravskoslezská vědecká knihovna Ostrava. Do Souborného katalogu ČR se tak dříve dostávají kvalitní záznamy velkých knihoven zpracované na doporučené úrovni.

Sloučením databáze ADR a Evidence knihoven MK ČR došlo k vytvoření Centrálního adresáře knihoven a informačních institucí (CADR). Ke konci roku 2015 CADR obsahoval 6 586 záznamů „živých“ knihoven, z toho 5 508 veřejných.

Historické a hudební fondy

Akvizice historických a hudebních fondů

V roce 2015 zakoupilo Oddělení rukopisů a starých tisků (ORST) deset starých tisků a dva novověké rukopisy. Většina nově získaných bohemik pochází z pražského antikvariátu Ztichlá klika. Ve skupině jazykově českých tisků je cenný unikát *Vejtah z dvanáctero Sybilliného prorocství ...* (sign. 54 Se 398) z roku 1742, jenž vznikl v dílně méně známého regionálního tiskaře Filipa Jakuba Mařana působícího krátce v letech 1738–1741 v Mladé Boleslavi a patrně i v Kosmonosích. Z Mařanovy tiskařské produkce je dnes dochováno jen pár drobných tisků, převážně v unikátních exemplářích.

Obsahově zajímavým je tisk *Historie o třech svatých obrazích ...* (sign. 54 Se 399) z roku 1746 od Jindřicha Jana Lábeho (1648–1693). Autor v něm popisuje historii několika obrazů umístěných v řádovém kostele františkánů v jihočeské Bechyni. Pro dnešní badatele je jeho publikace zdrojem pramenných informací vlastivědného charakteru a zároveň i hmotným dokladem tehdejší podoby barokní katolické zbožnosti projevující se uctíváním svatých soch či obrazů. Ostatní jazykově české staré tisky byly pořízeny především pro potřeby doplnění či upřesnění záznamů v národní retrospektivní bibliografii tzv. *Knihopisu českých a slovenských tisků*.

Na čelním místě mezi novými přírůstky však stojí unikátně dochované grafické album *Dreyzehn romantische Ansichten von Töplitz ...* (sign. Sd 3353, vydáno mezi lety 1800–1808) zahrnující třináct rytin s pohledy na lázně a okolní krajinu v severočeských Teplicích. Jejich obrazové předlohy připravil známý malíř a kreslíř přírodních motivů Karel Postl (1769–1818) a následně zpracoval rytec a grafik Antonín Pucherna (1776–1852). Kromě nesporných uměleckých kvalit disponuje popisovaný tisk i bohatou provenienční historií. Album původně patřilo do sbírky průmyslníka a sběratele Jindřicha Waldese (1876–1941). V roce 1939 byl jeho židovský majitel zatčen gestapem a celá sbírka zkonfiskována. Po druhé světové válce přešla sbírka do majetku Národní galerie a po roce 1989 byla v restitučních vrácena Waldesovým dědicům. Ti ji následně rozprodali různým soukromým sběratelům.

Součástí akvizice byl i jeden dar, a to tištěná německá verze *Obnoveného zřízení zemského z roku 1640* (Vernewerte Landes Ordnung ... Erb-Königreichs Böhaimb ..., sign. Sc 260). Knihu daroval Národní knihovně pan Josef Fantl. Tisk je bohatý na rukopisné přípisky předchozích majitelů továrnícké rodiny Hamburgerů z Prostějova či grafické exlibris Oto Karla hraběte Salm-Neuburga (1709–1766).

Úvodní rytina v grafickém albu *Dreyzehn romantische Ansichten von Töplitz ...* (sign. Sd 3353) se jmény jeho tvůrců Karla Postla a Antonína Pucherny.

Pohled na jezírko v zámeckém parku v Teplicích na rytině pocházející z grafického alba Dreyzehn *romantische Ansichten von Töplitz ...* (sign. Sd 3353).

Starší ze dvou zakoupených rukopisů představuje sborník opisů bratrských tisků. Pochází ze 17. století (sign. XVII J 64) a obsahuje:

- veršovanou mravouku *Mravy ctnostné mládeži potřebné* (tištěná podoba vyšla poprvé v králické tiskárně někdy na přelomu 16. a 17. století a zachovala se v jediném defektním exempláři, podruhé ji v lehce pozměněné podobě vydal roku 1618 kněz a biskup jednoty bratrské Matouš Konečný);
- katechismus *Otázky pro malé dítky pravého náboženství křesťanského*;
- a dosud neidentifikovaný text *Škola dětinská neb správa, co se mládeži nejvíce má předkládati*.

Tento sborník původně vlastnil významný sběratel Rudolf Hlava (1911–1988) ze Semil. Druhý rukopis byl sepsán v roce 1794 a nese titul *Ordentliches Heyraths-Büchlein* s podtitulem *Hochzeit oder Braut Werbungs Büchel, wie man eine Braut werben soll und kann* (sign. XVI D 80). Jeho písařem a zároveň i autorem byl Ludwig Seemann z Meistedorfu. Tento lidový organizátor svateb vložil do svého díla návod, jak si namluvit nevěstu, jak ji oslovit a zjistit nejprve, zda již nedala své slovo jinému, dále jak se obracet na její rodiče a sourozence a další způsoby námluv.

Veduta známého poutního místa Bohosudova (německy Mariaschein) na rytině z grafického alba Dreyzehn *romantische Ansichten von Töplitz ...* (sign. Sd 3353).

Pro sbírku Hudebního oddělení (HO) jsme v roce 2015 nákupem získali tři rukopisné prameny a tři vzácné tisky. Prvním je rukopis *Originální školy prof. Otokara Ševčíka* z roku 1877 s jeho podpisem. Dílo Otokara Ševčíka je základním pilířem studia houslové hry a tato rukopisná škola rozšiřuje pramenné podklady k bádání o jeho osobnosti. Významným přírůstkem jsou dva opisy duchovních skladeb bohemikálního původu: *Offertorium* Jana Antonína Koželuha a *Salve Regina* bez autorského jména. Oba rukopisy pocházejí od jednoho opisovače, Josefa Nechleby, a jsou z počátku 19. století. Další studium těchto rukopisů objasní dosud neurčená místa původu.

Zakoupené tři tisky jsou přírůstkem do příruční knihovny oddělení. Tisk Richarda Pohla *Das Karlsruher Musikfest im Oktober 1853* je výpovědí německého skladatele a hudebního vědce, který byl ve styku s významnými osobnostmi hudebního světa a působil také jako uznávaný hudební kritik. V publikaci se pod pseudonymem Hoplit kriticky vyjadřuje k novému dílu Roberta Schumanna. Tisk se v knihovnách zřídka vyskytuje.

Druhý tisk z roku 1757 je prvním německým překladem spisu *Éléments de musique théorique et pratique* od Jeana le Rond d'Alemberta. Zabývá se objevy a zásadami hudebního skladatele 18. století, zakladatele nauky o harmonii Jeana Philippa Rameaua. HO doplňuje novou edici tohoto skladatele, proto i teoretický spis o jeho díle je vhodným doplněním fondu.

Druhé vydání soupisu a vyobrazení hudebních nástrojů od středověku, jeden z hlavních pramenů ke studiu dějin organologie v 18. století, je třetím zakoupeným tiskem. Autor spisu nazvaného *Gabinetto Armonico Pieno d'Instrumenti sonori*, Filippo Bonanni, vyučoval humanitní vědy v Orvietu, filozofii v Anconě a byl bibliotekářem Římského kolegia. Publikace z roku 1723 obsahuje 153 vyobrazení hudebních nástrojů a dva mědirytinové frontispisy s hudební ikonografií.

Knihopis českých a slovenských tisků (Knihopis)

Rok 2015 přinesl pro národní retrospektivní bibliografii a konkrétně pro *Knihopis českých a slovenských tisků* (dále KPS) mnoho důležitých změn. V první řadě se jednalo o převod vlastnictví elektronické verze KPS. Aktualizace původní databáze *Knihopis-Digital*, kterou zhruba od roku 2003 provozoval Kabinet pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR (KKS FLÚ AV ČR; dále jen KKS), byla zastavena a obsah databáze byl předán NK ČR, kde byla v systému Aleph založena nová báze *KPS-Knihopis*, jež se stala nástupcem *Knihopisu-Digital*. Spolupráce s KKS byla ukončena a jeho zástupci již nebudou do dalšího vývoje KPS zasahovat. Dohody a smlouvy uzavřené mezi oběma institucemi v předchozích letech tímto pozbyly platnosti. Jediným správcem elektronického KPS je nyní redakce Knihopisu v ORST.

V průběhu roku 2015 nepřetržitě probíhaly úpravy knihopisných dat získaných od KKS. Opraveny byly technické chyby i četné formální nedostatky týkající se struktury a formátu knihopisných záznamů. Vedle toho se přikročilo k aktualizaci dat a funkcí báze KPS (např. propojení s SKC, připojení odkazů na skeny stránek původní tištěné podoby KPS vzniklé v rámci NDK, rozpis, sjednocení a aktualizace zkratk vlastníků jednotlivých exemplářů českojazyčných starých tisků či dopsání záznamů bohemikálních prvotisků ze soupisu Emmy Urbánkové z roku 1986). Souběžně s tím pokračovaly procesy nastavené již dříve (např. provazování knihopisných záznamů s digitálními kopiemi příslušných exemplářů starých tisků z fondu NK ČR). Do báze KPS se za rok 2015 podařilo importovat částečně zredigované záznamy písmen N, T–Ž. Celkově se nyní v bázi KPS vyskytuje více než 1 400 záznamů abecedních Dodatků.

Pro další budoucnost KPS bude představovat významný milník spoluúčast na projektu *Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800*, který se v roce 2015 úspěšně ucházel o finanční podporu čerpanou z grantového programu NAKI. V letech 2016–2021 tak KPS čeká úzká spolupráce s Knihovědným oddělením Knihovny Akademie věd ČR a spojení s *Bibliografií cizojazyčných bohemikálních tisků 1501–1800* (BCBT). Tyto aktivity bude doprovázet systematická práce na doplňování abecedních dodatků a úpravách číselných dodatků.

CERL – Consortium of European Research Libraries

Spolupráce s CERL, která začala v roce 2012 v oblasti katalogizace starých tisků vydávaných cca v letech 1455–1800, pokračovala i v roce 2015. Do evropského elektronického katalogu Hand Press Book (HPB) – <http://www.cerl.org/resources/hpb/main> – poskytla NK ČR 36 983 záznamů. Celkem je tedy v CERL z NK ČR zpřístupněno již 135 329 záznamů starých tisků.

Souborný hudební katalog (SHK) a RISM

V roce 2015 pokračovala spolupráce s mezinárodním soupisem hudebních pramenů RISM. Do online přístupného elektronického katalogu – www.rism.info – byly uloženy 3 034 jednotky ze sbírek NK ČR, Národního muzea – Českého muzea hudby, Knihovny Pražské konzervatoře, Archivu Českého rozhlasu a Moravského zemského muzea – Oddělení dějin hudby. Záznamy evidované v SHK, budovaném v NK ČR již od roku 1965, jsou při převodu podrobeny hloubkové revizi a odpovídají současnému stavu bádání o hudebních pramenech. K nim patří i studium vodoznaků na notových papírech, které vedlo k vybudování databáze filigránů v hudebních pramenech evidovaných v SHK, dostupné na adrese <http://aleph.nkp.cz/web/watermarks/cze/intro.htm>.

Digitalizace sbírky kartografických pramenů

V průběhu roku 2015 byla dokončena digitalizace všech nevázaných mapových listů Lobkowiczské mapové sbírky a dalších starých map z fondu ORST, celkem 410 mapových listů; součástí byla i digitalizace maloformátových globových pásů. Během čtyřleté spolupráce bylo s Výzkumným ústavem geodetickým, topografickým a kartografickým (VÚGTK) zdigitalizováno přes 1 900 mapových listů, které byly průběžně zpracovávány (včetně georeference umožňující zařazení do geografických vyhledávání) a následně zpřístupňovány online v rámci Virtuální mapové sbírky, jednoho z výstupů projektu *Kartografické zdroje jako kulturní dědictví*, financovaného MK ČR v rámci programu NAKI, jehož cílem bylo navrhnout a ověřit nové postupy digitalizace a zpřístupňování kartografických děl ve webových aplikacích (např. GIS).

Digitální mapy mohou být použity pro rekonstrukci historické krajiny či sídelních struktur; širší veřejnosti pak jsou zpřístupněny na stránkách www.chartae-antiquae.cz ve VÚGTK. Zde je možno vyhledávat dle územní i časové relevance, případně též měřítko, z fondů řady mapových sbírek – takto budou nyní i Lobkowiczská mapová sbírka a další staré mapy z fondu ORST významně prezentovány na internetu. Spolupráce NK ČR s VÚGTK by měla pokračovat výběrovým zpracováním mladší části kartografických fondů.

Manuscriptorium

Manuscriptorium, evropská digitální knihovna rukopisů a dalších historických dokumentů zpřístupňovaná NK ČR a zároveň virtuální badatelské prostředí pro práci s historickými fondy, bylo v roce 2015 rozšířeno o historické dokumenty digitalizované v podprogramu VISK 6, tj. o 89 komplexních digitálních dokumentů čítajících 41 104 obrazy, jakož i o pravidelné dávky dokumentů stávajících partnerů.

Koncem roku 2015 Manuscriptorium obsahovalo: 398 215 EZ (evidenčních záznamů), 46 605 KDD (komplexních digitálních dokumentů).

V rámci rozvoje Manuscriptoria byly vytvořeny konektory pro dva poskytovatele digitálních dokumentů (Rakouská národní knihovna Vídeň, Rakousko, a Národní a univerzitní knihovna Záhřeb, Chorvatsko), jakož i vytvořena klientská aplikace systému Manuscriptorium pro mobilní zařízení. V rámci institucionálního výzkumu byly vyvinuty nástroje pro další agregaci a zpřístupnění digitalizovaných historických dokumentů: validátor balíčků VISK 6, konvertor EOD, generátor identifikace místa uložení včetně kódu signatury a kódu CRC, registr digitalizace pro historické dokumenty (etapa I – analýza), URI resolver pro historické dokumenty, jakož i pozicování a zobrazení vyhledaných slov v obrazech digitálních dokumentů Manuscriptoria (etapa I – analýza). Dále byly v rámci institucionálního výzkumu vytvořeny jednak poloprovozní nástroje pro podporu crowdsourcingu metadat o informaci v obraze, jednak nástroje pro podporu kooperativního publikování ve virtuálním badatelském prostředí Manuscriptoria.

V souvislosti s evropským projektem CENDARI, jehož byla NK ČR partnerem, byl vytvořen a ověřen pilotní software pro Manuscriptorium pro automatické sklizení webových zdrojů v oblasti písemného kulturního dědictví a byly dokončeny a publikovány dva tematicky strukturované průvodce po rukopisném materiálu (*Středověké kazatelství ve středoevropských rukopisných sbírkách*; *Geografie a přírodní vědy ve středoevropských rukopisných sbírkách*) včetně prolinkování do jiných zdrojů.

Na základě projektu *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* byla provedena konverze zdigitalizovaných dokumentů do Manuscriptoria. Také byly do Manuscriptoria převedeny digitalizáty historických map vzniklé ve spolupráci s VÚGTK ve Zdicech.

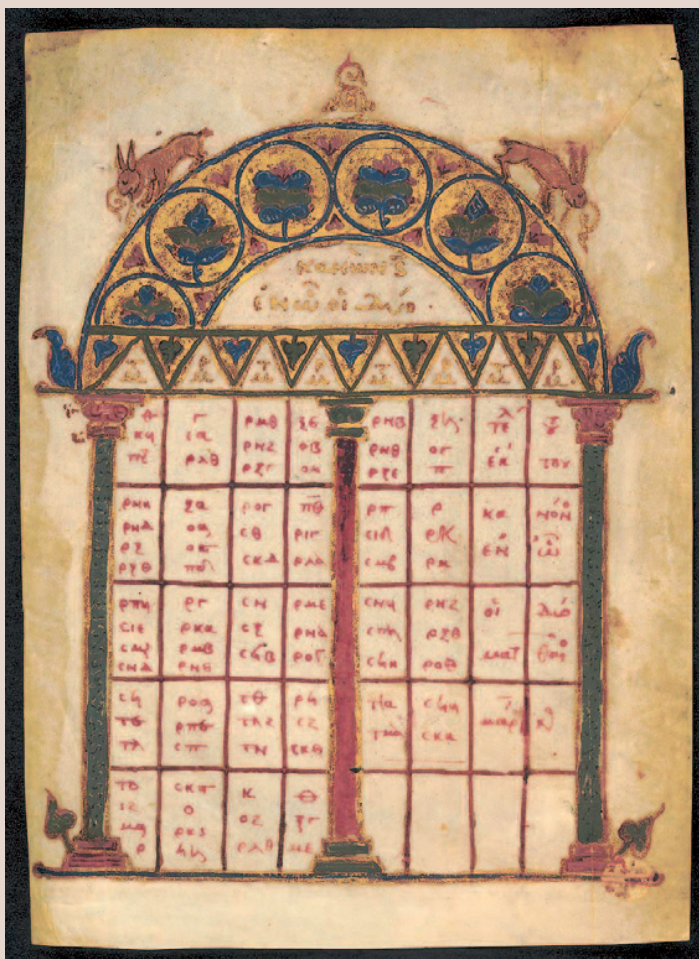
Slovanská knihovna

Slovanská knihovna (SK) je veřejně přístupná specializovaná vědecká knihovna pro oblast slavistiky a problematiku slovanských zemí. SK je odborem Národní knihovny (NK ČR), který při plnění statutárních úkolů spolupracuje s jejími složkami.

V důsledku pokračující revitalizace Klementina došlo ve druhé polovině roku 2015 k přesunu části fondu SK do nově zrekonstruovaného depozitáře v traktu do Křížovnické ulice. To umožnilo uvolnit depozitáře v jiném křídle Klementina, které byly předány zhotoviteli stavby k provedení rekonstrukce.

Hlavním odborným projektem, kterému se SK věnovala, byla účast na probíhajícím projektu *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google*. Během roku připravili pracovníci knihovny katalogizační záznamy 5 348 dokumentů, zdigitalizováno bylo 5 843 dokumentů. V roce 2015 začaly být v rámci projektu digitalizovány staré tisky (těch je dosud zdigitalizováno 2 127) i dokumenty mladší než 140 let, splňují-li kritéria týkající se autorskoprávní ochrany stanovená společností Google. Od počátku projektu bylo ze sbírky SK digitalizováno 16 300 jednotek dokumentů.

Druhým rokem pokračoval projekt digitalizace knih vydaných příslušníky ruské, ukrajinské a běloruské emigrace na území Československa v letech 1918–1945 a knižní produkce místních emigrantských vydavatelství, který je součástí programu budování Národní digitální knihovny. V průběhu roku bylo k digitalizaci předáno 496 knih uvedené provenience. Od počátku projektu bylo digitalizováno 959 dokumentů. Jejich elektronické kopie jsou dostupné v digitální knihovně Kramerius 4.

List synoptických tabulek 6–9 pocházející z neznámého rukopisu tetraevangelia z přelomu 11. a 12. století – nejstarší dokument uchovávaný ve sbírce SK.

V rámci programu VISK 6 byly v roce 2015 digitalizovány tři historické rukopisy a čtyři cenné staré tisky ze sbírky SK. Byl mezi nimi vůbec nejstarší dokument uchovávaný ve sbírce SK – pergamenový list obsahující synoptické tabulky 6–9 k evangeliím, psaný byzantskou řečtinou, který pochází z neznámého rukopisu tetraevangelia z přelomu 11. a 12. století. Elektronické kopie všech těchto digitalizovaných historických dokumentů jsou zařazeny do digitální knihovny rukopisů a starých tisků Manuscriptorium.

SK nadále pokračovala v třídění a katalogizaci svých speciálních sbírek. Dokončena byla katalogizace větší části sbírky plakátů SK (přibližně 800 plakátů) a takřka dokončena byla katalogizace fotografického archivu Rudolfa Hůlky. Ten obsahuje téměř 4 400 samostatných fotografií a 158 kinofilmových svitků z dvacátých let 20. století, zachycujících především regiony Podkarpatské Rusi, východního Slovenska, Slovákka a východní Moravy. Z obsahu uvedené sbírky čerpá brožura *Rudolf Hůlka: Fotografie Rómov z Podkarpatskej Rusi zo začiatku 20. storočia*, kterou vydaly společně SK a Krajské centrum pre rómské otázky v Prešově. Tematicke Hůlkových fotografií byla věnována také výstava *The Lost World of Subcarpathian Rus': The Lens of Rudolf Hůlka*, která byla ve dnech 16. září až 15. října 2015 umístěna v atriu Harrimanova institutu při Kolumbijské univerzitě v New Yorku.

Jubilejním desátým rokem pokračovala realizace projektu NK ČR a Univerzitní knihovny v Bratislavě *Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v NK ČR*, jehož garanty jsou české a slovenské ministerstvo kultury. V roce 2015 získala SK z prostředků tohoto projektu pro svůj fond celkem 428 svazků slovenských knih.

Vzhledem ke stálému výraznému podfinancování rozpočtové položky určené na akvizici knihovnických dokumentů závisí rozsah i kvalita akvizice SK do jisté míry na knižních darech. Z tohoto pohledu byl rok 2015 velmi příznivý. Byly dokončeny třídění a katalogizace soukromé knihovny prof. Michala Reimana, kterou SK získala v roce 2014. Do fondu SK bylo začleněno celkem 1 759 knih, separátů a svazků časopisů, do duplikátního fondu pak 1 024 dokumentů. Zbývající byly nabídnuty nejprve Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze a následně dalším zájemcům. Významným obohacením sbírky bylo několik darů s uměleckou a výtvarnou tematikou: 136 svazků věnovala SK Tretjakovská státní galerie v Moskvě, 51 svazků Vědecko-výzkumný institut teorie a historie výtvarných umění Ruské akademie umění a 34 svazků Ruský vědecko-výzkumný institut kulturního a přírodního dědictví D. S. Lichačeva. Nakladatel German Titov věnoval SK všechny chybějící svazky jím vydávané řady *Biblioteka moskovskogo konceptualizma Germana Titova*. Tradičně velkorysé knižní dary poskytly SK sdružení Memorial, Institut slavjanověděniija Ruské akademie věd a pražský Polský institut. Z jihoslovanského regionu si uznání zaslouží mimo jiné Slovenska matica (Lublaň), která darovala 56 svazků, a sarajevská organizace Bošnjačka zajednica kulture Preporod, která SK věnovala 70 svazků.

V průběhu roku 2015 SK uspořádala nebo se podílela na přípravě sedmi kulturně-odborných akcí. Nejvýraznější z nich byl mezinárodní kulatý stůl věnovaný 120. výročí narození P. N. Savického, který pořádaly společně SK a Slovanský ústav Akademie věd ČR, v. v. i. Již posedmé byla udělena odborná Cena Rudolfa Medka. Tu v roce 2015, v důsledku ukončení činnosti dosavadního partnera, Nadačního fondu angažovaných nestraníků, předaly společně SK a spolek Ruská tradice. Nositelkami ceny pro rok 2015 se staly archivářka a literární historička Marta Dandová a archivářka a historička Raisa Mačatková. Kulturní činnost SK je nadále značně limitována pokračující revitalizací Klementina.

Knihovnický institut

V roce 2015 pokračovalo budování informačních zdrojů Knihovnického institutu (KI), které jsou určeny především knihovníkům a informačním pracovníkům, studentům a pedagogickým pracovníkům oboru. Na začátku roku byla dokončena migrace všech webů KI do nového redakčního systému včetně vytvoření nové grafiky. Jedná se o tyto weby: portál Informace pro knihovny (IPK), Oborová brána Knihovnictví a informační věda, dále terminologická databáze TDKIV a webová stránka programu VISK. Databáze TDKIV byla prezentována v posterové sekci konference INFORUM.

Ve spolupráci s autory byly překládány recenzované články z časopisu *Knihovna: knihovnická revue* do angličtiny. Díky tomu byl časopis v roce 2015 zařazen do seznamu prestižní databáze vědeckých časopisů The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS). Pro časopis *Knihovna* byl zprovozněn nový redakční systém i nová webová prezentace.

Oddělení vzdělávání zorganizovalo v roce 2015 počítačové kurzy z grantu VISK 2, připravilo desítky školení, seminářů a přednášek na aktuální témata z našeho oboru nejen pro pracovníky NK ČR. Oddělení se podílelo na práci Sektorové rady pro kulturu v projektu *Národní soustava povolání II*. KI podal žádost o udělení autorizace podle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání v souvislosti s projektem *Národní soustava kvalifikací*. NK ČR potvrdila svůj zájem stát se autorizovanou osobou podle zákona č. 179/2006 Sb. KI spolupracoval na přípravě Koncepce celoživotního vzdělávání pracovníků knihoven.

Díky podpoře MK ČR vyšlo třetí vydání příručky *Standard pro dobrou knihovnu*. Dotace také podpořila zpracování textů pro připravovaný Standard Senior Friendly, který stanoví požadavky, jaké budou muset splňovat knihovny k získání označení instituce přátelské seniorům.

KI zabezpečoval všechny aktivity související s úlohou Koordinačního centra programu VISK. Byla zajištěna koordinace implementace Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2011–2015 včetně jejího vyhodnocení. KI organizoval přípravu nové Koncepce rozvoje knihoven v ČR na období 2016–2020 a v této souvislosti proběhlo rozšířené jednání Ústřední knihovnické rady ČR v Třešti. Úspěšně se rozvíjel projekt *Benchmarking knihoven*, jehož se účastnily i slovenské knihovny (celkem 310 účastníků). Do báze se podařilo implementovat nové indikátory pro porovnávání výkonu knihoven.

Byl proveden výpočet a úhrada odměn autorům za půjčování děl v knihovnách ČR za rok 2014 dle autorského zákona (č. 121/2000 Sb.) a provedena úhrada odměn vyplývajících z kolektivních licenčních smluv na půjčování nosičů zvuku v knihovnách ČR. Ve spolupráci s oddělením Souborného katalogu ČR probíhaly práce na vytvoření Centrálního adresáře knihoven ČR s využitím dat z evidence knihoven MK ČR.

Dne 18. října 2015 proběhlo v Zrcadlové kapli Klementina slavnostní udělení ceny Knihovna roku 2015. Předání se zúčastnila náměstkyně ministra kultury JUDr. Kateřina Kalistová. Součástí slavnostního aktu bylo i předání ceny SKIP Městská knihovna roku 2015 a Ceny českých knihovníků, kterou udělil SKIP Goethe-Institutu Praha za dlouholetou spolupráci s českými knihovnami.

Cenu Knihovna roku 2015 získala v kategorii základní knihovna Městská knihovna Hroznětín z Karlovarského kraje.
Foto: Eva Hodíková

Projekty a programy

Výzkum a vývoj v Národní knihovně ČR

Institucionální výzkum: Rozvoj Národní knihovny ČR jako výzkumné organizace

Doba řešení: 2010–2015

Koordinátor: Adolf Knoll

Finanční podpora: MK ČR

URL: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/nk-vyzkumna-organizace>

NK ČR se řídí svou dlouhodobou koncepcí výzkumu a vývoje původně zpracovanou na léta 2010–2015. V roce 2014 došlo ke zpracování návazné *Koncepce rozvoje NK ČR jako výzkumné organizace na léta 2016–2020*, jíž se bude řídit v následujícím období.

V roce 2015 měla NK ČR možnost se ucházet o přidělení dodatečných finančních prostředků na svůj rozvoj jako výzkumné organizace z tzv. nákladů nespotřebovaných výdajů zřizovatele. Díky přiznání tohoto navýšení mohlo dojít k výraznějšímu pokroku řešení v několika oblastech (1, 3 a 4).

V souladu se stávající koncepcí probíhalo v roce 2015 řešení šesti níže uvedených oblastí.

Oblast 1. Zdokonalení virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

V roce 2015 byly v rámci institucionálního výzkumu vyvinuty nástroje pro další agregaci a zpřístupnění digitalizovaných historických dokumentů: validátor datových balíčků VISK 6, konvertor EOD, generátor identifikace místa uložení včetně kódu signatury a kódu CRC, registr digitalizace pro historické dokumenty (etapa I), URI resolver pro historické dokumenty, jakož i pozicování a zobrazení vyhledaných slov v obrazech digitálních dokumentů Manuscriptoria (etapa I). Dále byly vytvořeny jednak nástroje pro podporu crowdsourcingu metadat o informaci v obraze, jednak nástroje pro podporu kooperativního publikování ve virtuálním badatelském prostředí Manuscriptoria. V rámci rozvoje systému Manuscriptorium byla vytvořena klientská aplikace systému Manuscriptorium pro mobilní zařízení a také dva konektory pro systém Manuscriptorium za účelem připojení nových partnerů Manuscriptoria (Rakouská národní knihovna Vídeň a Národní a univerzitní knihovna Záhřeb). V souvislosti s evropským projektem CENDARI, jehož byla NK ČR partnerem, byl vytvořen a ověřen pilotní software pro Manuscriptorium pro automatické sklizení webových zdrojů v oblasti písemného kulturního dědictví. Na základě projektu *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* byla provedena konverze digitalizovaných dokumentů do Manuscriptoria. Do Manuscriptoria byly také zařazeny dokumenty vzniklé v souvislosti s projektem *Digitalizace historických dokumentů Národní knihovny ČR 2015* v podprogramu VISK 6 a také data dalších institucí, které čerpaly dotace z programu VISK 6, jakož i digitalizovaná podoba historických map vzniklých ve spolupráci s VÚGKT. Koncem roku 2015 obsahovalo Manuscriptorium 398 215 evidenčních záznamů, jakož i 46 605 komplexních digitálních dokumentů.

Oblast 2. Dlouhodobá ochrana (LTP – Long-Term Preservation) digitálních dokumentů

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Zdeněk Vašek

Výzkum pokračoval rozvíjením systému perzistentních identifikátorů digitálních dokumentů. V roce 2015 se podařilo dosáhnout certifikace metodiky *Metodika pro přidělování a správu životního cyklu unikátních perzistentních identifikátorů digitálních dokumentů podle standardu URN:NBN* MK ČR. Zkušenosti získaných během výzkumu v oblasti dlouhodobé ochrany digitálních dokumentů bylo využito při přípravě obsáhlé komparativně založené studie o vybraných národních identifikačních systémech užívajících identifikátory URN:NBN. Studie představuje zatím nejširěji pojaté srovnání evropských identifikačních systémů v oblasti identifikátorů URN:NBN, jaké bylo publikováno. Za účelem získání informací byla

realizována studijní cesta do Národní ústřední knihovny ve Florencii (Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze; BNCF).

Byla zpracována studie proveditelnosti popisující možnosti zapojení systému ČIDLO do mezinárodního clusteru vedeného Deutsche Nationalbibliothek. Studie analyzovala technické podmínky propojení obou řešení, popsala důležité aspekty architektonického řešení URN:NBN clusteru, a to především z pohledu integrace obou systémů. Následně definovala požadavky na jejich integraci. Závěrem studie je, že Národní knihovna je schopná provozovat část mezinárodního URN:NBN clusteru za předpokladu, že bude připravena integrační vrstva mezi URN:NBN Resolverem CZIDLO a NRS master komponentou URN:NBN clusteru, což znamená jen drobnou úpravu systému. Díky propojení s mezinárodním URN:NBN clusterem by mohli uživatelé NK z jednoho rozhraní mít přístup k databázi digitálních dokumentů s URN:NBN identifikátory z Německa, Švýcarska, Nizozemí a Švédska. Zapojení dalších knihoven je nyní vázáno na rozpočtovou situaci Deutsche Nationalbibliothek, která celý systém spravuje a v současnosti nemá kapacity pro další rozšíření. Tato situace by měla podle předpokladů v roce 2016 pominout. Výhodou systému je fakt, že nejde o sdílení vlastních databází či pravidel, ale pouze o sdílení kopií databáze. Provoz jednotlivých národních řešení URN:NBN systému tak není sdílením nijak dotčen. Nabízí se též možnost samostatného sdílení kopií databáze s BNCF.

Kvůli možnému rozšíření působnosti systému ČIDLO o odborná online periodika a vědecká/vysokoškolská institucionální datová úložiště, což byl jeden z důvodů, proč byl mezinárodně identifikační systém URN:NBN ustaven, byla provedena analýza souborových formátů a pravidel vysokoškolských úložišť. Podrobněji byly analyzovány úložiště a informační systémy Univerzity Karlovy a Masarykovy univerzity. Byly definovány kroky nutné k budoucímu využívání systému ČIDLO vysokoškolskými úložišti. Po organizační i technické stránce bylo zjištěno, že propojení je možné, jako vhodný se jeví především systém Masarykovy univerzity, předběžně bylo jednáno i se zástupci Univerzity Karlovy o možnosti testování.

Během roku 2015 bylo v systému ČIDLO zaregistrováno 285 923 digitálních dokumentů a do systému bylo zapojeno takřka 100 institucí, převážně knihoven.

Oblast 3. Archivace a zpřístupnění sklizených webových stránek

Doba řešení: 2011–2015

Odpovědný pracovník: Zuzana Kvašová

Řešení se zabývá výzkumem vhodných formátů pro uložení webových dat z pohledu dlouhodobého uchování a možnostmi jejich uložení v LTP systému (zpracování před ingestem; analýza a návrh automatických ingest procesů do LTP systému; nastavení profilů metadat a jejich automatická extrakce z interních i externích zdrojů). S daty pořízenými při archivaci webu souvisí také potřeba vytvoření odpovídajícího modelu archivace, uložení v METS formátu společně s metadaty, atd. Na základě analýzy vhodných nástrojů pro formátovou analýzu, které umožní charakterizovat profil uložených dat, byly na reprezentativním vzorku jednotlivé nástroje otestovány a porovnány jejich výstupy. V oblasti plánování dlouhodobé ochrany a vytvoření strategie, jak toto plánování zajistit, byly realizovány dva základní kroky – definování tzv. designated community (určená skupina podle standardu OAIS) a vytvoření návrhu profilu archivu. V roce 2015 byla vyvinuta aplikace WA KAT sloužící k semi-automatické katalogizaci a možnosti definování pravidel, které určují hloubku, restriktce a technické odchylky při sklizení webových stránek. Tato aplikace umožnila zefektivnit bibliografický popis webových zdrojů a jejich akvizici.

Oblast 4. Vývoj metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých)

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Petra Vávrová

V roce 2015 probíhala úprava formulářů centrální báze, tvorba postupů pro průzkumníky – manuálu pro práci, zdokonalována byla databáze a doplňován elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků novodobých knihovních fondů, což vyplývalo z praktického využívání databáze. Pokračoval průzkum plastových vazeb a přebalů a u těchto materiálů se prováděly jednoduché testy mechanických a optických vlastností (světlostálost).

Zaměřili jsme se na ověřování výsledků průzkumu fyzického stavu novodobých knihovních fondů, zejména hodnoty pH získaných dvěma různými metodami, srovnání získaných hodnot pH pomocí dotykové elektrody při průzkumu novodobých knihovních fondů a pomocí měřicího systému SurveNIR. Prozkoumali jsme přes 30 000 svazků knih na různé úrovni průzkumu fyzického stavu.

K certifikaci byla přihlášena doplněná metodika přípravy novodobých knihovních fondů na odkyselování a dále metodika přípravy historických tisků na digitalizaci. Metodiky umožní knihovnám a institucím uchovávajícím novodobé i historické knihovní fondy připravit se na digitalizaci a odkyselování.

Z průzkumů knihovních fondů vyplývá, že významná degradace se projevuje nejen u novin a dalších dokumentů 19. a první poloviny 20. století, ale projevuje se i u publikací z pozdější doby. Není dostatečný přehled o rozsahu poškození konzervačních sbírek a stupni i rychlosti další postupné degradace, dané stářím, materiálem nebo uložením. Proto se zaměřujeme na průzkum fyzického stavu fondů (ať už se jedná o rychlý, jednoduchý průzkum nebo odborný, vědecký, instrumentální průzkum), pracujeme s parametry znalostní databáze, monitorujeme kvalitu ovzduší v depozitářích, vliv světla na papírové materiály, vyvíjíme a ověřujeme metodiky ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů a zdokonalujeme metodiky a analýzy materiálů knihovních fondů. Celkem bylo od roku 2010 prozkoumáno přes 220 000 exemplářů knih. Vybíráme materiály např. charakterizující novodobé fondy, které budou odkyseleny ve světě dostupnými odkyselovacími metodami (hromadnými i individuálními), knihy, které potřebují vyrobít ochranný obal apod. Dále byly informace z databáze využity k výběru knih se specifickými parametry, např. kožená či polokožená vazba, druh poškození – poškození kapitálku apod. k výběru pro konkrétní restaurátorské a konzervátorské zásahy. Využití databáze tedy již slouží v praxi pro rychlejší, efektivnější a především konkrétní výběr exemplářů knih ke konkrétním restaurátorským či konzervátorským zásahům, což je velmi efektivní a urychluje práci v péči o rozsáhlé novodobé knihovní fondy. Také využití statistik získaných z databáze je velmi cenné s ohledem na rozsáhlost fondů, funkce filtrů jsou často využívané pracovníky OOKF k získávání relevantních údajů. S rostoucím počtem prozkoumaných exemplářů v průběhu let jsou pak tyto údaje přesnější a relevantnější.

Hlavním cílem péče o historické fondy se stávají takové úkoly, jako např. posouzení stavu, detailní průzkum a navržení opatření pro zkvalitnění péče o národní kulturní památky – *Vyšehradský kodex* (VK) a *Pasionál abatýše Kunhuty*. Pokračoval neinvazivní průzkum VK, u něhož jsme se soustředili na materiálový průzkum barevné vrstvy. Provedla se fotodokumentace metodou 3D mikroskopie pomocí 3D multifunkčního mikroskopu HIROX, pokračovala také identifikace zlacení metodou rentgenfluorescenční analýzy přístrojem Niton XLT. Pokračoval rovněž restaurátorský a chemicko-technologický průzkum VK a byl sledován stav oblastí po fixaci barevné vrstvy, která byla provedena v roce 2014. VK byl v roce 2015 po podrobné kontrole jeho fyzického stavu vystaven, po ukončení výstavy v Klementinu byl proveden opět průzkum fyzického stavu a kodex byl uložen do trezoru.

Oblast 5: Výzkum kulturního dědictví a knižní kultury pozdně středověkých Čech

Doba řešení: 2013–2015

Odpovědný pracovník: Kamil Boldan

Hlavním cílem výzkumu je zpracování dvou knižních monografií. První je věnována typografickým úředním jednolistům jagellonského věku a problematice využití jednolistového média v pozdním středověku, druhá osobnosti univerzitního mistra a dlouholetého administrátora utrakvistické církve Václava Korandy mladšího a knižní kultuře poděbradské a jagellonské doby (tiskem vyjdou v roce 2016). Oba řešitelé publikovali několik přípravných studií a další příspěvky odevzdali do tisku či přednesli na odborných konferencích. Vedle toho publikovali články o přínosu Jana Erazima Vocela a Maxe Dvořáka k výzkumu VK. Vydavatelskému oddělení NK ČR byl odevzdán k redakčnímu zpracování rozsáhlý *Soupis středověkých latinských rukopisů Národní knihovny ČR*, který zachycuje přírůstky od vydání tištěného katalogu Josefa Truhláře v letech 1905 a 1906.

NK ČR je členem konsorcia Text Encoding Initiative (TEI), které navrhuje a udržuje standard pro reprezentaci historických textů v elektronickém prostředí, v tom i standard pro popis rukopisů. Člen řešitelského týmu se zúčastnil zasedání konsorcia v Lyonu a předběžně diskutoval možnosti úpravy standardu pro potřeby popisu exemplářových znaků středověkých knih. V rámci spolupráce na databázi Einbanddatenbank, kterou buduje Staatsbibliothek zu Berlin a která usiluje o podchycení všech pozdně gotických a renesančních knihvazačských dílen a jejich výzdobného náradí, byla dokončena pasportizace pozdně středověkých vazeb zdobených slepotiskem v českých institucích. Vedle četných

pražských institucí (zejména klášterních knihoven) byly prozkoumány knižní vazby ve fondech asi 50 mimopražských archivů a muzeí a pořízeno zhruba tisíc tužkových obtahů slepotiskové výzdoby vazeb. Pokračovalo zpracování a zatřídění bohemikálního knihařského náradí podle kritérií Einbanddatenbank. V rámci pracovního setkání během konference k dějinám knižních vazeb, která se konala v Darmstadtu, byl s koordinátorem projektu dohodnut další postup prací při vkládání bohemikálního materiálu do databáze.

Oblast 6. Výzkum knižní kultury raně novověkých Čech

Doba řešení: 2013–2015

Odpovědný pracovník: Alena Richterová

Výzkum realizovaný pěti řešiteli z řad pracovníků ORST se zaměřil na tři tematické okruhy. V prvním z nich byly sledovány proměny mediální komunikace v Čechách na prahu novověku. Poslední rok tříletého projektu byl věnován dokončení rešerše archivních i knižních fondů našich i zahraničních institucí, s důrazem zejména na fondy Rakouského státního archivu ve Vídni (oddělení Haus-, Hof- und Staatsarchiv). Během studijního pobytu byly ze získaných fotokopií a průběžně z elektronických zdrojů pořízeny přepisy textů se zaměřením na zprávy o událostech v Praze a na císařském dvoře ve sledovaném období, jejichž analýzy a vzájemné komparace umožní zjistit okolnosti postupného vznikání novodobých komunikačních médií.

Druhý tematický okruh se zabýval výzkumem geneze, dějin a skladby Czerninské rodové knihovny. Ve třetím roce projektu v oblasti rukopisů pokračovala katalogizace czerninských rukopisů pro připravovaný tištěný katalog, který bude zahrnovat celkem 252 nalezených signatur ve 298 svazcích. Dokončení katalogizace je plánováno do konce roku 2016, v roce 2017 by pak měl být dokončen vlastní katalog (redakce záznamů, historický úvod, vytvoření rejstříkového aparátu aj. náležitosti, včetně recenzního řízení).

V oblasti tisků byla dokončena identifikace a katalogizace czerninských starých tisků v dosud nezpracované části pražské lobkowiczské knihovny. Následně byly zahájeny redakční práce na plánovaném katalogu tisků 16. století. Byla provedena rešerše fondů Národního archivu v Praze (NA), konkrétně se podařilo nalézt další katalogy czerninských knihoven ve fondu Fideikomisní spisy. Máme tedy zmapované pravděpodobně všechny dochované inventáře a katalogy czerninské majorátní pražské knihovny a dalších czerninských knihoven, které vplynuly do pražské lobkowiczské knihovny; ze všech nalezených inventářů a katalogů byly zároveň pořízeny kopie.

V posledním roce výzkumu třetího tématu, věnovaného sbírce map pocházející z pražské lobkowiczské knihovny, byly zjištěny veškeré původní signatury lobkowiczské mapové sbírky a další provenienční znaky jak potvrzující lobkowiczskou provenienci, tak i dokládající předchozí majitele. Byla provedena rešerše osobních materiálů členů hořinsko-mělnické větve rodu v Rakouském státním archivu (oddělení Kriegsarchiv) ve Vídni, zaměřená na možné souvislosti s konkrétními tituly sbírky. Na konferenci Bibliotheca Antiqua v Olomouci byl přednesen příspěvek, shrnující výsledky výzkumu, zaměřený především na osudy sbírky v NK ČR, problematiku proveniencí a rukopisné mapy ve sbírce dochované. Do edičního plánu NK ČR na rok 2016 byl Vydavatelskému oddělení podán návrh na monografii *Lobkowiczská mapová sbírka*. Katalogizace dále potvrdila předpokládanou lobkowiczskou provenienci sbírky přítomností signovaných exemplářů či razítek. Zajímavým zjištěním byla identifikace mědirytové předlohy ve fondu vídeňské Rakouské národní knihovny k jedné z rukopisných map lobkowiczské sbírky, či identifikace chybějících listů defektních exemplářů. Přítomnost větších souborů vojenských map zřejmě umožní vztáhnout dané exempláře ke konkrétním aktivitám příslušníků rodu.

Programové projekty výzkumu a vývoje

Národní projekty

Nástroje pro zpřístupnění tištěných textů 19. století a první poloviny 20. století

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Projekt dospěl v roce 2015 do poslední fáze svého řešení. V průběhu závěrečných výzkumných prací byl potvrzen dosavadní koncept vývoje týkající se fungování softwarových nástrojů: softwarové nástroje pro transliteraci, softwarový nástroj pro lematizátor a softwarový nástroj pro podporu rozeznávání české fraktury. Nástroj pro lematizaci poskytuje ve spojení s vyhledávacím systémem (Lucene) funkci indexace nových textů, při níž se slova v různých gramatických tvarech převádějí na základní tvar – lemma, a zpětné vyhledávání, kdy pro slovo zadané v jakémkoliv tvaru se vyhledají všechny výskyty v textových souborech včetně starších textů. Nástroj pro transliteraci umožňuje vyhledat starší/moderní podoby zadaných slov.

Podle původních úvah při konstituování projektu v roce 2010 měly tyto softwarové nástroje fungovat zcela samostatně a používat se mimo centrální nástroj Historical Text Corrector (zkratka HITECO). V průběhu řešení se již během roku 2014 ukázalo jako efektivnější zahrnout další uvedené softwarové nástroje přímo do něj, byť nástroje jsou v souladu s řešením projektu a mohou fungovat i samostatně. Nástroj HITECO tak může do budoucna fungovat nejen jako centrální řešení pro opravy textů a vytváření plnohodnotných OCR výstupů, ale i jako integrační nástroj pro zapojování externích slovníků, lematizačních nástrojů a vzorníků starších českých tištěných písem.

Závěrečné rozšiřování lexikálních databází zachycujících základní slovní zásobu mezi lety 1801 až 1950 včetně starších gramatických tvarů a dobových pravopisných podob dosáhlo nečekaných rozměrů. Vytvořené databáze dle jednotlivých fází vývoje českého jazyka mají více než 3,4 milionu řádek, tj. různých slov.

Na straně Ústavu Českého národního korpusu při FF UK jako spoluřešitele projektu se činnost v roce 2015 soustřeďovala zejména na další, již závěrečné rozšíření pěti lexikálních databází budovaných v předchozích fázích projektu, reflektujících pět odlišných období vývoje českého pravopisu a slovní zásoby (1801–1809, 1810–1842, 1843–1849, 1850–1900, 1901–1950). Vedle základních, pravidelně uplatňovaných pravopisných změn, podporovaných oficiálně přijímanými reformami z let 1809, 1843 a 1849, se při finalizaci databází pozornost řešitelů zaměřila i na podchycení dobové variability v psané podobě cizích slov a na implementaci rozšířených, ale značně rozkolísaných, během první poloviny 19. století jen zvolna ustupujících pravopisných zvyklostí, jakými bylo např. užívání několika různých písmen k zachycení hlásek „s“ a „š“, nebo psaní/tištění „v“ místo dnešního „u“ nebo „ů“ na začátku slova.

Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy

Doba řešení: 2011–2015.

Hlavní řešitel: Jiří Smolík, Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Magda Součková

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Cílem řešení projektu byl vývoj metodiky hodnocení kvality vnitřního ovzduší v knihovnách a archivech za účelem snížení škod na fondech, způsobených nepříznivými vlivy prostředí, a také zvýšení znalostí závislosti mezi poškozením fondů a okolními vlivy.

Rok 2015 byl posledním rokem řešení projektu, proto jeho hlavní náplní bylo dokončování jednotlivých prací a vyhodnocování výsledků. Proměněním tisků uložených v NK ČR v Klementinu měřicím systémem SurveNIR byl dokončen průzkum identických tisků z pražských tiskáren, které byly vydány v posledních dvou desetiletích 18. století. Získané hodnoty byly porovnány s hodnotami identických tisků uložených v depozitářích ve Zlaté Koruně a v Teplicích. Byla nalezena vyšší chemická degradace papíru u svazků uskladněných v Praze v porovnání se svazky uskladněnými mimo Prahu.

Pokračovalo sledování vlivu vnitřního ovzduší na uložené archiválie a to především na kolagenní a fotografické materiály a archivní lepenky. Po dvouleté expozici bylo zjištěno, že kvalita vnitřního prostředí má vliv na degradaci uložených předmětů. Vliv prachových částic na degradaci celulózy byl studován i v laboratorních podmínkách. Výsledky potvrdily výrazný škodlivý vliv síranu amonného. Současně byl sledován vliv prachu na kvalitu kolagenních materiálů, a to zejména na teplotu smrštění, pevnost v tahu a prodloužení usní a pergamenů.

Byla sledována účinnost jednotlivých metod mechanického čištění papíru. Podrobná doporučení pro výběr čistících prostředků jsou uvedeny v certifikované metodice *Metodika výběru prostředku k mechanickému čištění prachových částic z povrchu papíru*. K certifikaci byly dále předloženy *Metodika hodnocení zatížení vnitřního prostředí knihoven a archivů prachovými částicemi* a památkový postup

Zlepšení kvality vnitřního ovzduší knihoven a archivů z hlediska snížení degradace knihovních a archivních materiálů.

V listopadu 2015 byl uskutečněn závěrečný workshop projektu nazvaný *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy*, na kterém byla prezentována celá šíře řešené problematiky. K workshopu byl vydán stejnojmenný sborník.

Interoperabilita v paměťových institucích (INTERPI)

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Marie Balíková

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

URL: <http://www.interpi.cz/>

Základním cílem projektu, jehož spoluřešitelem byl NA, byla tvorba znalostní databáze paměťových institucí na bázi sémantické interoperability, tedy uživatelsky vlídné zpřístupnění národního kulturního, industriálního a přírodního dědictví obsaženého v digitalizovaných fondech a sbírkách paměťových institucí, tj. archivů, galerií, knihoven, muzeí, památkových ústavů i dalších. Projekt nabízí jedno z možných řešení: tvorbu společné znalostní databáze paměťových institucí na bázi národních autorit odpovídajících potřebám všech paměťových institucí a obohacených o potřebné sémantické informace umožňující i strojové zpracování dat. Přináší také nové paradigma zpracování dat (objektové), které se zaměřuje na obsahovou stránku zpřístupňovaných objektů – tedy na zpracování entit (tříd) a komplexních vztahů mezi nimi.

Rok 2015 byl v projektové dokumentaci uveden jako čtvrtá, závěrečná etapa, v níž jsme se v rámci aplikovaného výzkumu a vývoje zaměřili na kontrolu a ověření správnosti zvolených postupů, návrh a realizaci případných úprav webových rozhraní, včetně dokončení rozhraní pro zpřístupnění entit, úpravy a přípravu dat a závěrečné ověření v režimu poloproduktu. Na webové stránce je také zpřístupněn poloprodukt znalostní báze INTERPI.

Byly rovněž vydány tři odborné publikace: *Facilitating access to cultural heritage content in Czechia*, *Interoperabilita v paměťových institucích* a *Přehled vybraných filmových korporací v českých zemích 1945–1970*. V roce 2015 byl projekt prezentován na konferenci IFLA: více informací na adrese: <http://library.ifla.org/1135/1/148-balikova-en.pdf> a mezinárodním semináři o klasifikačním systému MDT: více informací na adrese http://seminar.udcc.org/2015/images/Balikova_InternationalUDCSeminar2015.pdf. Projekt INTERPI je mezinárodní komunitou pozitivně hodnocen; vyzdvihuje se náš kritický přístup k praxím a postupům aplikovaným v jednotlivých odborných komunitách a kooperace mezi paměťovými institucemi. Oceňována je realizace propojení paměťových institucí a interoperabilita na sémantické úrovni.

Ochrana knižního fondu a dokumentů aplikací esenciálních olejů

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Zbyněk Večeřa, Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Jiří Neuvirt

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Cílem projektu je zabránit poškození knih v důsledku napadení plísněmi zejména v depozitářích s nevhodnými parametry vnitřního prostředí a vyvinout metodiku a zařízení na dezinfekci již napadeného fondu. Vyvinutá metodika musí být účinná a s minimálními nároky na obsluhu. V neposlední řadě cílem tohoto projektu je i zlepšení zdravotních a hygienických podmínek v knihovnách a archivních zařízeních. Na základě provedených analýz složení účinných esenciálních olejů v ÚIACH ČAV Brno jsme v první fázi vybrali k testování sedm sloučenin, které jsou těkavé a v parách účinných esenciálních olejů se vyskytují v nejvyšších koncentracích. Lze proto předpokládat, že mají na fungicidních a baktericidních účincích největší podíl. Pro další testy byla jako neúčinnější vybrána směs složek citral a linalylacetát.

Pro testy účinnosti při praktické aplikaci jsme vypracovali metodiku, která zohledňuje reálnou situaci při skladování knih a papírových dokumentů. Metodika byla předána (2015) k certifikaci. Byly vytvořeny funkční vzorky: (a) zařízení na dezinfekci knih, (b) zařízení na sledování fungistatických a dezinfekčních účinků par EO v prostorách budov (modelový depozitář), (c) zařízení na dávkování par složek esenciálních olejů do velkých prostor. U posledně jmenovaného jde o originální řešení, které je zapsáno jako užžitný vzor.

V roce 2015 pokračovalo sledování vlivu aplikačních podmínek (teplota, relativní vlhkost a koncentrace esencí) na dezinfekční účinnost směsi par citralu a linalylacetátu na spory vybraných mikroskopických vláknitých hub (plísní) lokalizovaných na různých substrátech (sklo, papír, lepenka, plátěná vazba, interiér knih) v modelovém depozitáři a v univerzální vakuové komoře. Výsledky umožnily vypracovat a předat k certifikaci metodiku dezinfekce knih a ověřenou technologii dezinfekce knih v univerzální vakuové komoře.

Česká digitální knihovna a nástroje pro zajištění komplexních digitalizačních procesů

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Martin Lhoták, Knihovna AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Rok 2015 byl posledním rokem řešení tohoto čtyřletého projektu, jehož hlavním cílem bylo vytvoření České digitální knihovny (ČDK), která bude agregátorem digitálních knihoven provozovaných v České republice. Bude nabízet jednotné rozhraní pro koncové uživatele a zároveň bude sloužit jako hlavní poskytovatel dat pro další zastřešující projekty. Se sklizením dat ČDK počítá projekt *Centrálního portálu českých knihoven* – KNIHOVNY.CZ; dalším místem, kde by měla být data agregovaná z celé České republiky sdílena, je evropský projekt *Europeana*.

V rámci uvedeného projektu pokračovaly i vývojové práce na digitální knihovně Kramerius ve verzi 5, která bude jádrem řešení ČDK. Digitální knihovnu Kramerius používá v současné době více než 35 českých institucí. Z toho více než polovina z nich pracuje s verzemi, které přímo podporují integraci lokálních dat do ČDK. Nejnovější verze disponují REST API rozhraním umožňujícím napojení dalších aplikací včetně zajištění nového uživatelského rozhraní. Tato verze umožnila zahájit např. vývoj klientů pro mobilní zařízení (Android, iOS) a nového webového klienta. V průběhu roku 2014 bylo zahájeno sklizení dat do jedné instalace a vytváření indexu. Takto získaná data již budou základem ČDK, která nyní disponuje více než 30 miliony harvestovaných stran.

Kromě vývojových prací spojených s tvorbou centrálního řešení pro agregaci digitálního obsahu pokračovaly i práce na systému pro vytváření metadat, jejich editaci a pro správu digitálního obsahu ProArc. Z hlediska archivační části tohoto nástroje se jako nejvýhodnější jeví jeho další napojení na systém Archivematica, který je dostupný ve formě open-source. ProArc vytvoří balíček SIP (Submission Information Package), který bude obsahovat data kompatibilní s formátem dle standardu NDK (Národní digitální knihovny). Ten bude importován do Archivematicy, kde bude vytvořen AIP (Archival Information Package), který bude možné zpětně importovat do ProArcu. ProArc pak bude zajišťovat vytváření DIP (Dissemination Information Package) určených např. pro prezentační systém (Kramerius). V celém systému je tak možné identifikovat základní prvky referenčního modelu standardu OAIS.

V návaznosti na řešení projektu ČDK byla založena na Odboru projektového řízení a IT MK ČR pracovní skupina pro agregaci digitálního obsahu z českých paměťových institucí. Jejím cílem je zabezpečit sběr dat všech typů (kromě základních knihovních fondů jde o zvukové dokumenty, filmy, muzejní objekty atd.) a tyto digitalizované dokumenty centrálně zpřístupnit veřejnosti.

Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Tomáš Svoboda

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Cílem projektu bylo řešení sběru a zpracování knih a periodik v elektronické podobě včetně elektronických předloh tištěných publikací, vytvoření nástrojů pro sdílení, ochranu a zpřístupnění tohoto typu obsahu v knihovní síti ČR, návrh metodiky bibliografického popisu tohoto typu dokumentů a analýza legislativy v oblasti elektronického povinného výtisku.

V roce 2015 prošel projekt závěrečným obdobím své dotované fáze a splnil své plánované cíle. V tomto posledním roce byl zprovozněn poloprovoz přijímání elektronických publikací a dokončeny software k tomu potřebné. Příjmová aplikace je integrována s knihovním systémem Aleph, a tím umožňuje plnohodnotné zařazování e-publikací do fondů NK.

Následovat bude přechod do pravidelného provozu – nejprve omezený provoz na dobrovolné bázi. V tomto módu bude počet smluvních producentů omezen na stávající stav tak, aby počet ukládaných

publikací nepřekročil desítky měsíčně. Postupné navýšení provozu až případně do úrovně tzv. povinného elektronického výtisku závisí především na zajištění potřebných lidských kapacit na příslušných pracovištích NK. Strojové kapacity jsou zajištěny.

Ohledně bibliografického popisu se práce soustředily na implementaci metodiky navržené v předchozím roce a na její ověření při testování e-deposit a v rámci poloprovozu. Výsledky byly publikovány ve dvou e-knihách: *Bibliografický popis elektronických publikací v síti knihoven ČR* a *Elektronické publikace v Národní knihovně ČR*.

Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek v České republice a vývoj potřebných nástrojů

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Jiří Polišínský

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

URL: <http://vdk.nkp.cz/>

V roce 2015 probíhala závěrečná etapa řešení. Hlavním cílem projektu bylo aktivně řešit otázku dlouhodobého uchování bohemikálních knižních fondů uložených v síti konzervačních knihoven na území ČR. Tento proces doposud probíhal izolovaně, bez jakéhokoli systematického vedení – nebyly podniknuty žádné kroky k soustavnému průzkumu novodobých knihovnických fondů, které by mohly poskytnout informace o jejich fyzickém stavu, bylo k dispozici jen málo dostupných informací o konkrétních počtech dochovaných exemplářů atd. Těžiště výzkumných prací směřovalo k naplnění všech deklarovaných výstupů projektu. Velký důraz byl položen na dokončení aplikace *Virtuální depozitní knihovna*, jež je nejdůležitější částí projektu. Aplikace byla převedena do plnohodnotného provozu, na sklonku roku 2015 se pak rozeběhly harvesty dat z dalších knihoven (Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, SVK v Hradci Králové a Krajské vědecké knihovny Liberec), které má v rámci monitorování počtu exemplářů bohemikálních dokumentů smysl sledovat.

Další významnou částí projektu, jež byla ukončena v roce 2015, bylo dokončení *Metodiky pro budování, uchování a správu konzervačních knižních sbírek* a její následná certifikace. Tato metodika společně s již předloženými metodikami pro výpočty optimálního počtu exemplářů v systému konzervačních knihoven a průzkumy novodobých fondů vytváří koncept základních informačních zdrojů pro ukotvení systematické péče o bohemikální fondy. Důležité kroky se učinily též v oblasti nástroje pro výpočet optimálního počtu exemplářů, kdy byly do výpočtu doplněny další proměnné a zároveň upraveno uživatelské rozhraní. Pokračovaly i systematické průzkumy fyzického stavu novodobých bohemikálních fondů zúčastněných knihoven. Na konci roku byla spuštěna webová stránka <http://vdk.nkp.cz/>, kde jsou shrnuty všechny výstupy projektu a základní informace o realizovaných aktivitách. Prostřednictvím webové stránky lze vstoupit přímo do funkční aplikace.

Během řešení projektu se ukázalo, že tato problematika nabízí prostor k další práci a otevírá mnoho dosud nezodpovězených otázek – například problematiku regionálních mutací periodik či provenienčních znaků a původních majitelů knihoven rozpuštěných ve fondech institucí. Z těchto důvodů byl podán do dotačního mechanismu NAKI II další projekt s názvem *IN-PROVE: budování integrovaného prostředí pro PRůzkum, Ochranu, Výzkum a Evidenci novodobých knihovnických dokumentů*, který byl na konci roku 2015 přijat k řešení.

Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Pavel Hájek, NPÚ

Řešitel za NK: Zdeněk Bartl

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Cílem projektu bylo provést výzkum zámeckých knihovnických fondů 16. století, který by posloužil k prezentaci a edukaci v oblasti historických knihovnických fondů. Část projektu, kterou řeší tým NK ČR, je zaměřena zejména na oblast tvorby autorit a jejich následné využití pro znalostní databázi (prostřednictvím webového portálu). Zpracování metodiky bylo rozhodujícím úkolem pro první rok řešení projektu. Dále byl zpracován prvotní soupis tisků 16. století v zámeckých knihovnách ČR excerpce stávajících evidenčních podkladů NPÚ a NM, který byl nezbytným předpokladem pro plánování dalších etap projektu, tj. ověření metodiky zpracování úplných katalogizačních záznamů tiskové produkce 16. století a zajištění částečné

či úplné digitalizace. Cílem projektu pro léta 2014–2015 v oblasti tvorby autoritních záznamů pro oblast starých tisků (jmenné autority – personální autority pro autory, historické a příp. jiné osobnosti bez autor-ské vazby na staré tisky, tiskaře; korporativní autority zejména pro tiskárny a příp. další roli; věcné autority geografické, tematické termíny a termíny pro označení formy/žánru) byla analýza stávajících knihovnic-kých a knihovědných metod, pravidel tvorby autorit a příprava finální verze metodiky tvorby jmenových au-torit a její přihlášení k certifikaci na MK ČR. Metodika získala certifikaci na počátku roku 2015. Následně byla metodika uplatňována v praxi u institucí kooperujících na projektu při tvorbě autoritních záznamů.

Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Petra Vávrová

Finanční podpora: MK ČR, projekt NAKI

V roce 2015 pokračoval výzkum zaměřený na průzkum, konzervaci a péči o novodobé knihovní fondy a vývoj nových materiálů pro konzervaci a restaurování. Cílem projektu je vytvoření metodiky průzkumu fyzického stavu novodobých knihovních fondů s využitím vybraných instrumentálních metod, vývoj speciál-ních materiálů pro obnovu a restaurování novodobých knihovních fondů, vývoj a optimalizace specifických pracovních postupů a moderních technologií pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů. Na realizaci projektu se mimo odborníků z řad NK ČR účastní i vědeckí pracovníci z Textilní fakulty Tech-nické univerzity v Liberci, kteří se podílí na vývoji speciálních textilních materiálů a adheziv pro konser-vaci a restaurování novodobých knihovních fondů. Jsou vyvíjena speciální alkalická lepidla pro textilní vazby, plátno se zátěrem vhodné pro textilní vazby novodobých knihovních fondů a další materiály pro vazbu, převazbu a restaurátorské zásahy. Jsou ověřovány možnosti užití již dostupných materiálů a jsou prováděny návrhy na aplikaci těchto materiálů na základě výsledků testů a analýz.

Účinná péče cílená na trvalé uchování knihovních fondů (podle zák. č. 257/2001 Sb.) musí vycházet z podrobného zmapování fyzického stavu a dochování konzervačních dokumentů. Proto jsme projekt zahájili podrobným průzkumem vybrané části fondů, jehož výsledkem bude zjištění opravdového a sku-tečného fyzického stavu jednotlivých exemplářů. Z výsledků průzkumu pak je možné vyhodnocení za-stoupení typů materiálů se zvláštní pozorností zaměřenou na textil a plasty, vyhodnocení typů poškození, diagnostika jejich příčin a návrhy možných řešení (opravy, konzervátorské a restaurátorské zásahy na no-vodobém fondu, uložení do ochranných obalů, reformátování). K průzkumu se používají pokročilé instru-mentální nedestruktivní metody: přístroj SurveNIR a mikrofadeometr. Metodika pro práci a využití systému SurveNIR při průzkumu fyzického stavu novodobých knihovních fondů byla v roce 2015 certifikována MK a metodika pro práci s mikrofadeometrem byla v roce 2015 připravována k certifikaci.

Průběžně probíhala příprava řešerů k jednotlivým tématům. Byly prováděny analýzy různých druhů papíru i plastových materiálů novodobé knižní vazby pomocí SurveNIR v rámci průzkumu novodobých fondů. Probíhalo testování mikrofading systému.

V rámci projektu byla v OOKF zpracována a certifikována *Metodika preventivní péče o historické kni-hovní fondy ve specifických podmínkách památkových objektů správě NPÚ*. Dále byly zorganizovány odborné akce zaměřené na získávání odborných informací a praktických zkušeností od zahraničních odborníků, jmenovitě mezinárodní workshop *MICROFADEOMETRY – THEORY and PRACTICE* pod vedením paní Christel Pesme ve dnech 19.–21. 8. 2015, zaměřený na teoretické znalosti v oblasti po-škozování organických materiálů světlem a praktické dovednosti při měření přístrojem mikrofadeometr, a mezinárodní workshop *FROM THEORY TO PRACTICE II – Adhering and Consolidation of Plastic Materials in Modern Library Collections*, který vedly paní Thea van Oosten a Anna Laganà, expertky na restaurování a konzervaci plastových předmětů kulturního dědictví.

Národní knihovna – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Hanuš Hemola

Finanční podpora: MŠMT

URL: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/ostatni-projekty/lr1308>

Hlavním cílem projektu je upevnění a další rozvoj informační infrastruktury pro poskytování informací z oblasti humanitních a společenských věd pro sféru vědy, výzkumu a inovací v ČR prostřednictvím

zpřístupnění 18 titulů multioborových a oborově specializovaných databází v konsorciálních a individuálních licencích a zabezpečení primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovnických služeb.

Předmětem podpory projektu je zejména zabezpečení kontinuálního přístupu k ověřené a průběžně inovované nabídce elektronických informačních zdrojů z předmětné oblasti, kterou NK ČR systematicky buduje od konce 20. století pro profilové uživatele ze sféry VaVal jak v rámci individuálních, tak i konsorciálních licencí ve spolupráci s relevantními informačními, akademickými a výzkumnými institucemi. Základem podporované nabídky jsou primární a sekundární multioborové zdroje s tematickým těžištěm v humanitních a společenských vědách a specializované zdroje pro zabezpečení tzv. malých oborů (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika). Projekt podporuje navazující služby zpřístupnění primárních dokumentů prostřednictvím center mezinárodních meziknihovnických služeb.

Plnění roku 2015 bylo velmi negativně ovlivněno vývojem kurzu české koruny k zahraničním měnám. Vzhledem k těmto skutečnostem musela být pro rok 2015 zvýšena kalkulovaná spoluúčást z minimálních 25 % na 42 % plánované ceny. Tyto změny ovlivnily nejen vyšší ročního rozpočtu v Kč, ale i celkové náklady projektu.

Mezinárodní projekty výzkumu a vývoje

CENDARI

Doba řešení: 1. 2. 2012 – 31. 1. 2016

Finanční podpora: Evropská komise, 7. rámcový program

Hlavní řešitel (koordinátor): Jennifer Edmond, Trinity College Dublin

Dílčí řešitel za NK ČR: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.cendari.eu/>

Cílem projektu je vytvořit na dílčích výsečích 1. světové války a středověké rukopisné kultury infrastrukturu pro historický výzkum, která spojí digitální zdroje vytvořené systematickým úsilím v posledním desetiletí. Partneři projektu jsou Trinity College Dublin (Irsko – koordinátor), Freie Universität Berlin (Německo), King's College Londýn (Velká Británie), Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique Paříž (Francie), University of Birmingham (Velká Británie), NK ČR, Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen (Německo), The European Library, Consortium of European Research Libraries, Matematický institut SANU u Beogradu (Srbsko), Universität Stuttgart (Německo), Società internazionale per lo studio del medioevo latino Firenze (Itálie), Università degli studi di Cassino (Itálie) a Fondazione Ezio Franceschini (Itálie). Ve čtvrtém roce řešení projektu byla dokončena práce na tematicky strukturovaných průvodcích po rukopisném materiálu (*Středověké kazatelství ve středoevropských rukopisných sbírkách*, *Geografie a přírodní vědy ve středoevropských rukopisných sbírkách*). Tyto průvodce byly publikovány ve virtuálním prostředí projektu CENDARI. Byl vytvořen a ověřen pilotní software pro Manuscriptorium pro automatické sklizení webových zdrojů v oblasti písemného kulturního dědictví využitelný i v prostředí CENDARI pro TRAME, zdroj poskytovaný italským partnerem Società internazionale per lo studio del medioevo latino Firenze.

Další aplikační projekty

Národní projekty

Program Veřejné informační služby knihoven (VISK)

Všechny projekty v jednotlivých podprogramech jsou jednoleté. Tyto projekty se týkají podpory konkrétních činností knihoven v oblasti vzdělávání, provozu digitálních knihoven, produkce digitálních dat (retrospektivní konverze katalogů, digitalizace sbírek), provozu informačních portálů, přístupu k digitálním zdrojům atp. V seznamu projektů již nadále nejsou uváděny statutární činnosti, dříve hrazené z programu VISK, na které NK ČR dostala finanční prostředky přímo do rozpočtu.

VISK 1

Koordinační centrum programu VISK

Odpovědný pracovník: Vít Richter

URL: <http://visk.nkp.cz/>

Koordinační centrum programu VISK zajišťovalo veškeré odborné, organizační a koordinační činnosti související s realizací celého programu VISK.

VISK 2

Kurzy základní informační gramotnosti

Odpovědný pracovník: Eva Dostálková

URL: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=04_Vzd/03_OV_Akce/01_kurzy.htm

V rámci kurzů získali frekventanti znalosti a dovednosti v rozsahu European Computer Driving Licence jako minimálního standardu vzdělání v oblasti práce s informačními a komunikačními technologiemi i pokročilé kompetence v oblasti počítačové a informační gramotnosti.

E-learningový kurz RDA

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

V souvislosti s přechodem na nová katalogizační pravidla RDA od 1. května 2015 byly připraveny tři nové e-learningové kurzy – katalogizace tištěných monografií a periodik na minimální úrovni a katalogizace tištěných monografií na doporučené úrovni.

VISK 3

Vybudování Centrálního adresáře knihoven ČR

Odpovědný pracovník: Eva Svobodová

V roce 2015 byl vytvořen Centrální adresář knihoven a informačních institucí ČR sloučením Adresáře knihoven a informačních institucí ČR a Evidence knihoven MK ČR.

V současné době zahrnuje adresář informace o existenci 6 585 knihoven na území ČR a je nejuplnějším zdrojem tohoto druhu v ČR. Dostupný pro vyhledávání informací o knihovnách je na adrese: <http://aleph.nkp.cz/cze/adr>. Informace o něm jsou zveřejněny na adrese: <http://www.caslin.cz/caslin/databaze-pro-vyhledavani/adresar>.

VISK 5

Retrospektivní konverze Generálního katalogu Univerzálního knihovního fondu I Národní knihovny ČR

Odpovědný pracovník: Nataša Mikšovská

Cílem projektu byl předvýběr a příprava cca 28 000 záznamů tisků. Záznamy byly připraveny pro další etapu retrokonverze. Zároveň bylo zpracováno 18 000 nových záznamů ve formátu MARC 21, které byly zpřístupněny v bázi NKC a předány do SKC.

Rekatalogizace starých tisků uložených v Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR

Odpovědný pracovník: Alena Císařová Smítková

V této etapě rekatalogizace byly aktualizovány další záznamy z Generálního katalogu I. Brigádníci pracovali opět s knihou v ruce. Do jednotné báze STT bylo v roce 2015 doplněno 3 880 nových záznamů.

VISK 6

Digitalizace historických dokumentů Národní knihovny ČR

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2015 bylo v rámci VISK 6 z fondu NK ČR digitalizováno celkem 89 dokumentů, tj. 41 104 obrazy. Všechny digitalizované dokumenty byly zařazeny do digitální knihovny Manuscriptorium.

Digitalizace vzácných historických rukopisů a tisků z fondu Hudebního oddělení

Odpovědný pracovník: Zuzana Petrášková

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2015 bylo v rámci VISK 6 z fondu oddělení digitalizováno 32 dokumentů, tj. 4 146 obrazů (29 rukopisných a 3 tištěné jednotky). Digitalizované rukopisné hudebniny jsou propojené se záznamem mezinárodního soupisu hudebních pramenů RISM a specializovaným badatelům užívajícím tuto databázi dostupné ke studiu na adrese www.rism.info.

VISK 7

Odkyselování vzácných bohemikálních dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru

Odpovědný pracovník: Tomáš Foltýn

URL: <http://visk.nkp.cz/VISK7.htm>

Projekt byl zaměřen na úpravy aplikace pro průzkum novodobých fondů pro potřeby sledování procesu odkyselení knihovnických fondů a jejího využití v dalších knihovnách a napojení této aplikace na vznikající Registr odkyselování.

Soustavný průzkum novodobých fondů probíhá v prostředí NK ČR již od roku 2010, kdy byl financován prostřednictvím institucionální podpory. Průzkumy fondů probíhají i v dalších institucích (VKOL, MZK). Výsledky ze všech uvedených knihoven se důsledně vkládají do aplikace pro průzkum novodobých fondů. Aplikace se tak stává cenným zdrojem dat o fyzickém stavu bohemikálních dokumentů v knihovnách s konzervační povinností a je základním nástrojem pro výběr dokumentů vyžadujících konzervační a restaurátorské zásahy, včetně odkyselování. V rámci finanční podpory z programu VISK 7 bylo upraveno grafické rozhraní aplikace, vylepšeny některé vnitřní formuláře, inovován interní aplikační Framework Relief na novou verzi R4 a připraveny datové výstupy do Registru odkyselených dokumentů. Do něj byl zakomponován generovaný výstup *Seznam doporučených dokumentů na odkyselování* získaný z *Aplikace pro průzkum fondů*, jež v budoucnu přispěje k efektivnímu výběru dokumentů pro zákroky z oblasti masivního odkyselení knihovnických fondů. Pro tyto účely byl upraven i importní modul a doplněny možnosti exportů filtrovaných dat. Tento nástroj by měl v dalších letech dohlížet nad duplicitním odkyselením dokumentů, což má význam především v případě masivnějšího odkyselování.

VISK 8

Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

URL: <http://www.jib.cz>, <http://info.jib.cz>

Podpora umožnila plynulý provoz *Jednotné informační brány* (JIB). V rámci projektu byla v roce 2015 rozšířena nabídka zdrojů. Celkový počet aktivních zdrojů v JIB, který je spravován v lokální znalostní bázi, je 344. Počet požadavků na přebírání záznamů prostřednictvím Z39.50 činil 677 213, snížil se počet záznamů konvertovaných z UNIMARC, řada knihoven přešla na MARC 21. Podrobné statistiky JIB jsou vystavovány na portálu JIB, nově byly doplněny statistiky využití SFX JIB. Dílčí rozvoj probíhá v souladu s rozvojem připravovaného Centrálního portálu knihoven, v roce 2015 byla např. v SFX JIB doplněna podpora pro linkování v prostředí jednotného přihlášení pomocí Shibboleth.

Multilicenční zpřístupnění elektronických informačních zdrojů

Odpovědný pracovník: Hana Nová

URL: <http://visk.nkp.cz/visk-8-a>

V roce 2015 pokračovalo zajištění služby přístupu k českým elektronickým informačním zdrojům. Mediální databázi firmy Anopress využívalo 63 knihoven, databázi právních informací ASPI firmy WoltersKluwer 28 knihoven a databázi CODEXIS firmy Atlas software 5 knihoven. Databázi zahraničních deníků a populárně naučných časopisů LibraryPressDisplay si vybralo 179 knihoven.

Zajištění provozu a rozvoje oborových informačních bran v celonárodním měřítku pro obory knihovnictví a vědeckých informací a hudby

Odpovědný pracovník: Eva Bartůňková

URL: <http://kiv.nkp.cz/>

Hlavním cílem projektu v roce 2015 bylo pokračovat v rutinním provozu dvou oborových bran NK ČR, a to KIV (knihovnictví a informační věda) a MUS (hudba).

V oblasti knihovnických činností pokračoval výběr, hodnocení a zpracování internetových zdrojů do databází KKL (pro KIV) a NKC (pro MUS) včetně kontroly a oprav odkazů internetových zdrojů v databázi KKL a NKC. Oborová brána MUS ve svém informačním portálu přináší oborové zpravodajství, informace o projektech apod. Oborová brána KIV se o tyto funkce dělila s další portálem Knihovnického institutu *Informace pro knihovny* (IPK). Z toho důvodu byla na začátku roku oborová brána spojena s portálem IPK při příležitosti migrace tohoto portálu a sjednocení webových služeb Knihovnického institutu. Nová podoba portálu byla spuštěna v březnu 2015.

Mezinárodní projekty

Spolupráce se společnostmi Google

Odpovědný pracovník: Miroslava Hejnová; Adolf Knoll

Finanční podpora: MK ČR/VISK 6 (financování přípravy dokumentů k digitalizaci)

Projekt *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společnostmi Google* je rozvržen do šesti let (2011–2016) s možností následného prodloužení. V roce 2015 pokračovaly přípravné práce pro hromadnou digitalizaci historických a vzácných dokumentů a také probíhala vlastní digitalizace dokumentů. Současně byla zpřístupňována digitální data veřejnosti, a to především prostřednictvím Google Books, ale také prostřednictvím elektronických databází NK ČR, tj. přes elektronický katalog SK <http://aleph.nkp.cz/cze/slk> a přes databázi starých tisků <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>. Do Manuscriptoria bylo v roce 2015 konvertováno 20 000 komplexních digitálních dokumentů do standardu TEI P5 ENRICH Specification dle parametrů podprogramu VISK 6. V roce 2015 bylo celkem digitalizováno takřka 38 000 svazků historických a vzácných dokumentů.

Několik údajů dle statistik Google k listopadu 2015: Celkem bylo do poloviny listopadu 2015 předáno společnostmi Google k digitalizaci 37 974 knih, digitalizováno bylo 37 950 knih, ke stažení je k dispozici 37 595 knih. Padesát uživatelů nejvyhledávanějších knih zhlédlo za posledních 6 měsíců v digitální knihovně Google Books takřka 47 510 uživatelů. Uživatelé z celého množství zpřístupněných knih konzultovali nejvíce knihy v němčině (46 %), v ruštině (15 %), latině (12 %), polštině (6 %) a češtině (5,5 %). Lze říci i dle dalších statistik, že jsou využívány knihy ve všech jazycích.

Česko-slovenská spolupráce při akvizici dokumentů

Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v Národní knihovně České republiky

Doba řešení: od roku 2007 průběžně

Odpovědná osoba za NK: Světlana Knollová

Finanční podpora: MK ČR, MK SR

V rámci projektu nakoupila NK ČR v roce 2015 pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě (UKB) 953 titulů knih za 302 008,80 Kč. Na základě bohaté nabídky knižního trhu v ČR neměli kolegové z UKB problémy s výběrem literatury, naopak přidělená finanční částka nestačila pro získání všech desiderat slovenské strany. Částka 12 000 EUR, poskytnutá MK SR na nákup slovenských publikací pro fondy NK ČR a SK, byla též celá vyčerpána: nakoupilo se 959 publikací, z toho 428 svazků (v hodnotě 5 344,95 EUR) pro SK, zbytek peněz byl využit na nákup knih pro NK ČR. Podle průzkumu čtenářských preferencí patří dlouhodobě slovenské knihy mezi nejvíce půjčované cizojazyčné tituly (po titulech v angličtině) v NK ČR. Projekt je velmi úspěšný a přínosný pro obě zúčastněné strany i kvůli garanci vzájemné vydavatelské

dostupnosti. Slovenské přírůstky získané postupně za roky trvání projektu jsou přístupné na webových stránkách NK ČR: <http://aleph.nkp.cz/web/csknih/2015/index.htm>.

Finanční mechanismus EHP a Norska

Knihy znovu nalezené

Doba řešení: 2015–2016

Odpovědná osoba za NK: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Finanční mechanismus EHP a Norska, tzv. Norské fondy

Projekt (EHP-CZ06-OV-1-039-2014) je financován prostřednictvím finančního mechanismu EHP a Norských fondů v rámci programu CZ O6 Kulturní dědictví a současné umění. Řešiteli projektu jsou NK ČR a norská nadace Stiftelsen Arkivet. NK ČR v minulosti fungovala mimo jiné i jako centrální instituce pro deponování knižních dokumentů z různých zdrojů, například konfiskátů z období 2. světové války a dalších let, deponátů různých institucí, darů atd. Tyto fondy, uložené převážně v tzv. rezervních fondech NK ČR, nejsou do dnešní doby uspokojivě zpracované, je jen málo informací o jejich struktuře a právním rámci, přestože jsou nesmírně zajímavým dokladem nakládání s kulturním obsahem a činnosti jednotlivých složek státní sféry.

Základem projektu je zmapování zhruba 12 000 svazků nebohemikálních dokumentů z dotčeného období, jejich následné zpracování dle platných standardů, bezpečné uložení a adekvátní prezentace uživatelům NK ČR. Nicméně další výzkumné aktivity tyto rutinní činnosti široce přesahují. Mezi cíle řešitelského týmu totiž dále patří uskutečnit první souvislý archivní výzkum v dané oblasti, která dosud není v českém prostředí systematicky řešena, poukázat na mezinárodní dosah válečného a poválečného nakládání s kulturním dědictvím včetně vazeb na původní vlastníky a jejich osudy a otevřít tuto oblast našich dějin dalšímu výzkumu. Součástí projektu je zmapování právního rámce těchto dokumentů, rozšíření informací o této oblasti mezi studenty vysokých škol či organizování fyzické či virtuální výstavy.

V roce 2015 probíhalo intenzivní zpracování dokumentů vytipovaných z tzv. rezervních fondů NK ČR, byla vytvořena webová stránka projektu, kde jsou dostupné veškeré informace o jeho řešení. Proběhlo přednáškové turné po univerzitách s knihovnickými vzdělávacími programy. Zároveň byla zpracována právní analýza, jež deklaruje právní stav těchto fondů v rámci sbírek NK ČR.

Ekonomické ukazatele, statistika, grafy

Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2015

Knihovní jednotky celkem	7 104 388
z toho rukopisy	21 234
Počet exemplářů docházejících periodik	10 544
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	39 441
Přírůstky knihovních jednotek ve svazcích	92 599
Úbytky knihovních jednotek ve svazcích	2 379
Počet vlastních specializovaných databází (mimo elektronický katalog)	32
Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů	267 287
Registrovaní čtenáři	28 145
Návštěvníci v knihovně (fyzické návštěvy)	693 061
z toho návštěvníci půjčoven a studoven	309 034
z toho využívající internet v knihovně	256 638
z toho návštěvníci kulturních akcí	114 377
z toho návštěvníci vzdělávacích akcí	13 012
Návštěvníci online služeb z prostoru mimo knihovnu	6 665 335
Návštěvníci webových stránek knihovny	1 994 174
Výpůjčky celkem	614 519
z toho výpůjčky periodik	31 011
Požadavky na meziknihovní služby celkem	15 081
z toho objednané v zahraničí	4 552
Online informační služby (počet zodpovězených dotazů)	32 556
Porady a konzultace pro knihovníky, knihkupce a vydavatele	16 974
Vzdělávací akce pro knihovníky (semináře, kurzy, aj.)	415
Kulturní akce pro veřejnost (besedy, výstavy, exkurze, aj.)	105
Vzdělávací akce pro veřejnost (semináře, kurzy, aj.)	92
Počet titulů vydaných neperiodických publikací dle zák. č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů	12
Náklad (počet výtisků v ks)	9 090
Počet titulů vydaného periodického tisku dle zák. č. 46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů	1
Náklad (počet výtisků v ks)	550
Počet titulů vydaných elektronických dokumentů včetně internetu	7 titulů e-publikací, 4 tituly e-periodik
Počet studijních míst	499
vybavených počítačem	57
z toho s počítači napojenými na internet	29
vybavených jiným technickým zařízením	20
Počet míst v přednáškových sálech a učebnách	112
z toho vybavených počítačem	15
Počet míst k relaxaci a občerstvení	106
Plocha knihovny pro uživatele v m²	6 682
Počet hodin pro veřejnost týdně	80
Pracovníci knihovny (přepočtený stav)	459

Finanční hospodaření

NK ČR dosáhla k 31. 12. 2015 v hlavní činnosti zlepšeného výsledku hospodaření 1 tis. Kč, v jiné činnosti zlepšeného výsledku hospodaření 37 tis. Kč, celkem hospodářský výsledek 38 tis. Kč.

K dosažení vyrovnaného výsledku hospodaření byly použity prostředky rezervního fondu NK ČR na úhradu provozních nákladů nezajištěných vlastními výnosy nebo příspěvkem Ministerstva kultury ČR (dále MK) ve výši 138 tis. Kč a prostředky fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje financování oprav, údržby a pořízení drobného majetku ve výši 21 502 tis. Kč. Prostředky z fondu odměn byly použity na úhradu ostatních osobních nákladů ve výši 1 415 tis. Kč.

Základní údaje z výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč)

Název položky	hlavní činnost	jiná činnost
Náklady celkem	478 345	12
Náklady z činnosti	475 224	12
<i>v tom: věcné náklady</i>	<i>281 508</i>	<i>3</i>
<i>osobní náklady</i>	<i>193 716</i>	<i>9</i>
Finanční náklady	468	0
Daň z příjmů	2 653	0
Výnosy celkem	478 346	49
Výnosy z činnosti	53 425	49
Finanční výnosy	28	0
Výnosy vybraných ÚVI z transferů	424 893	0
Výsledek hospodaření po zdanění	1	37

Podíl financování nákladů NK ČR z vlastní činnosti a z výnosů z transferů (neinvestiční prostředky)

Název položky	v tis. Kč	v %
Výnosy z činnosti a finanční výnosy	53 453	11,3
Výnosy vybraných ÚVI z transferů – poskytovatel MK	399 987	83,5
Výnosy vybraných ÚVI z transferů – ostatní poskytovatelé	24 906	5,2
Výnosy celkem	478 346	100,0

Přehled čerpání investičních prostředků (v tis. Kč)

Činnost/program	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Zdroj financování
I. Poskytnuto zřizovatelem – MK	skutečnost	skutečnost	
I. 1 Příspěvek na provoz	298 543	0	MK
I. 2 Účelové dotace	101 444	107 937	MK
z toho:			
Udržitelnost provozních kapacit NDK	7 270	0	MK
VISK 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8	14 055	0	MK
Knihovna roku 2015	117	0	MK
Odměny autorům za půjčování děl v knihovnách	24 625	0	MK
Publikace <i>Standard pro dobrou knihovnu</i>	20	0	MK
Publikace <i>Standard Senior Friendly</i>	15	0	MK
Výzkum a vývoj institucionální	6 323	2 613	MK
Výzkum a vývoj NAKI	16 817	0	MK
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, ISO/C akce č. 134V515000057	134	0	MK
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, ISO/D akce č. 134V515000067	29	80	MK
Rekonstrukce depozitáře Hostivař, akce č. 134V123000006	398	0	MK
II. etapa Revitalizace Klementina, akce č. 134V123000007	27 590	105 244	MK
Nové interiéry a mobiliář, akce č. 134V123000009	87	0	MK
Knihy znovu nalezené, akce č. 234V114000027	3 964	0	MK/FMEHP
Celkem ad I. poskytnuto MK	399 987	107 937	
II. Ostatní poskytovatelé			
Výzkum a vývoj program LR1308	21 103	0	MŠMT
Výzkum a vývoj program NAKI	2 355	0	ústavy AV ČR
Dary	56	0	ČR
Projekty EU	1 388	0	EU
Celkem ad II. ostatní poskytovatelé	24 902	0	
III. Odpisy z transferu			
Výzkum a vývoj NAKI	4	0	ústav AV ČR
I., II. a III. celkem	424 893	107 937	

Vysvětlivky:

AV ČR – Akademie věd ČR

FMEHP – Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru a Norska

MK – Ministerstvo kultury ČR – zřizovatel

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NAKI – program Národní kulturní identita

NDK – Národní digitální knihovna

Ostatní poskytovatelé transferů – NK ČR se aktivně zapojila jako hlavní řešitel či partner do řady projektů financovaných z programů EU, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Akademie věd ČR, v. v. i. Jedná se zejména o projekty výzkumu, vývoje a inovací.

Limit mzdových nákladů byl ve schváleném rozpisu rozpočtu stanoven ve výši celkem 111 512 tis. Kč, z toho činily platy 108 084 tis. Kč a ostatní osobní náklady (OON) 3 428 tis. Kč. Rozpočtovými úpravami v průběhu roku byl navýšen rozpočet na mzdové náklady celkem o 139 060 318 Kč, z toho 127 551 998 Kč na platy a 11 508 320 Kč na OON. V roce 2015 byly překročeny OON ve výši 1 414 669 Kč. Překročení bylo uhrazeno z fondu odměn.

Nedočerpané prostředky na platy

Jedná se o nedočerpané účelové prostředky – platy – poskytnuté z programu MK VVal NAKI na projekt *Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek ČR a vývoj potřebných nástrojů* – odvod na platy činil 61 022 Kč.

Nedočerpané prostředky OON

Jedná se o nedočerpané účelové prostředky – OON – poskytnuté z programu VISK na projekt *VISK 7 Odkyselování vzácných bohemikálních dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru* – odvod OON činil 59 000 Kč.

Přepočtený počet zaměstnanců pro rok 2015 byl stanoven schváleným rozpočtem na 454. Během roku byl tento ukazatel zvýšen celkem o 13, tj. na 467, a to v souvislosti se zajištěním udržitelnosti projektu *Vytvoření Národní digitální knihovny* (o 4) a dále s realizací projektu *Knihy znovu nalezené* financovaném z FMEHP a SR (o 9). Skutečný přepočtený počet zaměstnanců pro rok 2015 byl 458,6.

Závazné ukazatele

Príspevek na provoz a účelové dotace poskytnuté v průběhu roku byly použity v souladu s účelem poskytnutí. V účetnictví byly sledovány odděleně (analytické účty, střediska).

Odvod z odpisů a staveb

K 31. 12. 2015 byla na příjmový účet MK odvedena částka 12 244 tis. Kč. Závazek stanovený rozpisem schváleného rozpočtu NK pro rok 2015 byl v termínu splněn.

Odvod příjmů z prodeje nemovitého státního majetku

Vedení NK rozhodlo z důvodu potřeby pro NK, že nebude realizovat avizovaný prodej pozemku při ulici Sodomkova o výměře 1 132 m² s odhadovanou prodejní cenou 3,5 mil. Kč na katastrálním území Hostivař. Závazný ukazatel odvod příjmů z prodeje nemovitého majetku 3 584 tis. Kč splněn nebyl.

Podmiňující ukazatel čerpání příspěvku na provoz

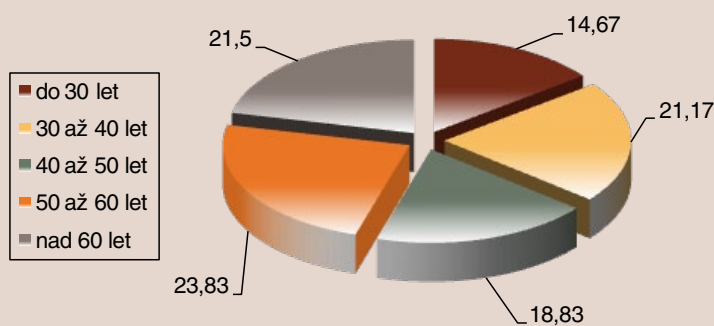
V příspěvku na provoz bylo přiděleno **9 027 tis. Kč** na úhradu věcných nákladů na realizaci statutárních činností, které byly v minulosti financovány formou účelové dotace z programu MK *Veřejné informační služby knihoven*; z toho bylo na ostatní osobní náklady (OON) poskytnuto 560 tis. Kč. Prostředky byly beze zbytku na jednotlivé činnosti vyčerpány.

Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku (v tis. Kč)
(investiční výdaje)

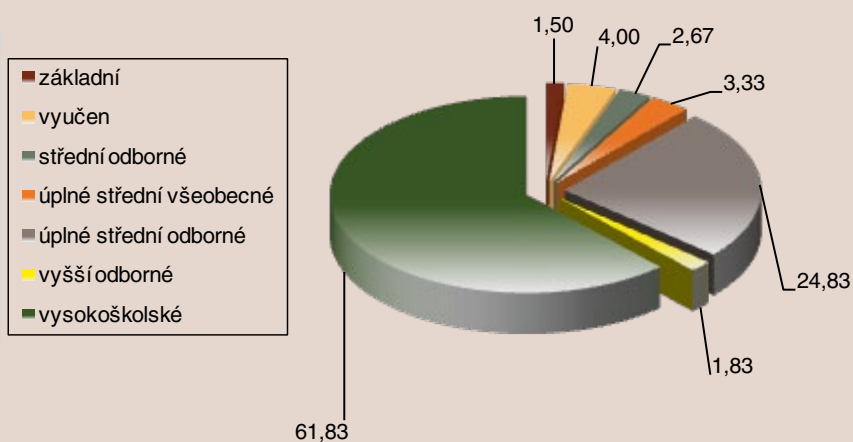
Poskytovatel MK	107 937
Program Rozvoj a obnova materiální základny NK ČR	
akce Revitalizace Klementina II. etapa	105 245
Program Integrovaný systém ochrany, ISO/D	79
Výzkum a vývoj institucionální DKRVO	2 613
Fond reprodukce majetku NK	11 189
Investiční výdaje celkem	119 126

Personální údaje

Členění zaměstnanců podle věku (v %)

Členění zaměstnanců podle vzdělání (v %)

Odbor doplňování a zpracování fondů

Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2015

Roční výkaz o neperiodických publikacích zpracováváný každoročně NK ČR je určen pro oficiální statistické výkaznictví České republiky. Zasilán je MK ČR, které jej postupuje Českému statistickému úřadu. Vykazované údaje reprezentují knižní produkci České republiky také v zahraničí, přebírá je EUROSTAT i UNESCO.

Tabulky výkazu informují o neperiodických publikacích vydaných v České republice. Údaje jsou zpracovány podle dané metodiky*, a to na základě povinných výtisků, které NK ČR získala v roce 2015.

Tabulka I.

Tituly neperiodických publikací podle tematických skupin

Tabulka II.

Neperiodické publikace podle jazyka vydání

Tabulka III.

Neperiodické publikace – překlady z jiných jazyků

***Metodické vysvětlivky**

Výkaz je sestaven v návaznosti na Revidované doporučení týkající se produkce a distribuce knih, novin a časopisů, přijaté na 23. zasedání Generální konference UNESCO v roce 1985. Týká se všech tištěných neperiodických publikací dle zákona č. 37/95 Sb., které byly v daném roce vydány v ČR a jsou dostupné veřejnosti.

Nezahrnují se publikace pro reklamní účely, tj. např. obchodní katalogy, prospekty, obchodní, průmyslové a turistické reklamy, nabídkové publikace zboží a služeb, jízdní řády, ceníky, telefonní seznamy, programy divadelních aj. pořadů, stanovy společnosti, kalendáře, mapy apod.

Zahrnují se i státní publikace, tj. publikace vydané veřejnou správou aj. kromě těch, určených pouze pro zahraniční distribuci, školní učebnice, vysokoškolská skripta, přetisky částí knih nebo periodik už publikovaných, pokud mají vlastní titul, stránkování a pokud tvoří samostatné dílo, publikace, které jsou součástí série, ale které tvoří oddělenou bibliografickou jednotku, ilustrovaná díla, jako jsou soubory tisků, reprodukcí uměleckých děl, kreseb apod., pokud tvoří kompletní stránkované svazky a jsou doplněny alespoň stručným vysvětlujícím textem, obrázkové knihy pro děti, komiksy apod.

Kniha je neperiodická publikace o alespoň 49 stránkách, brožura je neperiodická publikace o 5 až 48 stránkách.

Údaje byly zpracovány na základě povinných výtisků neperiodických publikací zaslaných vydavateli do NK ČR v uvedeném roce.

Roční výkaz o neperiodických publikacích za rok 2015

Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2015. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Zpravodajská jednotka je povinna poskytnout všechny požadované údaje. Děkujeme za spolupráci.

Název zpravodajské jednotky	Národní knihovna ČR
Adresa	Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Telefon	221 663 111
Kraj	Praha
www	www.nkp.cz
Zřizovatel/zakladatel (vyplní se slovně)	Ministerstvo kultury ČR
IČO	00023221

I. TITULY NEPERIODICKÝCH PUBLIKACÍ PODLE TEMATICKÝCH SKUPIN

Tematická skupina	Znak MDT ¹⁾	Č. ř.	Tituly celkem			z toho první vydání		
			knihy	brožury	celkem	knihy	brožury	celkem
a	0	1	2	3	4	5	6	7
1. Všeobecnosti	0	0101	358	100	458	332	93	425
2. Filozofie, psychologie	1	0102	433	6	439	357	5	362
3. Náboženství, teologie	2	0103	444	103	547	390	95	485
4. Sociologie, statistika	30–31	0104	308	41	349	296	35	331
5. Politika, ekonomie	32–33	0105	586	85	671	516	78	594
6. Právo, veřejná správa, sociální zabezpečení a sociální péče, pojišťovnictví	34, 36 351–354	0106	635	43	678	529	42	571
7. Vojenství a vojenské vědy	355–359	0107	143	22	165	133	21	154
8. Školství, pedagogika, volný čas	37	0108	1 027	342	1 369	804	302	1 106
9. Obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	338, 339, 654, 656	0109	232	68	300	208	65	273
10. Etnografie, kulturní antropologie (obyčej, folklor, tradice)	39	0110	84	7	91	78	7	85
11. Filologie, jazyky, jazykověda	80–81	0111	383	103	486	304	99	403
12. Matematika	51	0112	244	36	280	211	35	246
13. Přírodní vědy	52–59	0113	536	113	649	483	113	596
14. Lékařské vědy, zdravotnictví	61	0114	680	161	841	581	148	729
15. Strojírenství, technologie, stavebnictví, průmysl, obchod a řemesla	62 66–69	0115	589	127	716	548	125	673
16. Zemědělství, lesnictví, chov dobytka, lov zvěře a rybolov	63	0116	314	108	422	275	102	377
17. Domácí hospodaření	64	0117	364	35	399	332	35	367
18. Management, řízení a organizace	005	0118	312	41	353	262	40	302
19. Územní plánování, urbanismus a tvorba krajiny, architektura	70–72	0119	287	53	340	279	45	324
20. Sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	73–77	0120	467	133	600	453	132	585
21. Hudba, divadlo, film apod. umění	78, 791–792	0121	295	35	330	255	34	289
22. Hry a sport	793–799	0122	275	85	360	246	84	330
23. a) Dějiny literatury a literární kritika	82	0123	203	10	213	191	10	201
b) Literární texty	821	0124	4 588	709	5 297	3 694	648	4 342
24. Geografie	91	0125	330	35	365	288	32	320
25. Historie, biografie	92–94	0126	1 464	100	1 564	1 338	98	1 436
Úhrnem	0–94	0127	15 581	2 701	18 282	13 383	2 523	15 906
z toho	školní učebnice	0128	429	229	658	227	184	411
	dětské knihy	0129	1 136	819	1 955	942	769	1 711
	vysokoškolská skripta a VŠ učebnice	0130	875	18	893	732	16	748
Kontrolní součet (ř. 0101 až 0130)		0131	33 602	6 468	40 070	28 667	6 015	34 682

¹⁾ Znak Mezinárodního desetinného třídění

II. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE PODLE JAZYKA VYDÁNÍ

Jazyk vydání	Č. ř.	Počet titulů	
a	1	2	
Celkem	0201	18 282	
v tom podle jazyka vydání	čeština	0202	15 598
	čeština a jiné jazyky	0203	1 032
	angličtina	0204	768
	slovenština	0205	316
	ruština	0206	113
	němčina	0207	85
	polština	0208	36
	francouzština	0209	22
	španělština	0210	19
	italština	0211	15
	čínština	0212	11
	maďarština	0213	7
	chorvatština	0214	6
	ukrajinština	0215	6
	korejština	0216	4
	nizozemština	0217	4
	esperanto	0218	3
	portugalština	0219	3
	slovinština	0220	3
	bulharština	0221	2
	japonština	0222	2
	srbština	0223	2
	ázerbájdžánština	0224	1
	dánština	0225	1
	latina klasická	0226	1
	rumunština	0227	1
	řečtina klasická	0228	1
	řečtina nová	0229	1
	staroslověňština	0230	1
	turečtina	0231	1
vícejazyčné publikace (kromě češtiny)	0232	217	
Kontrolní součet (ř. 0201 až 0232)	0233	36 564	

III. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE – PŘEKLADY Z JINÝCH JAZYKŮ

Jazyk originálu	Č. ř.	Počet titulů	
a	1	2	
Překlady celkem	0301	6 240	
v tom podle jazyka originálu	angličtina	0302	3 284
	němčina	0303	949
	slovenština	0304	369
	francouzština	0305	296
	ruština	0306	175
	polština	0307	146
	španělština	0308	120
	švédština	0309	95
	italština	0310	89
	norština	0311	34
	nizozemština	0312	28
	japonština	0313	27
	latina klasická	0314	21
	dánština	0315	18
	finština	0316	18
	slovinština	0317	14
	maďarština	0318	12
	čínština	0319	11
	portugalština	0320	11
	islandština	0321	8
	řečtina klasická	0322	8
	řečtina nová	0323	7
	srbština	0324	7
	chorvatština	0325	6
	turečtina	0326	6
	bulharština	0327	5
	korejština	0328	5
	rumunština	0329	5
	makedonština	0330	4
	ostatní staré jazyky	0331	4
	ukrajinština	0332	4
	ázerbájdžánština	0333	3
	bosenština	0334	3
	latina novodobá a středověká	0335	3
	thajština	0336	3
	albánština	0337	2
	arménština	0338	2
	hebrejština nová (ivrit)	0339	2
	katalánština	0340	2
	arabština novodobá	0341	1
	baskičtina	0342	1
	běloruština	0343	1
	esperanto	0344	1
	gruzínština	0345	1
	irština	0346	1
	litevština	0347	1
	lužická srbština	0348	1
	romština	0349	1
	sanskrt	0350	1
	staroslověňština	0351	1
	vlámština	0352	1
	vícejazyčné	0353	362
	neurčeno	0354	60
	Kontrolní součet (ř. 0301 až 0354)	0355	12 480

Formulář byl graficky upraven pro uveřejnění ve Výroční zprávě NK ČR.

Přírůstek domácí literatury za rok 2015

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	55 784 k. j.
tištěné dokumenty	52 884 k. j.
netištěné dokumenty	2 900 k. j.

Podíl akvizičních zdrojů na celkovém přírůstku

	k. j.	%
povinný výtisk	48 357	86,69
nákup	2 995	5,37
dary	2 646	4,74
interní zdroj	1 663	2,98
náhrady	123	0,22
Celkem	55 784	100,00

Rozbor celkového přírůstku podle určení

I. Knihy

			k. j.
a) Národní konzervační fond			21 132
z toho	povinný výtisk (PV 1)	19 460	
	nákup	335	
	dary	1 331	
	náhrady	0	
	interní zdroj	6	
b) Univerzální knihovní fond			23 726
z toho	povinný výtisk (PV 2)	19 321	
	nákup	1 768	
	dary	918	
	náhrady	122	
	interní zdroj	1 597	
c) Půjčovní (Studijní) knihovní fond			1 210
z toho	nákup	883	
	dary	327	
	náhrady	0	
	interní zdroj	0	
d) spotřební literatura			5
z toho	nákup	4	
	dary	1	
	interní zdroje	0	

II. Speciální dokumenty (povinný výtisk, nákup, dary)

k. j.

a) Národní konzervační fond			4 534
z toho	pohlednice	940	
	plakáty	1 945	
	kartografické dokumenty	511	
	grafika	950	
	hudebniny	188	
b) Univerzální knihovní fond			2 277
z toho	plakáty	1 055	
	kartografické dokumenty	453	
	grafika	498	
	hudebniny	271	
c) fond speciálních (netištěných) dokumentů			2 900
z toho	zvukové snímky	1 484	
	elektronické dokumenty	1 384	
	videozáznamy	32	

B. PERIODICKÝ TISK

			tituly
a) Národní konzervační fond			5 181
z toho	povinný výtisk (PV 1)	5 181	
b) Univerzální knihovní fond			4 451
z toho	povinný výtisk (PV 2)	4 369	
	nákup	82	
c) spotřební literatura			47
z toho	nákup	34	
	dary	13	

Komentář ke statistickým rozborům přírůstků domácí literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na doplňování současné domácí produkce v plně druhové a tematické šíři, na doplňování nezbytných profilových multiplikátů a retrospektivně na doplňování bohemikálních deziderátů. Získané dokumenty jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF), Univerzálního knihovního fondu (UKF) a do Studijního knihovního fondu (SKF).

Celkový objem přírůstku domácích neperiodických publikací byl 55 784 knihovních jednotek (dále jen k. j.), což je o 556 k. j. méně než v roce 2014. Na základě statistických údajů lze potvrdit kolísavý přírůstek některých tištěných speciálních dokumentů – pohlednic bylo získáno o 10 k. j. méně než v roce 2014, plakátů naopak o 1 050 k. j. více než v předchozím roce. Oproti roku 2014 ubylo elektronických dokumentů na pevném nosiči, bylo získáno a zpracováno 2 900 k. j., tedy o 240 k. j. méně.

Povinné výtisky byly získávány na základě zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. Podle tohoto zákona má NK ČR právo na dva povinné výtisky z každého vydání. V roce 2015 bylo celkem evidováno 48 357 k. j. povinných výtisků neperiodických publikací, tj. 86,69 % z celkového přírůstku. Z toho bylo 38 781 k. j. *knih* (80,19 %); *kartografických dokumentů* 956 k. j. (1,98 %); *grafiky* 1 444 k. j. (2,99 %); *plakátů* 3 000 k. j. (6,20 %); *pohlednic* 940 (1,94 %); *hudebnin* 368 k. j. (0,76 %); *netištěných dokumentů* 2 868 k. j. (5,93 %).

Stále není plně respektován výše citovaný zákon, a proto pokračovaly urgency nedodaných titulů, příp. exemplářů (osobně, telefonicky, písemně, e-mailem). Urgováno bylo dodání zejména povinných výtisků knižních titulů (nakladatelství Větrné mlýny, Pragma, Víkend, Dauphin, Daranus, Čas, Agite – Fra, Danal, Millennium Publ., Malvern, Mot komiks, L. Marek, Garamond, Item, Aksjomat, Druhé město, Corona, Pulchra, Plejáda, Imagination of People, Onyx, Sursum, Host, Maťa, Kartuziánské nakladatelství Brno, Machart, Labyrint, vysoké školy), hudebnin, map a netištěných dokumentů. Avšak je tolerována praxe většiny velkých vydavatelů, kteří odevzdávají povinné výtisky dávkově v kumulovaných zásilkách za delší časové období. U některých titulů tak není dodržována zákonná třicetidenní lhůta pro odevzdání, ale v běžné praxi nelze vždy zjistit skutečný den vydání. Úspěšně byly vyžádány povinné výtisky u nakladatelů Aksjomat, Beletris, Corona, Čas, Foibos, Kartuziánské nakladatelství, Linde, Machart, Jaromír Macura, Mlýn, Profil Media, Raabe, Šimon Ryšavý.

Pro roční statistiku o vydávaných neperiodických publikacích v ČR za rok 2015 bylo v souladu s doporučeními UNESCO na základě došlého povinného výtisku zpracováno 18 282 knižních titulů, tj. pouze o 97 méně než v roce 2014, což stále svědčí o zvýšené nakladatelské činnosti a zájmu vydávat tištěné knižní publikace.

Nákupem bylo získáno celkem 2 995 k. j. za 1 070 061,80 Kč. Podíl nákupu na celkovém přírůstku činil 5,37 %. Průměrné náklady na jednu zakoupenou knihovni jednotku byly 357,28 Kč. Z toho pro retrospektivní doplňování bylo nakoupeno celkem 591 k. j. za 286 782 Kč, průměrné náklady na jednu knihovni jednotku zakoupenou v antikvariátech činily 485 Kč. Při nákupu byly dojednávány a využívány slevy, které tvořily celkem 21 388 Kč pro retrospektivní nákup. V rámci celého nákupu bylo dosaženo celkové slevy 199 184,92 Kč.

Z aktuální nabídky bylo nejvíce publikací zakoupeno pro UKF (1 768 k. j.), pro SKF (883 k. j.), pro NKF 335 k. j. Kromě běžné knižní produkce se podařilo zakoupit pro NKF bohemikální deziderata z nabídky antikvariátů v počtu 287 k. j. z celkového množství knih nakoupených pro tento fond. Dalšími exempláři jednotlivých titulů byla posilována i bohemikální vrstva UKF. Z celkového počtu publikací byly pro potřeby retrospektivního doplňování do tohoto fondu zakoupeny 304 k. j. Pro interní potřebu pracovišť byly zakoupeny celkem 4 k. j.

Dary starší literatury jsou stále hlavním zdrojem pro retrospektivní doplňování fondů, dary publikací z aktuální produkce nejsou tak běžné, nicméně i v rámci agendy povinného výtisku bývá občas nakladatelé odevzdáno více exemplářů, ty jsou pak použity k doplnění fondů NK ČR, nebo jsou předány dalším knihovnám podle jejich zaměření, nebo je využije NK ČR k digitalizaci. Některé multiplikáty dětské literatury byly věnovány Odboru komunikace NK ČR jako odměny. Oddělení doplňování domácích dokumentů doplňuje z darů také tištěné speciální dokumenty.

Výběr knižních publikací pro retrospektivní doplňování fondů byl zaměřen především na získání bohemikálních deziderátů, náhradu ztrát a na získání dalších exemplářů žádaných titulů. Celkem bylo darem získáno 2 646 k. j. Do NKF bylo zařazeno 1 331 k. j. a do UKF pak 918 k. j.

Z tzv. **interních zdrojů** (rezervní fondy) bylo zařazeno do fondů celkem 1 663 k. j. včetně hudebnin, kartografických dokumentů a grafiky. Výběr byl zaměřen především na bohemikální deziderata. Podíl interních zdrojů na celkovém přírůstku byl 2,98 %.

Jako čtenářské **náhrady** bylo do fondů zařazeno celkem 123 k. j. (vše do UKF). Podíl náhrad na celkovém přírůstku byl 0,22 %.

Přírůstek zahraniční literatury za rok 2015

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	11 260 k. j.		
tištěné dokumenty	11 143	netištěné dokumenty	117
z toho:			
výměna	3 558 (31,87 %)	mikrodokumenty	83 (0,73 %)
dary	3 768 (33,46 %)	videozáznamy	2 (0,02 %)
nákup	3 787 (33,63 %)	CD-ROM	10 (0,09 %)
		zvukové záznamy	22 (0,20 %)

Rozbor celkového přírůstku podle zemí

k. j.

	Země	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	Celkem
1.	Německo	312	1 003	502	8	1 825
2.	USA	290	298	1 031	84	1 703
3.	Slovensko	80	1 041	3	4	1 128
4.	Velká Británie	38	155	929	1	1 123
5.	Polsko	316	215	12	11	554
6.	Rusko	427	68	50	0	545
7.	Francie	63	92	359	0	514
8.	Čína	478	19	0	0	497
9.	Rakousko	67	190	85	2	344
10.	Srbsko	298	6	0	0	304
11.	Maďarsko	201	23	0	0	224
12.	Španělsko	38	25	157	0	220
13.	Itálie	2	75	137	0	214
14.	Švédsko	182	16	1	0	199
15.	Rumunsko	93	77	8	0	178
16.	Jižní Korea	86	90	0	0	176
17.	Belgie	27	38	91	5	161
18.	Nizozemsko	0	54	106	0	160
19.	Chorvatsko	117	13	0	0	130
20.	Švýcarsko	0	49	58	0	107
21.	Japonsko	91	6	1	0	98
22.	Bělorusko	75	5	2	0	82
23.	Finsko	80	1	0	0	81
	Dánsko	11	6	64	0	81
24.	Makedonie	54	4	0	0	58
25.	Ukrajina	34	19	4	0	57
26.	Portugalsko	1	3	51	0	55
27.	Slovinsko	18	28	0	0	46
28.	Litva	33	5	0	0	38
29.	Kanada	0	8	18	0	26
30.	Bulharsko	3	19	0	0	22
31.	Ázerbájdžán	13	4	0	0	17
	Argentina	0	2	15	0	17
	Turecko	0	17	0	0	17
	Singapur	0	1	16	0	17
32.	Mexiko	3	2	10	1	16
33.	Indie	0	4	11	0	15
	Řecko	0	6	9	0	15
34.	Černá Hora	14	0	0	0	14
35.	Lotyšsko	8	5	0	0	13
	Izrael	0	4	9	0	13
36.	Kuba	9	3	0	0	12

37.	Moldavsko	9	2	0	0	11
38.	Turkménie	0	10	0	0	10
39.	Chile	0	0	9	0	9
40.	Estonsko	4	4	0	0	8
41.	Kolumbie	4	0	3	0	7
	Malta	0	1	6	0	7
42.	Brazílie	4	2	0	0	6
	Austrálie	1	2	3	0	6
	Lucembursko	0	6	0	0	6
	Libanon	0	5	1	0	6
	Bosna a Hercegovina	4	2	0	0	6
	Peru	0	0	6	0	6
43.	Gruzie	0	5	0	0	5
	Irsko	0	4	0	1	5
	Egypt	0	1	4	0	5
44.	Lichtenštejnsko	0	2	2	0	4
	Jihoafrická republika	0	1	3	0	4
	ostatní země	0	22	11	0	33
	celkem	3 588	3 768	3 787	117	11 260
	% z celkového přírůstku	31,87 %	33,46 %	33,63 %	1,04 %	100,00 %

*) zahrnuje CD-ROM, mikrodokumenty, video a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle oborů

k. j. %

	Obory	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	Celkem	
1.	všeobecnosti	297	225	241	1	764	6,79
2.	filozofie, psychologie	170	212	247	0	629	5,59
3.	náboženství, teologie	115	214	125	0	454	4,03
4.	sociologie, statistika	187	98	197	2	484	4,30
5.	politika, ekonomie	403	222	439	25	1 089	9,67
6.	právo, veřejná správa, pojišťovnictví	181	103	163	23	470	4,17
7.	vojenství a vojenské vědy	31	18	81	1	131	1,16
8.	školení, pedagogika, volný čas	52	118	44	3	217	1,93
9.	obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	29	46	11	7	93	0,83
10.	etnografie, kulturní antropologie	118	67	86	0	271	2,41
11.	filologie, jazyky, jazykověda	154	174	147	1	476	4,23
12.	matematika	37	29	43	0	109	0,97
13.	přírodní vědy	135	156	115	9	415	3,69
14.	lékařské vědy, zdravotnictví	108	49	30	4	191	1,70
15.	technika, technologie, průmysl, řemesla	16	96	31	6	149	1,32
16.	zemědělství, lesnictví	15	41	1	6	63	0,56
17.	domácí hospodaření	1	7	5	0	13	0,12
18.	management, řízení a organizace	21	32	19	0	72	0,64
19.	urbanismus, architektura	62	63	73	4	202	1,79
20.	sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	141	122	238	2	503	4,47
21.	hudba, divadlo, film apod. umění	144	440	236	22	842	7,48
22.	hry a sport	3	31	24	0	58	0,52
23.	literární věda	315	339	365	0	1 019	9,05
24.	geografie	44	97	53	0	194	1,72
25.	historie, biografie	688	454	684	1	1 827	16,23
26.	literární texty	121	315	89	0	525	4,66
	Celkem	3 588	3 768	3 787	117	11 260	100,00

*) zahrnuje CD-ROM, mikrodokumenty, video a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle určení

		k. j.	%
1.	Národní konzervační fond	1 122	9,96
2.	Studovny a příručky celkem	2 068	18,37
	z toho		
	Všeobecná studovna	92	
	Studovna společenských a přírodních věd	150	
	Studovna rukopisů a starých tisků	241	
	Studovna hudebního oddělení	385	
	Studovna vědeckých pracovníků	32	
	Referenční centrum	13	
	Studijní zóna	1 155	
3.	Univerzální knihovní fond (včetně fondu OSN)	8 070	71,67

Rozbor aktivních výměnných kontaktů podle zemí

Výměnné kontakty celkem – 155 partnerů ve 44 zemích

	země	počet partnerů
1.	Německo	28
2.	Španělsko	16
3.	USA	11
4.	Maďarsko	9
5.	Chorvatsko	7
6.	Polsko	6
	Rusko	6
7.	Slovensko	4
	Srbsko	4

Počet partnerů v ostatních zemích byl menší než 4.

B. PERIODICKÝ TISK

Celkem titulů: 441

z toho:	tituly	%
výměna	128	29,00
dary	25	5,70
nákup	288	65,30

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku zahraniční literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na výběrové získávání dokumentů z profilových oborů (obory společenských věd, přírodních věd, kultury a umění). Získané publikace jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF) a do Univerzálního knihovnického fondu (UKF). Ve výjimečných případech jsou publikace předávány do fondu Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

Celkový objem přírůstku zahraničních neperiodických publikací byl 11 260 knihovních jednotek (dále jen k. j.). Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 31,87 % (3 588 k. j.), darů 33,46 % (3 768 k. j.), nákupu 33,63 % (3 787 k. j.). Netištěné dokumenty byly získány jak nákupem, tak darem nebo výměnou, ale vzhledem k malému objemu přírůstku (1,04 %, tj. 117 k. j.) není uváděn statistický rozbor způsobu nabytí.

Podíl způsobu nabytí ve sledovaném období 1995–2015 potvrzuje pokles a následnou stagnaci výměny (z 59,5 % na 31,87 % v roce 2015), od toho se odvíjí podíl darů (pohyboval se mezi 26 % až 38,31 %), a nákupu, který se nověji udržuje ve vyšším pásmu (celkově v rozmezí mezi 13,5 % až 33,63 %). Z celkového přírůstku – bez ohledu na způsob nabytí – bylo nejvíce publikací získáno z Německa (1 825), USA (1 703), Slovenska (1 128), Velké Británie (1 123), Polska (554), Ruska (545), Francie (514). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Mezinárodní výměna publikací má v posledních letech již zmíněnou stagnující tendenci (od roku 1995 do roku 2015 jde o pokles podílu na celkovém doplňování zahraniční literatury o 27 %). Nicméně výměna stále představuje významný zdroj doplňování zahraniční literatury. Samozřejmou a nedílnou součástí procesů výměny publikací je trvalé vyhodnocování efektivnosti konkrétních výměnných vztahů a vzájemné porovnávání výhodnosti a vyváženosti výměnných kont. Výměnné kontakty jsou proto proměnlivé, mění se i vnitřní obsahová skladba předmětu výměny (periodika, tituly z aktuální nakladatelské produkce, vlastní publikace, nabídky duplikátů, v některých případech i elektronické publikace). Mimořádně významná je výměna periodik, která mohou být získána mnohdy i za nižší finanční náklady, než je běžné předplatné.

Aktivní výměnné kontakty byly udržovány se 155 partnery (národní knihovny, univerzity, specializované knihovny, odborné instituce) ve 44 zemích. Bližší údaje o počtu výměnných partnerů v jednotlivých zemích jsou uvedeny v tabulkách. Nejvíce publikací bylo získáno z Číny (478), Ruska (427), Polska (316), Německa (312) a Srbska (298). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Kromě stálých **darů**, které knihovna dlouhá léta dostává z titulu členství České republiky nebo NK ČR v mezinárodních organizacích, byly přijaty dary od nejrůznějších domácích i zahraničních institucí a organizací, zastupitelských úřadů, odborných pracovišť, vystavovatelů na pražských knižních veletrzích apod. V rámci darů přicházejí do NK ČR též odborné tituly kvůli celostátnímu hodnocení publikačních výsledků výzkumných organizací (RIV). Nechyběly ani dary od soukromých osob. V zásadě jsou přijímány dary, které jsou v souladu s profilem doplňování; v ideálním případě je skladba daru dohodnuta předem. V opačných případech je dar odmítnut a dárci je většinou doporučena jiná odpovídající knihovna. V krajních případech je dar nebo jeho část podle dohody redistribuován.

V roce 2015 získala NK ČR darem 3 768 zahraničních dokumentů od celkem 55 dárců.

V březnu to bylo několik desítek hodnotných knih od Goethe-Institutu, v září další dar stejného dárcce, celkový počet publikací dosáhl 400. Ve stejném měsíci zhruba stovkou jihokorejských bohemik přispěl Jaroslav Olša jr. (diplomat, jehož destinací byla Korejská republika). V dubnu získala NK ČR darem vzácné bibliografie od Dr. Eduarda Schreiberera. V srpnu dále dar 20 německy psaných publikací rakouské publicistky Gisely Weidner i štědrý dar (70 publikací) od Sudetoněmecké akademie věd a umění. V listopadu dar 25 publikací – opět bohemikálních – který poskytl Sdružení Ackermann-Gemeinde, z. s.

V důsledku mnohaletého kritického nedostatku finančních prostředků na akvizici, který je částečně zmírňován účelovými dotacemi MK ČR, byl **nákup** zahraniční literatury zaměřen na získání nezbytných profilových titulů, na zajištění kontinuit, na doplnění nepostradatelných referenčních online přístupů do elektronických databází a na nákup jednotlivých elektronických publikací metodou PDA (akvizice řízená uživatelem). V roce 2015 byl počet publikací získaných nákupem o něco málo větší než v roce 2014, nicméně stále nepostačující pro rostoucí nároky čtenářské veřejnosti. Stále omezujícími faktory

jsou stagnující nedostatečný rozpočet, růst cen i zvyšující se poštovné a balné a v neposlední řadě přetrvávající pokles koruny.

Přesto bylo nakoupeno 3 787 zahraničních dokumentů. Tohoto výsledku se podařilo dosáhnout díky využívání zvláštních cílených akcí, nákupu na pražském knižním veletrhu a přímému nákupu v zahraničí – jak v knihkupectvích, tak i na veletrzích. Prostřednictvím slev sjednaných především na veletrzích se podařilo ušetřit z rozpočtu na zahraniční akvizici 1 145 407 Kč.

V oblasti doplňování zahraniční literatury je velmi důležité se zúčastňovat pravidelných mezinárodních knižních veletrhů (Frankfurt n. M., Lipsko, Praha a další). Tomu vždy předchází obsáhlá odborná příprava na přímý nákup dokumentů, která je založená na znalostech doplňovaných profilových oborů, úrovně zde zastoupených vydavatelů a distributorů. Projednávají se a korigují dodavatelsko-odběratelské vztahy, navazují se nové kontakty a zejména se v konkrétním čase a místě sjednávají výhodné finanční podmínky, resp. slevy poskytované přímo NK ČR. Každoročně se potvrzuje, že NK ČR je v této oblasti vysoce váženým a respektovaným partnerem.

Programově byly využívány i další nabízené slevy na příležitostných výstavách zahraničních dodavatelů, akční slevy a cílené nabídky zahraničních dodavatelů/vydavatelů. Díky tomu průměrné náklady na jednu zakoupenou publikaci (včetně poštovného a DPH) byly v roce 2014 relativně nízké (1 176 Kč), a to i přes náklady na dražší publikace pořízené pro ORST (1 827 Kč) a HO (2 663 Kč).

Nejvíce publikací bylo nakoupeno v USA (1 031), ve Velké Británii (929) a Německu (502).

V roce 2015 byly ze zvláštní položky hrazeny online přístupy do databází a elektronických publikací celkem za 700 500 Kč.

Dalším významným počinem bylo pokračování projektu *Česká knihovna – Slovenská knihovna*, který je realizován v rámci dohody ministerstev kultury obou zemí. Nákup české literatury pro UKB dotovalo MK ČR částkou 302 009 Kč, nákup slovenské literatury pro NK ČR pak slovenské MK SR dotovalo částkou 12 000 €. Obě strany tak získaly stovky titulů publikací z druhé země. Nákupy se uskutečnily podle cílených objednávek slovenské strany. Slovenská deziderata zahrnovala především původní českou prózu, populárně naučnou literaturu, literaturu faktu, monografie z různých vědních oborů a příručky odpovídající akvizičnímu profilu UKB (celkem 953 titulů). Podle sdělení UKB je česká literatura nakoupená v rámci projektu čtenářsky velmi žádaná. Deziderata NK ČR zahrnovala především literaturu z oblasti společenských a přírodních věd, umění a kultury, specifická deziderata Slovenské knihovny byla zaměřena na jazykovědné slavistické příručky a slovenskou krásnou literaturu, jak klasickou, tak i moderní. Celkem bylo nakoupeno pro NK ČR 929 slovenských publikací, z toho 428 pro SK. Slovenské publikace jsou čtenářsky velmi žádané – v neposlední řadě i kvůli neexistující jazykové bariéře. Přínosem projektu je především garance vzájemné dostupnosti vydavatelské produkce obou zemí a ve výsledku výrazné prohlubování oboustranných kulturních vztahů.

Celkový objem přírůstku zahraničních **periodických** publikací byl 441 titulů. Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 29 % (128 titulů), darů 5,7 % (25 titulů), nákupu 65,30 % (288 titulů).

Mezinárodní agentury

ISBN

Do mezinárodního systému standardního číslování knih (ISBN) se přihlásilo 274 nových vydavatelů. Celkový počet účastníků systému ISBN v ČR tak k 31. 12. 2015 dosáhl 6 389.

Správnost čísel ISBN byla ověřena ve více než 20 000 titulech (kromě tištěných knih též v knihách na CD-ROM nebo DVD-ROM). Pokračovalo přidělování individuálních čísel ISBN jednotlivým titulům (téměř výhradně e-mailem, ale též osobně) vydávaných subjekty, které nejsou účastníky systému ISBN. Tímto způsobem bylo přiděleno téměř 1 850 čísel ISBN (včetně neuvedených v knize a přidělených dodatečně).

Od července 2010 bylo zahájeno přidělování čísel ISBN online publikacím. Záznamy jsou uváděny ve služební bázi 49 (v roce 2015 bylo zpracováno 11 378 záznamů, celkem od července 2010 36 675). Mechanismus přidělování a hlášení čísel ISBN je jinak stejný jako u tištěných knih a knih na CD-ROM: vydavatel pokračuje v bloku čísel ISBN jemu přidělených a hlásí tituly na webovém formuláři. Poté probíhá korektura záznamů, stejně jako je tomu u tištěných publikací uváděných v periodiku *O. K. – Ohlášené knihy*. Záznamy online publikací s přidělenými čísly ISBN se ale jinak nezveřejňují.

Průběžně je aktualizována databáze nakladatelů (NAK), takže denně se v ní mění údaje – veřejné i služební. Bylo zpracováno 24 čísel elektronického čtrnáctideníku *O. K. – Ohlášené knihy* s 10 844 záznamy o knihách chystaných k vydání.

Pokračovaly pracovní kontakty s Mezinárodní agenturou ISBN v Londýně (MA ISBN). Odeslán byl soupis chybných čísel ISBN přidělených v roce 2014 českými vydavateli. Odeslána byla též úplná aktualizovaná databáze českých nakladatelů/vydavatelů pro Mezinárodní adresář vydavatelů ISBN (Publishers International ISBN Directory – PIID).

Národní agentura ISBN v ČR prezentovala svoji činnost na 43. výročním zasedání Mezinárodní agentury ISBN, které se konalo v září na ostrově Bali. Podrobná zpráva o zasedání byla publikována v listopadovém čísle časopisu *Ikaros*.

ISMN

Do systému ISMN se nově přihlásili 3 hudební vydavatelé. Celkový počet účastníků systému ISMN v ČR k 31. 12. 2015 dosáhl 103.

Správnost čísel ISMN byla zkontrolována ve 278 titulech hudebnin. 33 titulům bylo přiděleno číslo ISMN ze sběrného identifikátoru Národní agentury ISMN v ČR.

Národní agentura ISMN v ČR prezentovala stav rozvoje systému ISMN v České republice na 23. výročním zasedání Mezinárodní agentury ISMN, které se též konalo na Bali.

Statistiky zpracovatelských útvarů

Novodobé fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v Odboru doplňování a zpracování fondů (ODZF) (domácí knihy, hudebniny a mapy částečně v rámci sdílené katalogizace ve spolupráci s MZK a VKOL), Knihovnickém institutu, Slovanské knihovně, Hudebním oddělení, Oddělení periodik a Oddělení archivace webu.

Knihy	60 324
Periodika	2 576
Články v českých novinách a časopisech	885
Grafika	3 805
Kartografické dokumenty	772
Zvukové záznamy	822
Hudebniny	248
Elektronické zdroje	1 337
Mikrodokumenty	78
Videodokumenty	20

Historické fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v odboru Historických a hudebních fondů, malý podíl starých tisků zpracovala i Slovanská knihovna.

Rukopisy	104
Staré tisky	27 276
Historické mapy	107

Přírůstek záznamů do souborných katalogů a databází

Souborný katalog ČR	289 954
Soubory národních autorit	42 342
Články v českých novinách a časopisech	51 465

Statistické ukazatele služeb

Přehled poskytnutých služeb v půjčovnách a studovnách NK ČR v roce 2015

Sledované položky	Hala služeb	Všeobecná studovna	Studovna společenských a přírodních věd	Studovna vědeckých pracovníků	Referenční centrum	Studovna periodik	Studovna rukopisů a starých tisků	Studovna hudebního oddělení	Studovna Hostivař	Knihovna knihovnické literatury	Slovanská knihovna	Archiv NK ČR
Protokolované výpůjčky	276 296	177 872	1 045	58 498	14 485	26 310	2 505	951	4 053	8 364	43 589	551
z toho: absenční	276 296	0	0	0	1 679	836	0	0	0	4 820	31 825	2
prezenční	0	177 872	1 045	58 498	12 806	25 474	2 505	951	4 053	3 544	11 764	549
Registrovaní čtenáři	25 134				1 763						1 237	11
z toho nové průkazy	5 534										291	
Čtenářské návštěvy	181 218	64 234	11 257	7 056	23 636	6 717	1 178	356	801	2 439	10 106	36
Objednávky čtenářů	283 068											
z toho vyřízeno kladně	281 632											
Požadavky na meziknihovní služby					15 081						614	
z toho objednáno v zahraničí					4 552						34	
Upomínky přes advokátní poradnu	58										5	
Kopie a tisky pro uživatele	28 660		138 585		66 258	16 209			608		8 168	

Národní knihovna ČR poskytuje knihovnické a informační služby jako základní statutární činnost za podmínek vymezených Knihovním řádem. Spektrum základních služeb je stabilní a je soustředěno nejen na využívání fyzických sbírek na místě, ale zpřístupňování obsahu dokumentů online a prostřednictvím digitálních knihoven se stává běžnou součástí základních služeb. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány v souladu s autorským právem jak přímo v knihovně, tak i vzdáleně. Pořizované elektronické informační zdroje jsou v souladu se sjednanými licenčními podmínkami zpravidla zpřístupňovány v tzv. vzdáleném přístupu po autentizaci registrovaného uživatele knihovny. Postupná virtualizace služeb tak snižuje fyzické návštěvy a nutný pobyt v knihovně na minimum. Celkovou fyzickou návštěvnost knihovny ovlivnily i v roce 2015 pokračující stavební práce na revitalizaci Klementina. Revitalizace Klementina se spolu s nedostupností částí fondu v rámci stěhování a přípravy na rekonstrukci starého objektu knihovny v Hostivaři promítla do návštěvnosti jak hlavní studijní zóny, tak i návštěvnosti studovny Hudebního oddělení, které od roku 2015 sdílí studovnu ORST (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb ...* a graf 8).

Návštěvnost knihovny jako vzdělávacího a kulturního centra a zejména jako památkově chráněného objektu vykazuje rostoucí tendenci. Kulturní akce navštívilo více než 114 tisíc návštěvníků, 13 tisíc osob se zúčastnilo nějaké vzdělávací akce, kterou knihovna pořádala. Z kulturních a vzdělávacích akcí bylo jednoznačně nejúspěšnější krátkodobé vystavení významných písemných památek v Zrcadlové kapli. Dvoudenní expozici originálu *Kodexu vyšehradského*, doplněnou o listování ve faksimilii rukopisu, navštívilo 5 611 zájemců. Jednodenní výstava *Pařížského zlomku Dalimilovy kroniky*, konaná u příležitosti zahájení světové výstavy EXPO 2015 v Miláně, přilákala do Zrcadlové kaple bezmála 1 500 návštěvníků.

Nejnávštěvovanější ze čtenářských prostor je trvale Hala služeb jako centrum prvního přijetí uživatelů. Mezi studovny je nejvyužívanější Všeobecná studovna s nejvyšším počtem studijních míst – 205 i s nejdélší otevírací dobou – 75 hodin týdně (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a grafy 3 a 8). Pokles návštěvnosti Referenčního centra (viz *Tabulka přehled poskytnutých služeb...*) byl ovlivněn přeřazením provozu této studovny v září a říjnu, kdy z důvodu pokračující revitalizace Klementina proběhlo stěhování Oddělení referenčních a meziknihovních služeb do náhradních prostor.

Ze sledovaných ukazatelů byl v roce 2015 zaznamenán pokles počtu výpůjček, což je ovlivněno zejména postupným vyřazováním větších částí fondů v rámci stěhování, vyvolaných probíhající revitalizací (viz tabulky *Přehled poskytnutých služeb...* a *Základní služby NK ČR v číslech...* a grafy 4 a 7). Uvedený faktor ovlivnil zřejmě i počet objednávek čtenářů (viz *Základní služby NK ČR...*). Nutno podotknout, že z tohoto počtu prodloužení výpůjček opět překročila 200 tisíc a byla uskutečněna převážně online. Ve sledovaném roce se udržela vysoká úroveň procentuální úspěšnosti kladného vyřízení požadavku – 99 %. Uživatelé si zvykli objednávat vzdáleně – prostřednictvím internetu, o čemž svědčí nárůst počtu objednávek podaných online oproti předchozímu roku. Přivykli si i komfortu připomínek a upozornění, kterých automatizovaný výpůjční systém rozešle desítky tisíc. Více než 90 % objednávek na expedici dokumentů ze skladišť knihovny bylo zadáno online a z toho necelých 5 % z počítačů v knihovně. Procházka Národní knihovnou, jejímž účelem je informování nových uživatelů a zájemců o studovnách a službách knihovny patří již ke standardní nabídce služeb.

Meziknihovní služby ve světě internetu a online zpřístupňovaných předplacených databázích pokrývají zejména velmi specializované požadavky na získání výpůjček a kopií, zpravidla se pak jedná o náročně zjištělné dokumenty a jejichž získání je vysoce finančně náročné, a to zejména ty, které je nutné vyřídit ze zahraničí. Počet požadavků na meziknihovní služby vnitrostátní a zahraniční vykazuje od roku 2013 stabilní úroveň (viz graf 5). Trvale sestupný trend je charakteristický pro oblast reprografických služeb, zejména při zhotovování tištěných výstupů (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a graf 6). Dynamicky jsou rozvíjeny služby na jednotlivých webech provozovaných knihovnou. Návštěvnost stránky virtuální referenční služby *Ptejte se knihovny* si udržuje vysokou úroveň. V roce 2015 byla druhou nejnavštěvovanější stránkou (viz graf 10), první příčku obsadila stránka hlavní domény knihovny – *nkp.cz*. Z ostatních domén zaznamenala oproti předchozímu roku významnější nárůst doména *caslin.cz*. Vysokou míru využití také vykazují digitální knihovny a portály, které knihovna buduje, stejně jako další elektronické informační zdroje (viz grafy 11 a 12), jež svým registrovaným uživatelům zprostředkovává.

Digitální knihovna Kramerius, která byla v roce 2014 rozšířena o verzi Kramerius 4, zaznamenala ve srovnání s rokem 2014 nárůst návštěvnosti, zaostala však v počtu stažených (zobrazených) stránek (viz grafy 11 a 12). Bohemikální dokumenty 19.–21. století zdigitalizované v rámci projektu NDK, jež tvoří velkou část obsahu Krameria 4, jsou zpřístupňovány z větší části na počítačích ve studovnách NK ČR. Zmíněný faktor v současnosti významně ovlivňuje využitelnost této digitální knihovny ve virtuálním prostředí.

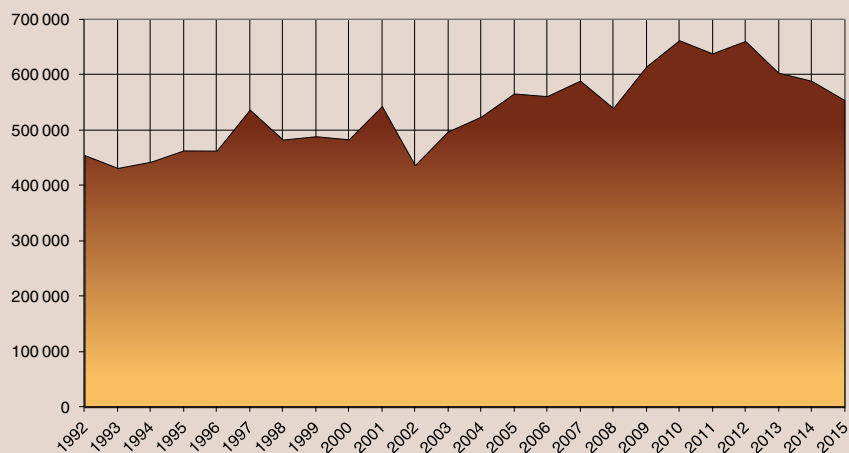
Elektronické informační zdroje se staly jednou z rozhodujících oblastí, která nejvíce ovlivňuje uživatele a veřejnost při hodnocení kvality online informačních služeb knihovny. Standardní součástí služeb knihovny jsou výpůjčky do vlastních čtecích zařízení z elektronické knihovny ebrary Academic Complete, hlavní katalogy knihovny a elektronické zdroje jsou zpřístupňovány rovněž přes rozhraní EDS – EBSCO Discovery Service. EDS, jehož centrální index byl v roce 2015 rozšířen o další licencované databáze a databáze s open access zdroji, vykazoval využívanost na velmi dobré úrovni. Ve sledovaném období bylo zaznamenáno téměř 17 tisíc přístupů.

Většina návštěvníků knihovny při svém pobytu ve studovnách využívá přístupu k internetu prostřednictvím Wi-Fi, tato síť pokrývá všechny hlavní studijní i relaxační prostory v knihovně. Inovovaná Wi-Fi síť umožňuje v současnosti vyšší počet souběžných uživatelů, ať s autentizovaným nebo anonymním přístupem – nejvyužívanějšími přístupovými místy jsou hlavní čtenářské prostory (Všeobecná studovna, přilehlá studijní zóna a Referenční centrum), ve kterých bylo zaznamenáno více než 75 % přístupů k síti (192 tisíc).

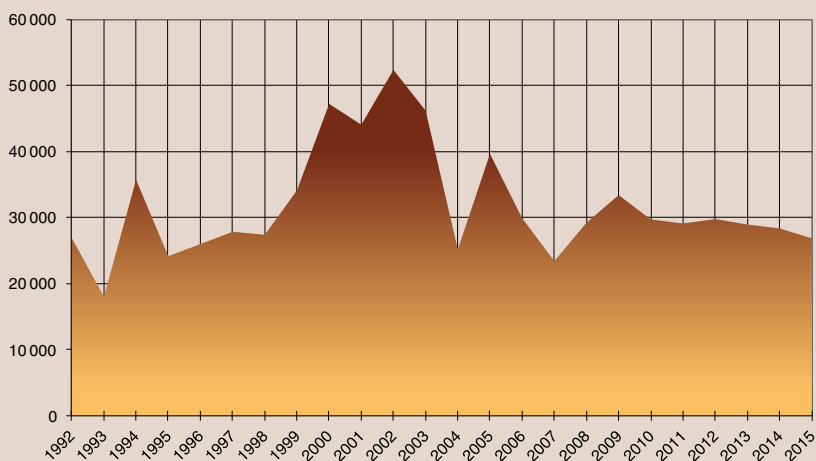
Základní služby NK ČR v číslech od roku 2001 do roku 2015

SLEDOVANÉ POLOŽKY	Průměr let 2001 až 2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	počet	index	počet	index	počet	index	počet	index	počet	index	počet	index
Protokolované výpůjčky (všechny registrované absenční a prezenční výpůjčky, vč. výpůjček realizovaných v průběhu poskytování reprografických a meziknihovních služeb)	553 764	100	638 731	115	661 102	119	603 926	109	589 323	106	554 506	100
Registrovaní čtenáři (všechny nově vystavené čtenářské průkazy, resp. čtenářské průkazy s obnovenou platností a povolení ke vstupu do studoven)	35 324	100	29 130	82	29 799	84	28 975	82	28 388	80	26 897	76
Čtenářské návštěvy (návštěvníci čtenářských prostor, včetně návštěvníků vzdělávacích akcí, odborných porad a seminářů)	435 476	100	344 362	79	350 179	80	322 987	74	316 529	73	294 118	68
Objednávky čtenářů	290 720	100	322 766	111	343 971	118	295 804	102	316 044	109	283 068	97
z toho kladně vyřízených	278 075	100	317 151	114	341 394	123	293 403	106	313 910	113	281 632	101
Úspěšnost objednávky v procentech	96 %		98 %		99 %		99 %		99 %		99 %	
Požadavky na meziknihovní služby	24 447	100	18 040	74	16 582	68	15 882	65	15 671	64	15 081	62
z toho objednané v zahraničí	6 987	100	4 784	68	4 622	66	4 541	65	4 612	66	4 552	65
Kopie a tisky pro uživatele	492 546	100	460 736	94	386 132	78	354 532	72	303 696	62	249 712	51

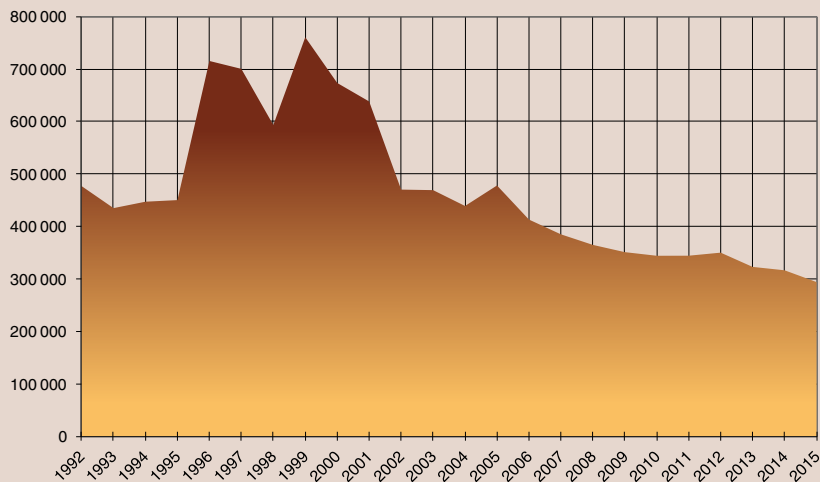
1. Výpůjčky

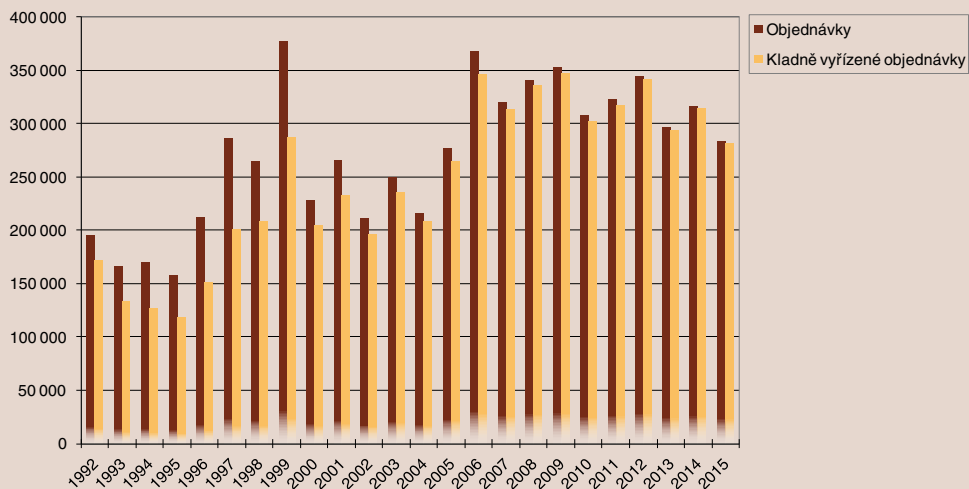
2. Registrovaní čtenářů

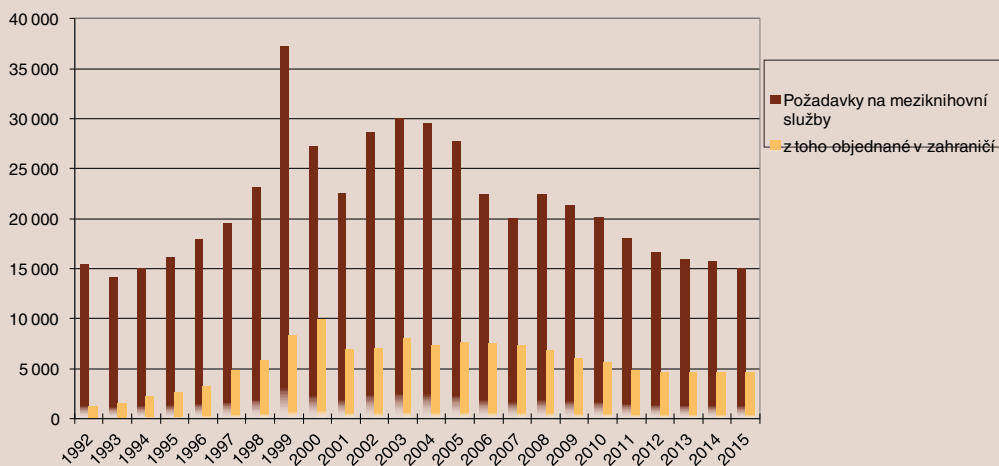
3. Návštěvnost půjčoven a studoven

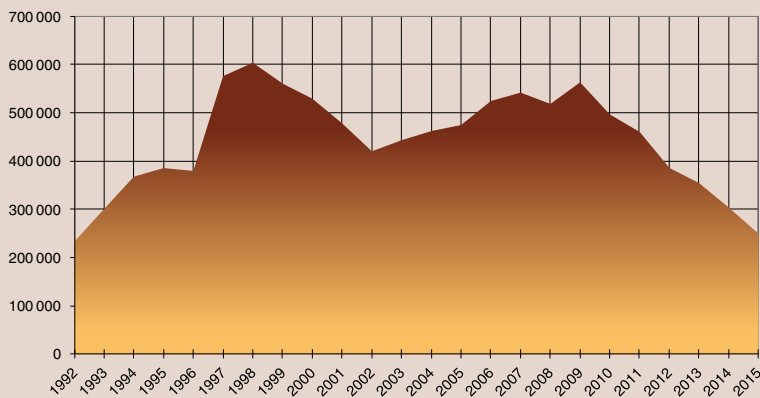
4. Objednávky

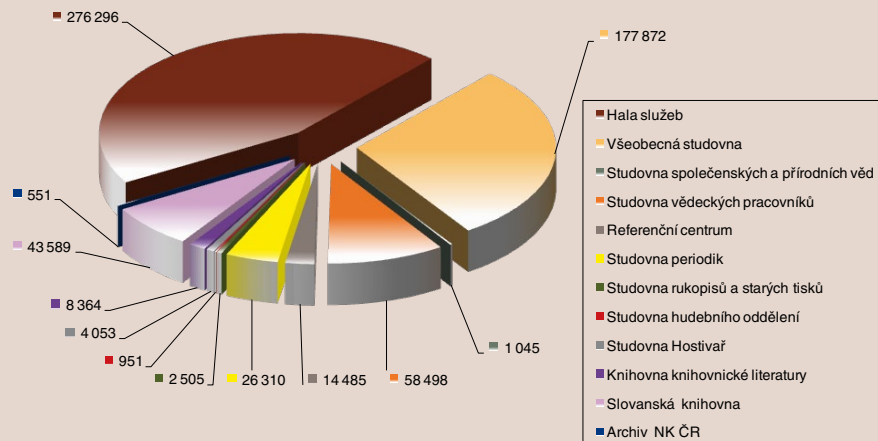
5. Meziknihovní služby

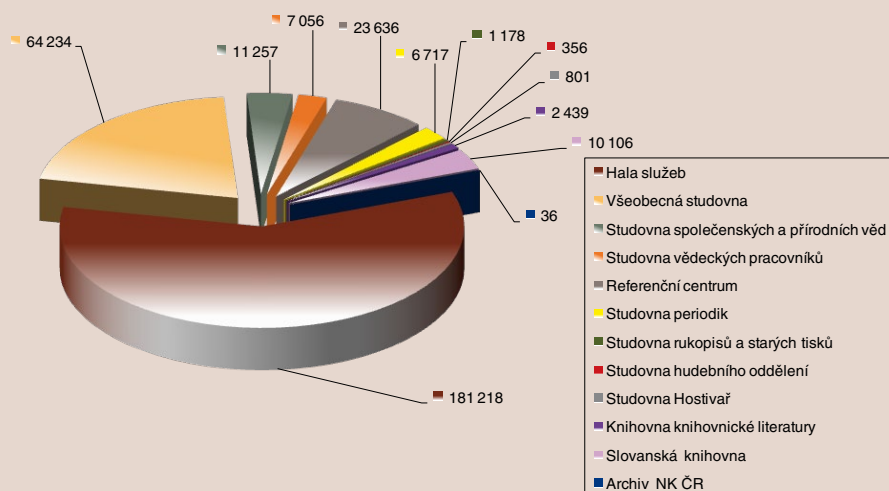
6. Kopie a tisky

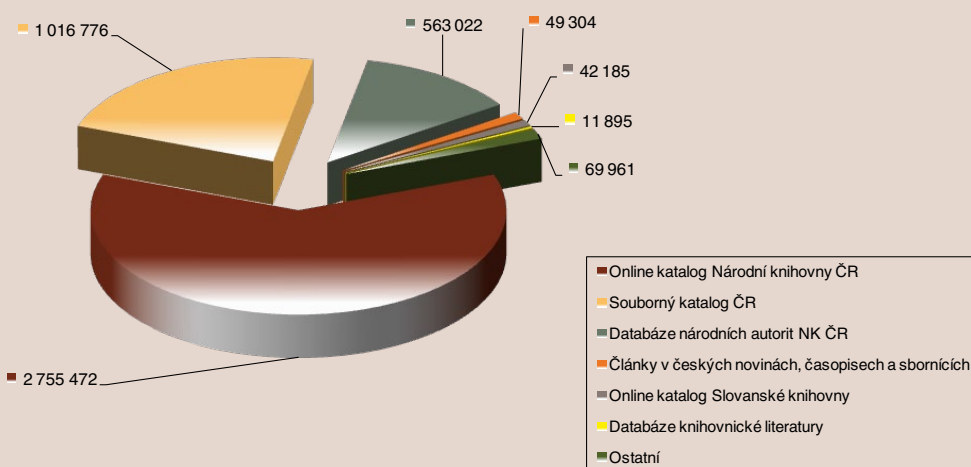
7. Protokolované výpůjčky

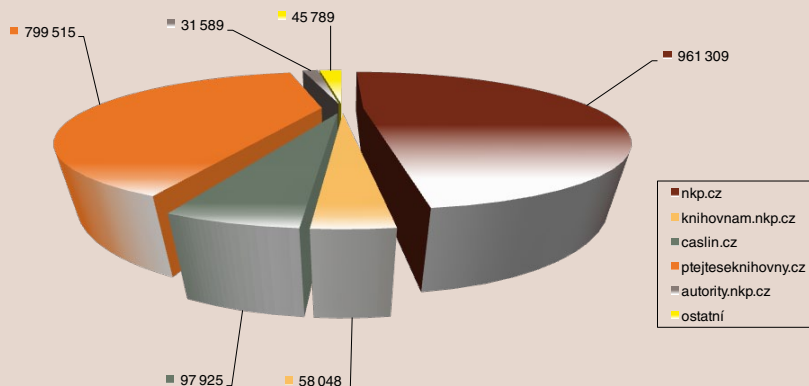
8. Čtenářské návštěvy

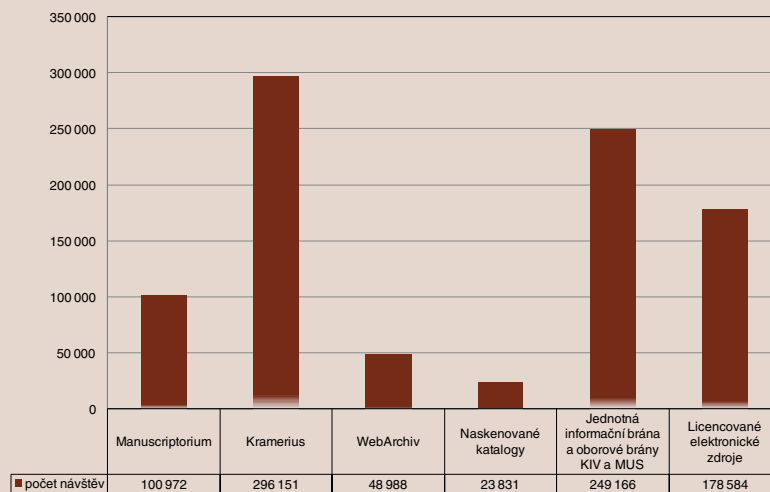
9. Využívání katalogů aází NK ČR

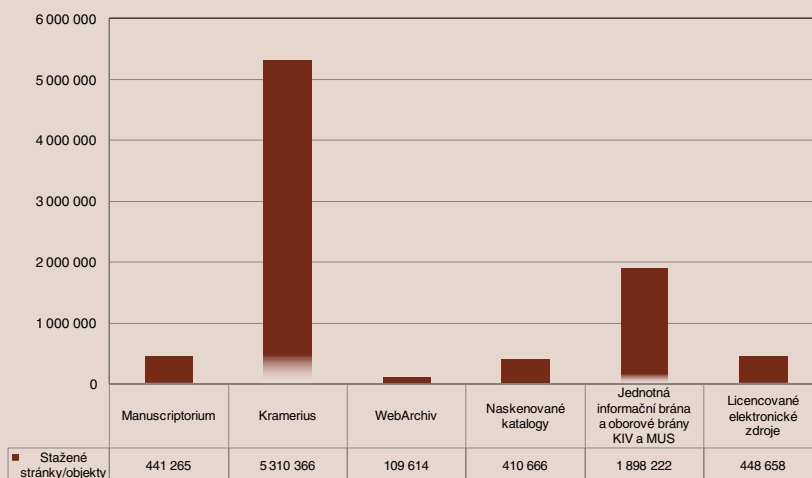
10. Návštěvnost domén NK ČR

11. Návštěvnost elektronických informačních zdrojů

12. Využití elektronických informačních zdrojů

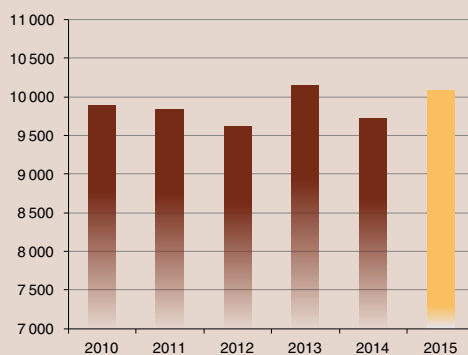
Slovanská knihovna

Služby

Počet registrovaných uživatelů k 31. 12. 2015	1 237
Počet čtenářských návštěv	10 106
Počet evidovaných výpůjček	43 589

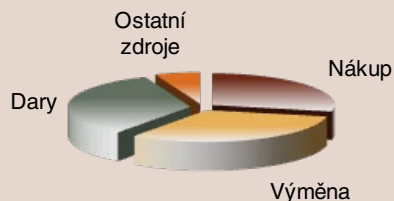
Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2010	9 890
2011	9 830
2012	9 620
2013	10 150
2014	9 720
2015	10 082

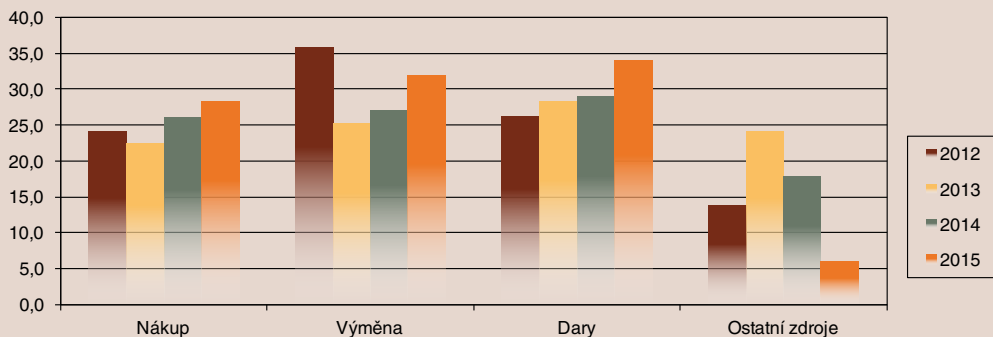
Podíl nákupu, výměny, darů a ostatních zdrojů v roce 2015

	k. j.	%
Celkem	10 082	100,00
Nákup	2 846	28,23
Výměna	3 207	31,81
Dary	3 423	33,96
Ostatní zdroje	606	6,00

Struktura přírůstku v letech 2012–2015 (v %)

	2012	2013	2014	2015
Nákup	24,2	22,4	26,0	28,2
Výměna	35,8	25,3	27,0	31,8
Dary	26,2	28,2	29,1	34,0
Ostatní zdroje	13,8	24,1	17,9	6,0

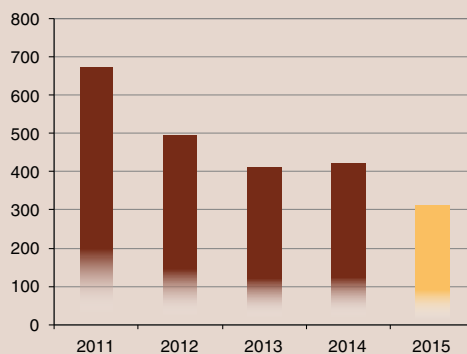
Knihovna knihovnické literatury

Služby

Počet čtenářských návštěv	2 439
Počet evidovaných výpůjček	8 364

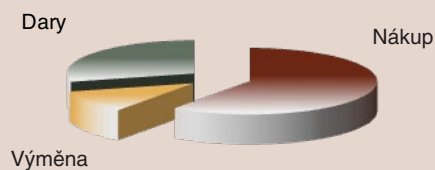
Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2011	673
2012	495
2013	412
2014	423
2015	310

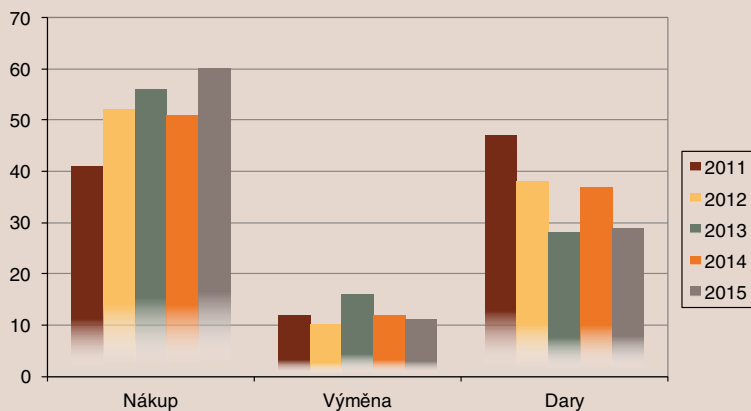
Podíl nákupu, výměny, darů v roce 2015

	k. j.	%
Celkem	310	100
Nákup	185	60
Výměna	36	11
Dary	89	29

Struktura přírůstku v letech 2011–2015 (v %)

	2011	2012	2013	2014	2015
Nákup	41	52	56	51	60
Výměna	12	10	16	12	11
Dary	47	38	28	37	29

Správa knihovních fondů

V roce 2015 fungoval Odbor správy fondů NK ČR (OSF) v běžném režimu bez jakýchkoli zásadních změn. Nejvýznamnějšími nadstandardně vykazanými činnostmi byly vývojové práce spjaté s finalizací řešení jednotlivých projektů NAKI, které v roce 2015 dospěly do finální fáze svého řešení. Projekty *Nástroje pro zpřístupnění tištěných textů 19. století a první poloviny 20. století*, *Česká digitální knihovna a nástroje pro zajištění komplexních digitalizačních procesů* a *Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek v České republice a vývoj potřebných nástrojů* dosáhly všech očekávaných výsledků. Každý z těchto projektů posunuje vývoj českého knihovnictví na vyšší úroveň, přičemž některé aktivity jsou unikátní i v celoevropském měřítku – zde jde zejména o spolupráci s odborníky z Českého jazykového korpusu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v rámci tvorby specializovaných slovníků starších forem českého jazyka a následně lemmatizace a dále pak o kroky k vybudování systému depozitního ukládání bohemikálních fondů včetně vzniku metodologických pravidel pro správu, ochranu a trvalé uchování konzervačních fondů.

Kromě výše uvedených výzkumných aktivit se pracovníci OSF věnovali dalšímu mapování tzv. rezervních fondů umístěných v neratovickém depozitáři. Mimo průběžného zpracovávání bohemikálních knižních fondů, které slouží nejen pro evidenci samotnou, nýbrž i pro doplňování dalších sbírek NK ČR, se v roce 2015 rozeběhly i činnosti spjaté s nebohemikálními dokumenty, které jsou realizovány v rámci projektu *Knihy znovu nalezené*, jenž je financován prostřednictvím finančních mechanismů EHP a Norska. V rámci projektu probíhá výběr dokumentů, z nichž lze vyčíst informace o jejich původních vlastnicích, tyto knihy jsou následně zpracovány dle platných katalogizačních standardů a bezpečně uloženy. Na základě provenienčních znaků pak pokračuje výzkum vybraných původních vlastníků, při němž se ukazuje, že v tzv. rezervních fondech jsou uloženy knihy zajímavých osobností a institucí první poloviny 20. století, jakými byli například Gregor Schwartz-Bostunitsch či August Sauer.

V roce 2015 pokračovaly i činnosti, které jsou prováděny ve spolupráci s dalšími odbornými pracovišti NK ČR. Mezi nejdůležitější patří příprava dokumentů pro digitalizační jednotku Národní digitální knihovny a účast na souvislých průzkumech novodobých fondů prováděných specialisty z Odboru ochrany knihovních fondů (OOKF). V rámci výběru dokumentů pro digitalizaci se ukazuje jako limitující faktor časté opakování identických exemplářů dokumentů vyřazovaných veřejnými knihovnami, jež jsou často obsaženy i v darech fyzických osob, což omezuje zdroje pro tzv. destruktivní digitalizaci. Mapování fyzického stavu knihovních fondů přispívá k efektivnímu rozhodování o nutnosti a náročnosti konzervátorských a restaurátorských zásahů, buduje informační základnu pro individuální i masové procesy ochrany knihovních fondů a přispívá k efektivitě finančně náročných procesů, jakými jsou knižní vazba či odkyselování.

V rámci vazby knihovních fondů bylo v roce 2015 zpracováno více než 7 500 dokumentů externí vazbou a téměř 3 300 dokumentů interní vazbou. Statistické hodnoty pro signování dokumentů vykazují v dlouhodobém srovnání stabilní hodnoty. V porovnání s předchozími lety došlo opět k mírnému úbytku celkové hodnoty expedice fondů UKF, což je však vynuceno uzavřením několika dalších signatur, které jsou nedostupné s ohledem na průběžné stěhování fondů v důsledku příprav na rekonstrukční práce v Klementinu i Hostivaři. Nicméně naopak je zde větší nárůst pracovní činnosti správců fondů i jednotlivých expedientů při dohledávání dokumentů a dohledu nad stěhovacími pracemi. Činnosti spojené se správou NKF a uživatelskými požadavky vykazují dlouhodobě podobné hodnoty, lze však očekávat, že s postupem stavebních prací v jednotlivých objektech NK ČR bude poptávka po fondech NKF narůstat, což s ohledem na jeho status archivního fondu není příliš žádoucí.

V roce 2015 byla konstituována nová pracovní skupina pro koordinaci návrhů udílení statusů a jednotek a revizi způsobu signování, tzv. jednotková komise. Na práci této skupiny se podílí pracovníci napříč sekcí Knihovní fondy a služby a jednájí o posunech v rámci udílení statusů a jednotek, aby více odpovídaly stávající praxi a platné legislativě.

Pracoviště OSF se v uplynulém roce věnovala i přípravě a realizaci koncepčních dokumentů vytvářených v rámci MK ČR i NK ČR samotné. Mezi nejdůležitější dokumenty strategického charakteru patřily Plán implementace Státní kulturní politiky na léta 2015–2020 a Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2016–2020, kam se podařilo prosadit mnohé činnosti směřující k trvalému uchování knižních fondů. O tyto dokumenty se bude možné v budoucnu opřít při žádostech o finanční dotace na různé činnosti spjaté se správou a ochranou novodobých fondů, což je nesporně důležité.

Statistické informace OSF

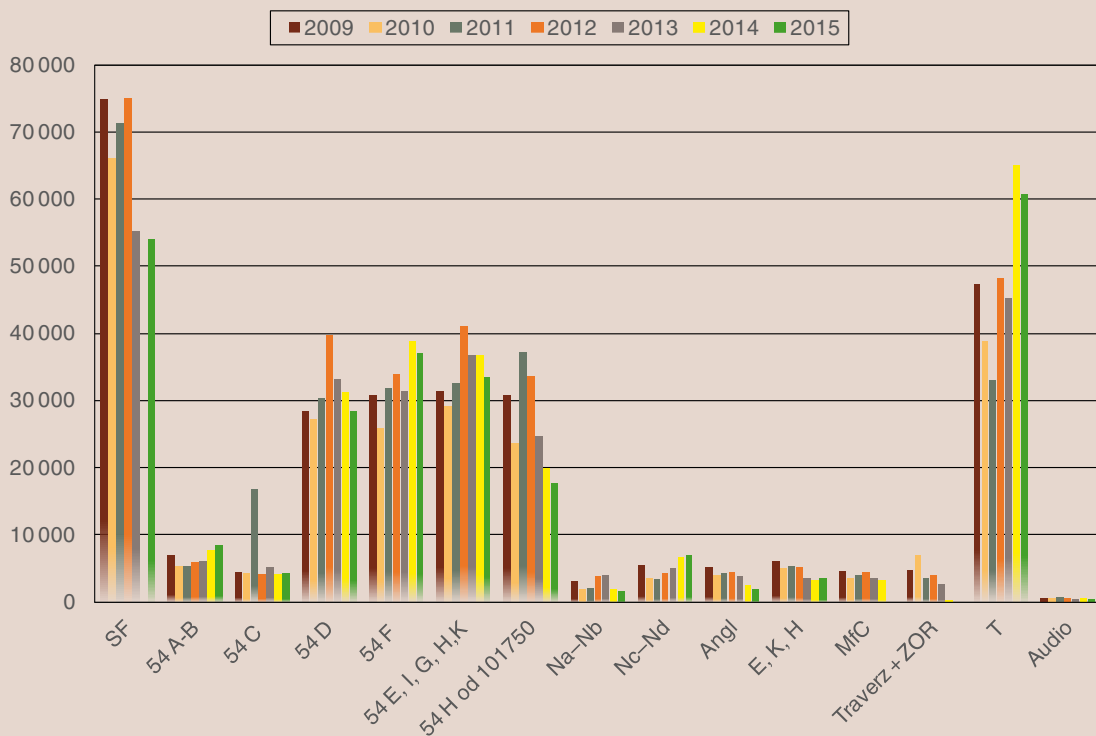
Správa knihovních fondů

Signování přírůstků UKF	44 747
Signování přírůstků NKF	33 079
Zpracování dokumentů 19. století	5 691
Externí vazba	7 571
Interní vazba	3 217
Pátrání po nezvěstných dokumentech	886
Zpracování poškozených dokumentů	209
Počet zrevidovaných svazků	202 746
Odpisy knihovních fondů (svazky)	1 891
Expedice celkem	316 044
Expedice UKF Klementinum	263 877
Expedice UKF Hostivař	19 191
Expedice Studijní fond	53 945
Expedice NKF	11 270

Objem expedice v letech 2009–2015 podle signatur

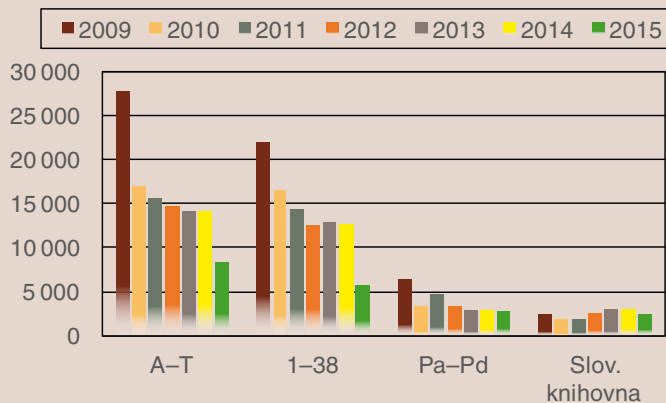
Expedice knihovních fondů v Klementinu

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SF	74 778	66 018	71 228	74 934	55 206	60 321	53 945
54 A–B	6 993	5 327	5 192	5 854	6 042	7 678	8 462
54 C	4 421	4 226	16 680	4 120	5 028	4 135	4 261
54 D	28 444	27 183	30 173	39 597	33 133	31 289	28 341
54 F	30 712	25 889	31 741	33 980	31 469	38 892	36 926
54 E, I, G, H, K	31 489	29 123	32 640	41 054	36 662	36 627	33 457
54 H od 101750	30 735	23 577	37 080	33 522	24 625	19 864	17 600
Na–Nb	3 072	1 865	2 040	3 785	3 963	1 804	1 509
Nc–Nd	5 457	3 630	3 447	4 273	4 962	6 579	6 947
Angl	5 049	3 892	4 291	4 330	3 696	2 409	1 854
E, K, H	6 079	4 920	5 302	5 141	3 501	3 226	3 600
MfC	4 631	3 487	3 860	4 339	3 609	3 227	3 410
Traverz + ZOR	4 732	7 008	3 607	3 944	2 592	72	0
T	47 331	38 812	32 884	48 150	45 205	65 042	60 605
Audio	541	562	724	559	375	588	376

Expedice knihovních fondů v Hostivaři

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
A–T	27 757	16 963	15 592	14 715	14 120	14 066	8 276
1–38	21 879	16 501	14 303	12 519	12 893	12 634	5 669
Pa–Pd	6 292	3 274	4 747	3 282	2 843	2 843	2 663
Slov. knihovna	2 396	1 781	1 937	2 538	2 979	2 979	2 423

Činnosti Oddělení správy NKF

Signování

Čtvrtletí	Knihy	Periodika	Speciální dokumenty	Celkem
I.	6 180	1 883	883	8 946
II.	5 527	642	1 715	7 884
III.	5 439	1 048	1 771	8 258
IV.	4 770	1 223	1 998	7 991
Celkem	21 916	4 796	6 367	33 079

Čtvrtletí	Vytvořené jednotky	Služební výpůjčky	Kopie služební	Kopie badatelé	Dohledání, opravy, prověření	Zakládka
I.	15 928	694	5 031 + 34	147	1 858	3 725
II.	9 503	564	3 393 + 24	211	1 419	3 010
III.	7 137	366	1 860 + 20	124	1 917	2 295
IV.	6 735	375	1 706 + 16	120	1 442	2 240
Celkem	39 303	1 999	12 084	608	6 636	11 270

Studovna – 35 hodin v týdnu

Měsíc	Badatelé	Počet svazků
Leden	79	285
Únor	70	468
Březen	84	515
Duben	70	423
Květen	54	430
Červen	61	291
Červenec	50	194
Srpen	55	244
Září	57	279
Říjen	64	154
Listopad	81	469
Prosinec	76	301
Celkem	801	4 053

Ochrana knihovních fondů

Ochrana knihovních fondů a péče o jejich dobrý fyzický stav v Odboru ochrany knihovních fondů (OOKF) probíhala v roce 2015 jako v předešlých letech velmi intenzivně. Soustředila se na kontrolu klimatických parametrů a mikrobiologické aktivity v depozitářích NK ČR a především na zajištění projektu digitalizace ve spolupráci se společností Google z hlediska ochrany fondů. Na pracovišti se vyráběly ochranné obaly (krabice a desky) z lepenky archivní kvality jak pro fondy NK ČR, tak pro knihovny v rámci projektu VISK 7 i pro archivy, muzea a další instituce. Zhotovovala se knižní vazba a převazba a prováděly se záchranné konzervační a restaurátorské práce na novodobých i historických knihovních fondech. Ve víceúčelové vakuové komoře bylo vysušeno velké množství zatopených nebo jinak vodou zasažených dokumentů a knih různých institucí a firem. Průběžně probíhala mechanická očista knihovních fondů.

Dne 5. června 2015 byl pořízen do NK ČR stroj na kontinuální očistu knihovních fondů od prachových částic DEPULVERA®, aby se zvýšila výkonnost a efektivita očisty knihovních fondů, především novodobých (vzniklých po roce 1800). Stroj nejenže automaticky čistí knihy, ale práce s ním je bezpečná i pro pracovníky, neboť prachové částice se nedostanou ven ze stroje, a nedochází tedy ani ke znečištění depozitáře. Součástí stroje je výkonný, přitom velmi tichý vysavač s HEPA filtrem a filtrem na velmi jemné částice prachu. Stroj byl pořízen z Fondu rozvoje majetku NK ČR a dodán firmou Ceiba. Během používání tohoto stroje ve druhé polovině roku 2015 bylo vyčištěno přibližně 1 500 bm knih (necelých 50 000 exemplářů). Stroj se při používání na očistu fondů přímo v depozitářích osvědčil, jeho užívání je efektivnější a přibližně 10x rychlejší než předchozí způsob čištění, resp. manuální čištění pomocí vysavačů.

Stroj na očistu knihovních fondů
DEPULVERA. Foto: Petra Vávrová

V roce 2015 byly práce Oddělení restaurování (OR) v OOKF věnovány metodickému dohledu nad externími restaurátory a zajištění chodu projektu *Hromadná digitalizace historických dokumentů ve spolupráci se společností Google*. V ORST a SK probíhal průzkum fondů určených k digitalizaci. V průběhu roku restaurátoři prohlédli a mechanicky očistili celkem 16 590 historických a vzácných dokumentů. Prováděli jak ambulantní opravy, tak i rozsáhlejší restaurátorské zásahy. Z provedeného průzkumu vzešla preventivní opatření s následnými ambulantními opravami na vybrané části fondu, který je nyní připraven k odvozu na digitalizaci. OR se v roce 2015 podílelo na přípravě rozsáhlého počtu domácích i zahraničních výstav, např. *Biblické příběhy na renesančních iluminacích* (NK ČR), *Jan Hus. Problém přijmout svobodu* (NK ČR), *Kodex vyšehradský* (NK ČR), *Praha Husova a husitská / 1415–2015* (AHMP, Clam-Gallasův palác), *EXPO 2015 v Miláně*, *Dalimilova kronika* (NK ČR), *Grammatyka Czeska* (NM), *Monster. Bilderwelten zwischen Grauen und Komik* (Norimberk), *Magičti Lucemburkové* (Slezské zemské muzeum v Opavě), *Žezlo a koruna* (SPH, Císařská konírna), *Bez hranic. Umění v Krušnohoří, 1250–1550* (NG, Valdštejská jízdárna), *Kunst und Glaube – Ottheinrichs Prachtbibel und die Schlosskapelle*

Neuburg (Schloss Neuburg an der Donau), *Císař Karel IV. (1316–2016)* (NG, Valdštejnská jízdárna), *Komu asi patřila? Knihy a jejich lidé – sběratelé i nepřátelé* (NM, České muzeum hudby), *Perly kartářského řemesla* (SMvRuP).

Dále OR zajišťovalo restaurování 31 kulturních památek v rámci přípravy rukopisů na digitalizaci v roce 2015. Na sklonku roku byla v dílnách OR restaurována řada významných utrakvistických rukopisů pocházejících z 15.–17. století za účelem konání vánoční výstavy *Biblické příběhy na renesančních iluminacích*. Jedná se o bohatě iluminované chorálové zpěvníky vesměs nadměrné velikosti. Rukopisy byly poškozeny vlivem jejich váhy a velikosti, restaurováno bylo poškození vazby a knižního pokryvu. Knihy byly restaurovány a exponovány ve speciálně vyrobených stojanech.

Jeden z utrakvistických rukopisů na vánoční výstavě *Biblické příběhy na renesančních iluminacích*. Foto: Eva Hodíková

Oddělení preventivní konzervace provádělo konzervátorské a restaurátorské zásahy na tzv. novodobých fondech a bylo zrestaurováno 40 knih pro HO a z fondu 19. století. Restaurování probíhalo na vazbách vhodných pro tvorbu památkového postupu a opravy plátěných vazeb v projektu NAKI 0149. Nově také byly vypracovány metodické pokyny pro zásady práce pro kniháře NK ČR.

V roce 2015 pokračovala restaurátorská činnost na přípravě rozsáhlého cyklu vzácných barokních tezí chystaných pro plánovanou výstavu v Národní galerii (NG). Přípravné práce spočívaly v posouzení fyzického stavu a způsobilosti jednotlivých grafických děl, v některých případech přesahujících i velikost dvou metrů, pro účely jejich možného vystavení. Následoval odborný transport na restaurátorské pracoviště a přípravné práce na jejich restaurování. Plánováno je vystavit cyklus čítající až několik desítek tezí. Fyzický stav tezí není příliš dobrý, teze jsou na mnoha místech mechanicky poškozeny, vykazují známky častého používání. V celém souboru se objevují taková poškození jako zkrhlý papír, trhliny papíru, potřhané okraje, známky chemického či biologického poškození – ztmavlé skvrny, zatekliny, stopy po vegetaci mikroorganismů a další. Většina tezí tak podstoupí minimálně částečný restaurátorský zásah, několik nejvíce poškozených tezí pak čeká úplně, tedy komplexní restaurování. V celé historii existence tohoto sbírkového fondu se jedná o nejrozsáhlejší soubornou akci jejich vystavení.

V roce 2015 se uskutečnil díky finanční podpoře poskytnuté MK ČR na rozvoj NK ČR jako výzkumné organizace „redesign“ systému ResIS jako součást projektu *Analýza a příprava jednotného informačního systému s pomocnými knihovnickými nástroji*. Analytické, programátorské a systémové činnosti spojené s jeho realizací se zaměřily především na podporu provozu systému, přepracování systému

Kniha s polokoženou vazbou z 19. století před restaurováním.
Foto: Kristýna Boumová

Tatáž kniha po restaurování. Foto: Kristýna Boumová

do jednotného prostředí, vytvoření grafického manuálu pro sjednocení vzhledu a vybudování centrální správy uživatelů. Definovaným uživatelským skupinám se nyní zobrazují pouze ty funkcionality, ke kterým mají oprávnění. Původní řešení bylo nahrazeno klientskou RIA aplikací, která vhodně kombinuje výhody tenkého a tlustého klienta. Komplexní zajištění provozu webové aplikace a „reimplementaci“ systému ResIS do síťového prostředí NK ČR provedla firma COMINT s. r. o.

V rámci institucionální podpory výzkumu v *Oblasti 4. Vývoj metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých)* probíhala kontrola formulářů centrální báze, tvorba postupů pro průzkumníky (hodnota pH, určování materiálu aj.). Byla zdokonalována databáze, navržena nová rozhraní a doplněny další funkce i elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků a bylo prozkoumáno přes 35 000 svazků novodobých fondů, byla vytvořena metodika přípravy novodobých knihovních fondů na odkyselování a dále metodika přípravy historických tisků na digitalizaci a obě metodiky byly připraveny k certifikaci. Dále byl nově prováděn průzkum plastových vazeb a přebalů a jednoduché testy mechanických a optických vlastností. Byly ověřovány další metody odkyselování. Ve spolupráci s kolegy z OSF byl tvořen tzv. registr odkyselených knih.

V rámci končícího národního projektu *Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky* byla v OOKF zpracována a certifikována *Metodika preventivní péče o historické knihovní fondy ve specifických podmínkách památkových objektů ve správě NpÚ*. V končícím národním projektu *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy* (DF11P01OVV020), koordinovaném Ústavem chemických procesů AV ČR (ÚCHP), byla certifikována metodika na využití systému SurveNIR pro průzkum fyzického stavu knih a byl uspořádán workshop v NTM. V rámci rovněž končícího národního projektu *Ochrana knižního fondu a dokumentů aplikací esenciálních olejů* byly předloženy k certifikaci dvě metodiky – *Metodika stanovení fungicidních účinků par esenciálních olejů a jejich složek na spory plísní na různých substrátech* a *Metodika dezinfekce knih napadených plísněmi*. Dále byla předána *Ověřená technologie dezinfekce knih* a zapsán užitečný vzor „Zařízení na řízené dávkování par složek esenciálních olejů odpařovaných z kapalně fáze do uzavřených prostorů k testování jejich dezinfekční účinnosti“.

V národním projektu *Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie* probíhala měření a analýzy na Microfading testeru – blue wool standards, knihařská plátina a identifikace a vyhodnocení správnosti měření plastů pomocí systému SurveNIR. Dále probíhal průzkum materiálů a dokumentace pomocí 3D digitálního mikroskopu HIROX, který byl pořízen z fondu rozvoje majetku NK ČR a umožňuje průzkum materiálů knihovních fondů až při 2500x zvětšení, 3D mapování a množství obrazových analýz. Byla pořízena nová databáze k systému SurveNIR, díky níž lze neinvazivně identifikovat druh a skupinu plastů. Toto zařízení tak dále posunulo hranice možností

technologického pracoviště NK ČR při průzkumu fyzického stavu knihovních fondů. **Jsme jediná instituce na světě, která tento software vlastní a používá.**

Pracovníci OOKF se účastnili řady tuzemských i mezinárodních odborných akcí (konferencí, workshopů) a OOKF organizoval i několik mezinárodních odborných akcí – především workshopy:

19.–21. 8. 2015 – mezinárodní workshop *MICROFADEOMETRY – THEORY and PRACTICE* v NK ČR v Hostivaři pod vedením expertky Christel Pesme, zaměřený na teorii a praxi v oblasti určování světlostalosti materiálů knihovních fondů pomocí přístroje mikrofadeometr.

24. 11. 2015 – workshop *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy* v NTM. Ve spolupráci s ÚCHP a NA. Prezentace výsledků projektu *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy*, řešeného v letech 2011–2015.

17.–18. 12. 2015 – mezinárodní workshop *FROM THEORY TO PRACTICE II” – Adhering and Consolidation of Plastic Materials in Modern Library Collections* v NK ČR v Hostivaři pod vedením expertek They van Oosten a Anny Lagany, zaměřený na péči o plastové knižní fondy.

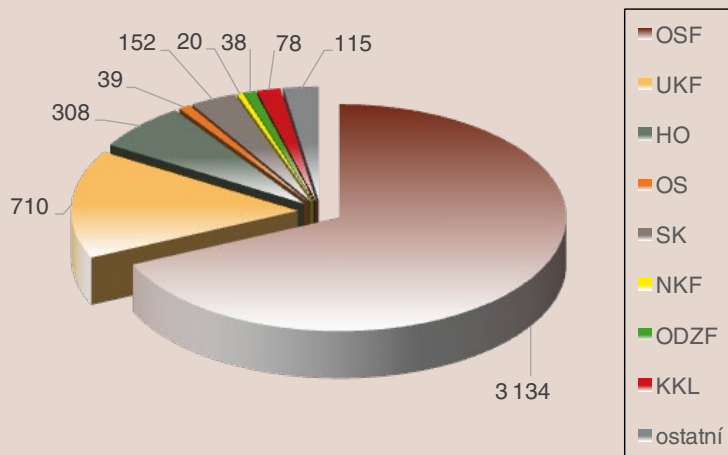
V roce 2015 byly výsledky ověřování a vývoje konzervátorských a restaurátorských postupů prezentovány na zahraniční konferenci UCM *Subliming surfaces* v Cambridge, na Konferenci AMG KoKR v Plzni, na konferenci CSTI v Bratislavě a na XIII. IADA kongresu v Berlíně.

V roce 2015 proběhly stáže studentů střední a vyšší průmyslové školy grafické (SPŠG a VOŠG) a stáž studentů Fakulty restaurování z Univerzity Pardubice a odborný workshop v NTM ve spolupráci s ÚCHP a NA.

BcA. Jana Dřevíková se také podílela na přípravě mezinárodního XIII. Kongresu IADA ve dnech 11.–16. 10. 2015 ve Staatsbibliothek v Berlíně. Dr. Vávrová, ředitelka OOKF, se účastnila setkání vedoucích restaurátorských pracovišť v evropských knihovnách *Minutes of Heads of Conservation/Collection Care Meeting*, které se konalo ve Staatsbibliothek v Berlíně dne 16. října 2015. Prezentovala zde fungování ochrany fondů a nová zařízení v NK ČR. **Srovnáním s ostatními evropskými knihovnami lze konstatovat, že držíme krok a máme vybavení a zařízení na evropské úrovni.**

Podrobnosti o jednotlivých činnostech OOKF lze nalézt na průběžně aktualizovaných webových stránkách odboru.

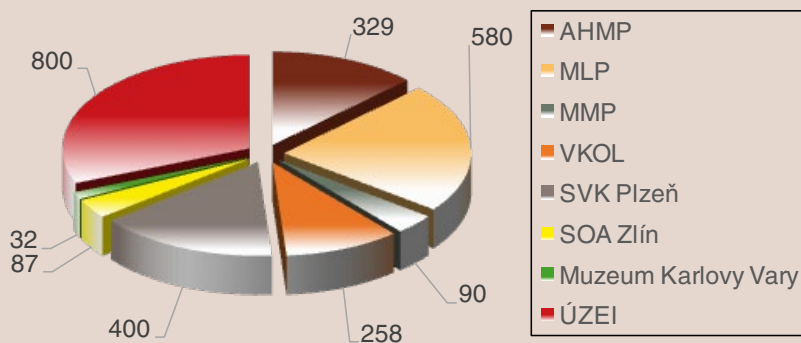
Přehled knihařských prací (v počtech ks)

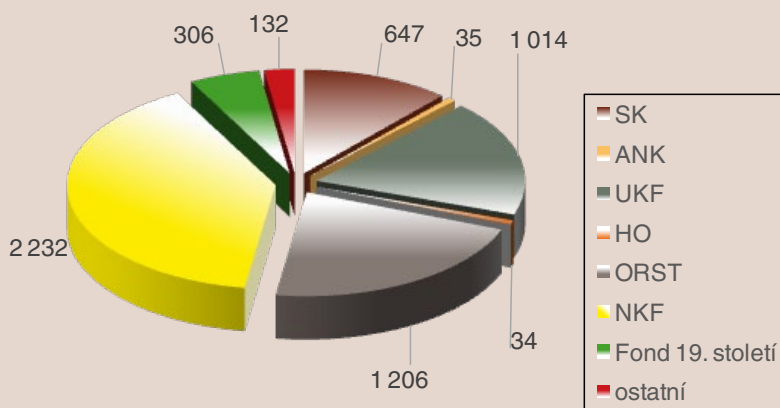
Statistické údaje OOKF za rok 2015

Exkurze, konzultace, konference, přednášky, stáže	počet
Odborné konzultace – mimo NK ČR	80
Exkurze	53
Účast na konferencích – pasivní	40
Účast na konferencích – aktivní (přednášky, postery)	30
Odborné stáže v oboru – české	12
Odborné stáže v oboru – mezinárodní	1
Organizace konferencí	1
Organizace workshopů	3
Vzdělávání (přednášky pro veřejnost)	2
Mikrobiologické stěry a spady	
• Stěry – v rámci NK ČR (mimo projekt <i>Hromadná digitalizace historických dokumentů ve spolupráci se společností Google</i> , dále jen projekt GOOGLE)	143
• Stěry – pro projekt GOOGLE	294
• Stěry – mimo NK ČR	0
• Spady pomocí aeroskopu – v rámci NK ČR (mimo projekt GOOGLE)	6
Dezinfekce knih	
Dezinfekce v parách butanolu – v rámci NK ČR	18
Dezinfekce místností nebo depozitářů – v rámci NK ČR	0
Dezinfekce knih – mimo NK ČR	37
Vysoušení knih	
Vysoušení knih ve víceúčelové vakuové komoře – interní	0
Vysoušení knih ve víceúčelové vakuové komoře – externí	Sušení pro Dokument Logistik, Fakultu sociálních věd UK, OV Přerov, Střežovskou vědeckou knihovnu v Kladně
Výroba ochranných obalů (v ks)	
Výroba ochranných obalů na plotru – pro interní potřebu	5 606
Výroba ochranných obalů ruční – pro interní potřebu	90
Výroba ochranných obalů na plotru – pro externí potřebu (především v rámci VISK projektů)	2 576
Výroba stojánek na výstavy	55
Mechanická očista knihovních fondů	
Mechanická očista novodobých knihovních fondů (Klementinum, Hostivař, Neratovice) – manuální (v bm)	5 057
Mechanická očista historických knihovních fondů (Klementinum, Hostivař, Neratovice) – manuální (počet svazků)	16 852
Mechanická očista knihovních fondů (Klementinum, Hostivař, Neratovice) – stroj DEPULVERA (nově od července 2015) (počet svazků)	48 950
Mechanická očista knihovních fondů ve studovnách novodobých fondů – ve spolupráci se studenty SPŠG a VOŠG (v bm)	1 450
Restaurování a opravy (počet exemplářů)	
Opravených knih – interní vazba	4 594
Restaurování pro interní potřebu (historické i novodobé fondy)	298
Restaurování pro externí subjekty	1
Výstavy (restaurování, instalace, deinstalace, facility report, kontrola klimatických podmínek) (počet akcí)	15
Analýzy pro externí subjekty	20
Průzkum fyzického stavu knih (historických i novodobých)	
Průzkum historických svazků knih (výstavy, digitalizace)	16 852
• z toho průzkum historických svazků knih (projekt GOOGLE)	16 590
Průzkum novodobých svazků knih	35 650
Projekty	
Vedení výzkumných projektů	4
Odpovědný řešitel výzkumného projektu za NK ČR	2
Řešitel výzkumného projektu	10
Příprava projektu	4

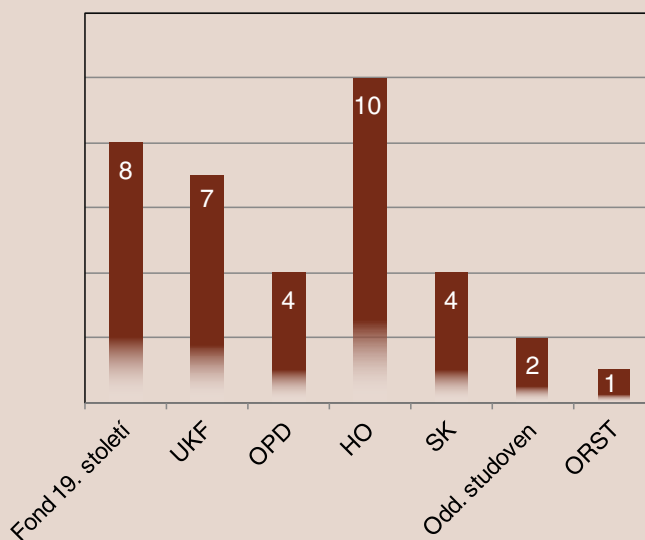
Externí výroba obalů (v počtech ks)

Interní výroba obalů (v počtech ks)

Restaurování (v počtech ks)

Archiv Národní knihovny

Archiv Národní knihovny ČR (ANK) vznikl v roce 1990. V říjnu 2007 mu byla po splnění podmínek daných zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě udělena odborem archivní správy a spisové služby MV ČR akreditace. V síti veřejných archivů je zařazen do skupiny specializovaných archivů. Jeho posláním je shromažďovat, zpracovávat, chránit a zpřístupňovat archivní fondy NK ČR a jejich právních předchůdců, jakož i fondy a sbírky soukromých osob a právnických institucí, které byly knihovně předány nebo byly vytrženy z jejich vlastních fondů. Dále metodicky řídí a kontroluje spisovou službu NK.

Fondy a sbírky ANK jsou postupně zpracovávány a zpřístupňovány prostřednictvím inventářů.

V roce 2015 převzal ANK v mimoskartáčním řízení 74 evidenční jednotky v celkovém rozsahu 3,03 bm. Skartační řízení v roce 2015 neproběhlo.

Bylo dokončeno pořádání fondu Sběrka patentů a nařízení 1528–1849 a vytvořen jeden nový fond Černý Rudolf 1873–1947. V současné době má archiv 5 300 hlavních evidenčních jednotek (3 969 nepracovaných, 1 331 zpracovaných, z toho 1 319 inventarizovaných).

Fyzický stav archivních souborů – poškozeno je zhruba 72 % archiválií. Jedná se hlavně o poškození prachem (33,56 %), trhliny a přelomení (30,76 %) a křehkost a lámavost (14,68 %).

V první polovině roku 2015 uspořádal ANK výstavu s názvem *Meziválečná přestavba Klementina*. Současně připravil texty pro stejnojmenný booklet vydaný při této příležitosti. Na výstavě se podíleli i dva externisté – Mgr. Martina Flekačová, která zpracovala část pojednávající o životě a díle architekta Machoně, a Pavel Scheufler, historik fotografie, který poskytl dobové fotografie dokumentující přestavbu Klementina ze své sbírky Fotoatelier Bruner-Dvořák a napsal text o historii ateliéru.

Interiér hlavní čítárny – dnešní Haly služeb – postavené podle projektu architekta Ladislava Machoně v letech 1926–1929. ANK, fond Sběrka fotografií 1896–2005.

Kromě toho ANK připravil v předsálí Letního refektáře pod názvem *Prostory okolo vás* stálou výstavku zachycující proměnu místností v okolí.

Pravidelně byly psány články z historie knihovny do rubriky *Střípky z Archivu NK* v e-zpravodaji NK ČR.

V součinnosti s Oddělením preventivní konzervace byly postupně zhotovovány v rámci ochrany archiválií ochranné obaly na fotografie, fotografická alba a tisky. Ve spolupráci s OR byly digitalizovány některé fotografie ze *Sbírky fotografií 1893–2005*. Restaurátorské oddělení rovněž spolupracovalo při přípravě dokumentů na výstavu pořádanou archivem. Jeho pracovníci zrestaurovali ve velmi krátké době část Machoňových plánů přestavby a některé opatřili obaly z melinexu, což významně zlepšilo jejich ochranu do budoucna. V průběhu roku 2015 byl vrácen do archivu zrestaurovaný osobní fond Grégr Prokop, MUDr. [1881]–1914.

ANK poskytl data do satelitního účtu kultury zpracovávaného Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu. Dále se zúčastnil dotazníkového průzkumu realizovaného Moravskou zemskou knihovnou v Brně, který mapuje existenci zvukových dokumentů v českých archivech. Výsledky průzkumu budou využity jako podklady pro rozšíření projektu *Virtuální národní fonotéka*.

ANK opakovaně připomínkoval Spisový řád NK, jehož vypracování bylo zadáno externí firmě. Průběžně byly poskytovány konzultace v oblasti spisové služby pracovníkům knihovny i jiných institucí.

Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek	72
Běžné metry celkem	411,22
Počet evidenčních jednotek (ks)	5 300

Stupeň zpracovanosti archivních souborů (výpočet z metráže)

Zpracováno	59,72 %
Inventarizováno	56,94 %

Referát vnitřního auditu Národní knihovny

V roce 2015 se interní audit v rámci vnitřních kontrol zaměřil na tyto tři nejdůležitější oblasti v rámci NK ČR:

- audit využití nově zakoupených strojů a přístrojů v NK ČR v roce 2014, který byl zaměřen na dodržování zákona č. 137/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů a racionální využitelnost tohoto materiálu v rámci NK ČR,
- dodržování zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole a prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb. o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů ve vnitřním kontrolním systému,
- audit veřejných zakázek zadaných v NK ČR v roce 2015, a to především na dodržování vnitřních předpisů NK.

Jako první byl v roce 2015 proveden audit č. A1/2015/IA využití nově zakoupených strojů a přístrojů v NK ČR v roce 2014. Hodnoceno bylo především dodržování zákona o veřejných zakázkách č. 137/2006 Sb. a racionální využití nakoupených strojů a přístrojů.

Další činností interního auditu bylo prověření vnitřního kontrolního systému NK ČR v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V rámci auditu A2/2015/IA byly prověřeny všechny funkce řídicí kontroly v NK ČR s tím, že důraz byl položen na činnost příkazce operace, správce rozpočtu, hlavního účetního, pokladních výdajů a příjmů včetně dodržování podpisového řádu. Všechny nedostatky zjištěné interním auditorem byly postupně odstraněny a dále byla nastolena kvalitnější kritéria hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti v souladu s vyhláškou č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Poslední činností referátu interního auditu v roce 2015 byl audit A3/2015/IA zaměřený na prověření veřejných zakázek zadaných v NK ČR v roce 2015 s tím, že byly vybrány 2 veřejné zakázky malého rozsahu. Obě zakázky byly prověřeny v souladu s platnými metodickými pokyny a směrnicemi platnými v NK ČR u Oddělení veřejných zakázek NK ČR.

Všechny naplánované audity u NK ČR proběhly podle Ročního plánu interních auditů na rok 2015 a Střednědobého plánu interních auditů na roky 2014–2016.

Interní auditor rovněž revidoval, na základě aktualizovaného Pokynu MF ČR k jednotnému uplatňování závazných pravidel a doporučení pro výkon interního auditu v orgánech veřejné správy (CHJ-2), směrnice Referátu interního auditu NK i ostatní dokumenty používané v rámci provádění interního auditu v NK.

V souladu s plánem programu pro boj s korupcí podle usnesení vlády ČR č. 1199 ze dne 25. 10. 2006 interní audit využíval především preventivních protikorupčních nástrojů, a to prostřednictvím posuzování účinnosti nastavených procesních kontrol v rámci provádění interních auditů.

Na základě zjištění, které interní auditor v rámci své činnosti zaznamenal, pak lze konstatovat, že prostřednictvím funkční kontroly vedoucích pracovníků a provedených interních auditů nebyly v NK v roce 2015 zaznamenány žádné případy neekonomického nebo neefektivního nakládání s přidělenými finančními prostředky.

Nebyl zaznamenán žádný případ korupčního jednání a žádné kontrolní zjištění nebylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních předpisů.

Z činnosti Odboru komunikace

Kalendárium významných akcí

31. 1. – 1. 2. Vystavení Kodexu vyšehradského v Zrcadlové kapli

Rukopis z roku 1086 byl za přísných bezpečnostních opatření vystaven po dva víkendové dny v Zrcadlové kapli. Veřejnost si mohla prohlédnout i faksimile rukopisu, jímž pracovníci NK na požádání listovali a podávali výklad k jednotlivým vyobrazením.

Foto: Eva Hodíková

3. 3. Rezignace Ing. Tomáše Böhma na post generálního ředitele NK ČR

6. 3. Ministr kultury Daniel Herman uvedl do funkce dočasně pověřeného ředitele Národní knihovny Mgr. Miroslava Rovenského.

19. 3. Stanari žute zgrade / Obyvatelé žlutého domu

Beseda s bosensko-hercegovským spisovatelem Rizahem Pašalićem a autorské čtení ukázek z jeho aktuální knihy.

Uspořádala Slovanská knihovna spolu s Nakladatelstvím FORI Prague pod záštitou Velvyslanectví Bosny a Hercegoviny v Praze.

26. 3. Jarní jarmark v Klementinu

Uspořádala NK ve spolupráci s Klubem tvořivých knihovníků SKIP a chráněnými dílnami. Výtěžek byl tradičně věnován nadačnímu fondu Klíček na provoz dětského hospice.

27. 3. Noc s Andersenem

Do 15. ročníku pohádkového nocování v knihovnách, který vyhlásil Klub dětských knihoven a SKIP ČR, se NK zapojila již po páté. Tentokrát strávily v Klementinu noc děti z 5. tříd ZŠ v Ondřejově. Na programu byla prezentace Českého antarktického nadačního fondu, návštěva Zrcadlové kaple, při níž jim zahrál na lesní roh a varhany ředitel NK ČR Mgr. M. Rovenský, výstup na Astronomickou věž a povídání s krasobruslařem Tomášem Vernerem.

1. 4. – 23. 5. e-NK ČR aneb Vítejte v elektronickém světě Národní knihovny

Fond NK ČR představuje nejen klasické tištěné dokumenty, ale v čím dál tím větší míře je doplňují elektronické informační zdroje a na ně navazují služby poskytované online. Cílem výstavy e-NK ČR bylo představit čtenářům i široké veřejnosti jednoduchou a hravou formou vybrané online zdroje a služby. Prostřednictvím jednotlivých panelů se tak návštěvníci mohli seznámit např. s digitálními knihovnami Kramerius 3, Kramerius 4 a Manuscriptorium, multivyhledávačem EDS, databázemi ebrary a EBSCO nabízejícími přístup k e-knihám, komplexem služeb kolem JIB+ či databázemi pro oblasti literatury a hudby. Celkem obsáhla výstava více než 20 zdrojů a služeb, které jsou pro čtenáře NK ČR a částečně také pro širokou veřejnost přístupné online i mimo prostory knihovny, často v režimu 24/7.

Součástí výstavy byla i soutěž pro její návštěvníky. Ke každému z patnácti panelů se v soutěži vztahovala jedna otázka. Díky podpoře producentů a distributorů prezentovaných zdrojů získali vylosovaní autoři správných odpovědí i drobné dárky.

Výstavu připravil Odbor služeb ve spolupráci s Oddělením výstav.

2. 4. **Tisková konference na téma Novinky v NK ČR** s prohlídkou zrekonstruovaných prostor. Priority, úkoly a vize představil Mgr. Miroslav Rovenský, pověřený řízením NK ČR.

24. 4. **Ministr kultury Daniel Herman uvedl do funkce dočasně pověřeného generálního ředitele NK ČR PhDr. Petra Kroupu**, který dosud působil ve funkci ředitele NPÚ, Metodického centra moderní architektury v Brně. Petr Kroupa nahradil ve funkci Miroslava Rovenského, který na tento post rezignoval.

27. 4.

Setkání s Dr. Františkem Kautmanem u příležitosti vydání sborníku příspěvků na počest F. Kautmana *Na trnitých cestách života a tvorby*. Uspořádaly Slovanská knihovna a Společnost Dostojevského v Praze.

Zleva Radka Hříbková, Miluša Bubeníková a František Kautman během besedy.

Foto: Eva Hodíková

1. 5. **Pařížský zlomek Dalimilovy kroniky**
Zlomek rukopisu latinského překladu Dalimilovy kroniky byl po 10 letech od zakoupení vystaven v Zrcadlové kapli – více viz přehled výstav.

14.–17. 5. **21. mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha 2015**
Prezentace vydavatelských aktivit a knihovních služeb NK ČR.

*Stánek NK ČR na veletrhu.
Foto: Eva Hodíková*

26. 5.

Slavnostní udělení ceny Rudolfa Medka pro rok 2015

Cena byla udělena archivářce, badatelce a literární historičce Martě Dandové a archivářce a historičce Raise Machatkové, které se zasloužily o zpřístupnění archivních sbírek ruské a ukrajinské emigrace, uložených v Památníku národního písemnictví a v Národním archivu. Uspořádaly Slovanská knihovna a spolek Ruská tradice.

Raisa Machatková (vlevo) a Marta Dandová při přebírání Ceny Rudolfa Medka pro rok 2015. Foto: Eva Hodíková

- 16. 6. Příležitosti pro kreativní knihovny**
Seminář zorganizoval SKIP ČR ve spolupráci s NK ČR v rámci výzkumného projektu *Mapování kulturních a kreativních průmyslů (KKP)* v ČR. Tématem bylo zapojení knihoven do kreativních průmyslů a mapování kreativních aktivit v knihovnách.
- 10. 7. Velvyslanec USA v ČR Andrew H. Schapiro navštívil NK ČR.**
- 19.–21. 8. Microfadeometry – Theory and Practice**
Mezinárodní workshop se konal v objektu NK ČR v Hostivaři pod vedením expertky Christel Pesme. Byl zaměřen na teorii a praxi v oblasti určování světlostálosti materiálů knihovnických fondů pomocí přístroje mikrofadeometr.
- 28. 8. Ředitel Univerzitní knihovny v Ioannině v Řecku Georgios K. Zachos navštívil NK ČR.**
- 18. 9. Velvyslanec Japonska v ČR Tetsuo Yamakawa navštívil NK ČR.**
- 29. 9. – 2. 10. Pracovní návštěva ředitelky Národní knihovny Rumunska Claudie Șerbănuță.**
- 30. 9. Knižní poslechovka s literaturou Radia Wave**
Setkání spisovatelů různých generací v rámci třetího ročníku mezigeneračního festivalu *Old's cool ReFestival 2015*.
- 2. 10. Velvyslanec Švýcarské konfederace v ČR Markus-Alexander Antonietti navštívil NK ČR.**
- 5. 10. Velvyslanec Běloruské republiky v ČR Valery N. Kurdyukov navštívil NK ČR.**
- 6. 10. Rozečti se a Včelka pro knihovny**
Seminář s Michalem Zwingerem a PaedDr. Renatou Wolfovou seznámil se dvěma aplikacemi: *Rozečti se* slouží pro výuku rychlého čtení a lze ji využít v knihovnách; *Včelka* slouží pro zvýšení čtenářských dovedností dětí.
Připravil SKIP ve spolupráci s Knihovnickým institutem NK ČR.
- 8. 10. Knihovna roku 2015**
Slavnostní udělení cen MK ČR v Zrcadlové kapli Klementina.
Partneři: MK ČR, SKIP
- 12. 10. Evergreen v českých knihovnách 2015**
Seminář v učebně Knihovnického institutu představil různé formy spolupráce nezávislých českých knihoven v rámci svobodného knihovnického softwaru Evergreen.
- 12. 10. Velvyslankyně Čínské lidové republiky v ČR Ma Keqing navštívila NK ČR.**
- 15. 10. Dřevěné kostely Podkarpatské Rusi. Unikátní fotografie Rudolfa Hůlky (1887–1961) a Floriana Zapletala (1884–1969)**
Přednáška Mychajla Syrochmana (Zakarpatský umělecký institut, Užhorod), předního znalce dřevěné karpatské sakrální architektury spojená s prezentací nově vydaného fotoalba Floriana Zapletala *Dřevěné kostelky Zakarpatí*.
Uspořádala Slovanská knihovna.
- 21.–22. 10. Výroční zasedání České národní skupiny IAML se konalo v Knihovně města Plzně, ve spolupráci s Českou národní skupinou IAML, SKIP Plzeňského kraje a za podpory MK ČR. Součástí zasedání byl odborný seminář pod názvem *Hudbou západočeského regionu napříč staletími*, připravený ve spolupráci s Katedrou hudební kultury Fakulty pedagogické Západočeské univerzity.**

26. 10. **Dějiny 20. století pohledem „Krokodýlu“ – časopis „Krokodil“ (1922–1992) a jeho místo v sovětské kulturní propagandě**
Beseda spojená s prezentací knižní série Dějiny pohledem Krokodila (*Istorija glazami „Krokodila“. XX vek*) byla součástí festivalu současné ruské kultury KULTURUS. Uspořádala Slovanská knihovna, KULTURUS a Krokodil. XX vek.
30. 10. **Petr Nikolajevič Savickij: vědec, myslitel, člověk**
Mezinárodní kulatý stůl konaný u příležitosti 120. výročí narození P. N. Savického (1895–1968). Uspořádaly Slovanská knihovna a Slovanský ústav Akademie věd České republiky, v.v.i.
13. 11. **Příprava knihovníků na změny důchodového systému v českých knihovnách**
Seminář pro odbornou veřejnost uspořádal Knihovnický institut.
20. 11. **Branding neziskových organizací**
Seminář o brandingu jako aktuálním nástroji konkurenceschopnosti a udržitelnosti neziskových organizací včetně knihoven připravil Knihovnický institut.
20. 11. **Ministr zahraničních věcí Tuniska Taïeb Baccouche navštívil NK ČR.**
24. 11. **Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy**
Workshop ve spolupráci s ÚCHP AV a Národním archivem. Prezentace výsledků projektu NAKI *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy*, řešeného v letech 2011–2015.
26. 11. **Konference „Nabokov. Pražská větev“**
Uspořádaly spolek Ruská tradice a Slovanská knihovna.
30. 11. **Velvyslanec Španělska v ČR Pedro Calvo-Sotelo navštívil NK ČR.**
7. 12. **Den v Klementinu**
NK ČR uspořádala pro veřejnost vánoční jarmark, koncert dětských sborů v Zrcadlové kapli, komentované prohlídky zrekonstruovaného křídla do Křižovnické ulice i výstavu *Biblické příběhy na renesančních iluminacích* v Galerii Klementinum.
- 17.–18. 12. **From Theory To Practice II – Adhering and Consolidation of Plastic Materials in Modern Library Collections**
Mezinárodní workshop, uspořádaný v objektu NK ČR v Hostivaři pod vedením expertek They van Oosten a Anny Lagany, byl zaměřen na péči o plastové knižní fondy.
18. 12.

Netradiční předvánoční setkání zaměstnanců spojené s podvečerními komentovanými prohlídkami Barokního sálu, Astronomické věže, Zrcadlové kaple a Křižovnického křídla.

Foto: Eva Hodíková

22. 12. **Náměstek ředitele Národní knihovny Běloruska Aliksandar Suša navštívil NK ČR.**

Školení a semináře pořádané NK ČR pro knihovníky z České republiky

Kurzy počítačové a informační gramotnosti
Rekvalifikační knihovnický kurz
Kurzy anglického jazyka
Vstupní exkurze pro nové pracovníky NK ČR
Vzdělávací akce
Školení RDA pro knihovny
Workshop Knihovnický systém Evergreen (ve spolupráci se SKIP)
Seminář Bipartitní dialog (ve spolupráci se SKIP a Unií zaměstnavatelských svazů)
Workshop Knihovnický systém KOHA (ve spolupráci se SKIP)
Pracovní setkání knihovníků dětských oddělení veřejných knihoven MOZEK (ve spolupráci se SKIP)
Seminář Lobbying knihoven se Zuzanou Helinsky (ve spolupráci se SKIP)
Jednání Sekce vzdělávání SKIP
Workshop Celé Česko čte dětem (školení dobrovolníků, ve spolupráci s organizací Celé Česko čte dětem)
Workshop Násilí na pracovišti (ve spolupráci se SKIP a Unií zaměstnavatelských svazů)
Workshop Přátelská místa (ve spolupráci se SKIP a Unií zaměstnavatelských svazů)
Jednání pracovní skupiny pro zkvalitnění věcných selekčních prvků
Workshop Lektorské dovednosti (ve spolupráci se SKIP)
Workshop Příležitosti pro kreativní knihovny (ve spolupráci se SKIP)

Výstavy, na nichž se NK ČR podílela zápůjčkami ze svých fondů

Národní knihovna ČR se podílí v průběhu roku na mnoha domácích i zahraničních výstavách zápůjčkami ze svých fondů. Jedná se o vzácné dokumenty, které se po zdokumentování jejich fyzického stavu (condition reports a facility reports) připraví k expedici pod kurýrním dozorem. Pracovníci Oddělení restaurování pak na místě dohlížejí na instalaci exponátů do klimatizovaných vitrín a monitorují výstavní prostory, aby byly zajištěny odpovídající klimatické podmínky.

Oskar Kokoška a Praha (Národní galerie v Praze, Veletržní palác)

Umělci a proroci. Tajemná cesta k modernímu umění 1872–1972 (Národní galerie v Praze, Veletržní palác)

Milníky husitství v rámci projektu Cíl 3 Česko-bavorská spolupráce C3BA_379 – **Jan Žižka z Trocnova / Život, působení a historický význam husitského vojevůdce** (Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích)

Praha Husova a husitská 1415–2015 (Archiv hl. m. Prahy a Muzeum hl. m. Prahy, Clam-Gallasův palác)

Dalimilova kronika (EXPO 2015 v Miláně)

Grammatyka Česka (Národní muzeum)

Monster. Bilderwelten zwischen Grauen und Komik (Norimberk)

Magičtí Lucemburkové (Slezské zemské muzeum)

Žezlo a koruna (Správa Pražského hradu, Císařská konírna)

Bez hranic. Umění v Krušnohoří, 1250–1550

(Národní galerie v Praze, Valdštejnská jízdárna)

Kunst und Glaube – Ottheinrichs Prachtbibel und die Schlosskapelle Neuburg (Schloss Neuburg an der Donau)

Císař Karel IV. (1316–2016) (Národní galerie v Praze, Valdštejnská jízdárna)

Komu asi patřila? Knihy a jejich lidé – sběratelé i nepřátelé (NM, České muzeum hudby)

Perly kartářského řemesla (SMvRuP)

Pařížský zlomek Dalimilovy kroniky v rukách restaurátora. Foto: Eva Hodíková

Výstavní činnost

6. 11. 2014 – 17. 1. 2015 **Knihy se těžko vystavují: Libor Fára**

Otevřený cyklus výstav s názvem *Knihy se těžko vystavují* upozorňuje na tvorbu předních výtvarníků a typografů převážně poválečného období. Průběžně jej pořádá společnost El-pida o.p.s. a Archiv výtvarného umění, z jehož sbírek většina vystavených knih pochází. Toto zastavení bylo věnováno Liboru Fárovi, malíři, sochaři a scénografovi. Významnou část jeho díla tvoří knižní grafika, pro niž je charakteristická výrazná, ale jednoduše funkční typografie, výjimečný cit pro fotografii a reprodukci, úsporně minimalistická práce s barvami, geometrie. Výstava představila nejen Fárovu knižní tvorbu, ale i několik jeho výjimečných plakátů.
Výstavní chodba v přízemí

8. 11. 2014 – 4. 1. 2015 **Betlémy v Klementinu**

Výstava nabídla to nejlepší ze sbírky Muzea betlémů v Karlštejně s důrazem na historické vyřezávané betlémy z období od baroka až do konce druhé světové války. K vidění byly i betlémy vytvořené z méně typických nebo raritních materiálů, jako např. cukr, sklo, perník a další. Součástí výstavy byla také hra inspirovaná 150 let starým vyznáním lásky k betlémům – „Co pro Vás znamená betlém?“ a víkendové „Hravé dílničky“, kde si návštěvníci mohli sami ozdobit skleněné vánoční ozdoby či perníčky.
Galerie Klementinum

28. 1. – 7. 3. **Ohlédnutí za výročí 90 let pražské polonistiky**

První katedra polonistiky v českých zemích vznikla před více než devadesáti lety na Univerzitě Karlově v Praze. Dvojazyčná, česko-polská výstava přiblížila dějiny pražské polonistiky od založení samostatné katedry v roce 1923 až do současnosti. Představila život a práci nejdůležitějších osobností, lektorů a absolventů. Součástí výstavy, připravené Katedrou středoevropských studií FF UK ve spolupráci s Polským institutem, byly dosud veřejně nepublikované fotografie a archivní materiály.
Výstavní chodba v přízemí

31. 1. – 1. 2. **Kodex vyšehradský**

Po bezmála padesáti letech byla opět mimořádně vystavena nejcenější a nejvýznamnější kniha u nás – *Kodex vyšehradský*. Spolu s originálem byla vystavena i faksimile.
Zrcadlová kaple

9. 3. – 30. 3. **Historie českého PEN klubu a Karel Čapek: Portréty**

Výstava k 90. výročí Českého PEN klubu vznikla podle původního scénáře Marty Dandové. Byla aktualizována a doplněna archivními materiály z Památníku národního písemnictví a archivu PEN klubu. Doplnující výstavu *Karel Čapek: Portréty* připravil Památník Karla Čapka.
Výstavní chodba v přízemí

18. 3. – 7. 5. **Meziválečná přestavba Klementina**

Výstava zprostředkovala významný moment přeměny barokního Klementina na funkční areál plně vyhovující tehdejším potřebám v něm sídlících vědeckých knihoven a jejich uživatelů. Soubor fotografií Jaroslava Brunera-Dvořáka ze sbírky historie fotografie Pavla Scheuflera umožnil nahlédnout do spleťtého klementinského areálu a bohatý materiál z Archivu NK přiblížil jednotlivé etapy a řešení stavebních úprav projektovaných architektem Ladislavem Machoněm. Prolnutím tří rovin – genius loci Klementina, uchopení prostoru a jeho proměna

Foto: Eva Hodíková

architektem, oko fotografa, který tuto proměnu zachytil – vznikl zajímavý pohled na nedávnou historii objektu, který patří k nejcharakterističtějším součástem barokní Prahy. Zároveň je aktuální v dnešní době, kdy dochází k dalším změnám v rámci probíhající revitalizace celého areálu, které se zapíší do stavebních dějin Klementina.

Galerie Klementinum

1. 5. Pařížský zlomek Dalimilovy kroniky

Mimořádné vystavení zlomku bohatě iluminovaného rukopisu k zahájení světové výstavy EXPO 2015 v Miláně. Zlomek byl objeven počátkem roku 2005 a následně získán NK ČR na aukci v Paříži 18. března téhož roku.

Zrcadlová kaple

4. 5. – 23. 5. e-NK ČR aneb Vítejte v elektronickém světě Národní knihovny

Cílem výstavy bylo seznámit uživatele se zdroji a službami NK ČR, které možná ještě neznají, případně je dosud nevyužívají. Prostřednictvím těchto zdrojů, z nichž celá řada je přístupná online i mimo prostory knihovny, je možné najít zahraniční články a e-knihy, listovat aktuálním denním tiskem nebo naopak staletí starými rukopisy či novinami. Online lze poslouchat i kvalitní nahrávky, objednat si digitalizaci knihy nebo zajistit článek ze zahraničí. Součástí výstavy byla i soutěž o ceny.

Výstavní chodba v přízemí

Panel z výstavy

21. 5. – 28. 6.

Foto: Eva Hodíková

Jan Hus. Problém přijmout svobodu

Výstava pořádaná NK ČR k šestistému výročí upálení Jana Husa byla součástí celé řady dalších husovských akcí doma i v zahraničí. Prostřednictvím rukopisů z fondů ORST výstava dokumentovala myšlenkový vývoj a ideové konflikty v českých zemích a pokusila se o zařazení osobnosti Jana Husa do bouřlivého kontextu českých dějin v celé době lucemburské (1310–1437).

Galerie Klementinum

28. 5. – 18. 7. Karel Vodák

Retrospektivní výstava představila přehled umělcovy tvorby v oblasti užité grafiky, ať již šlo o knižní ilustrace, filmové plakáty, nebo drobné filatelistické grafiky. Karel Vodák navrhoval rovněž známky pro světovou výstavu EXPO 67 v Montrealu i pro EXPO 70 v Ósace, z nichž nejznámější je známka s motivem hory Fudži

Výstavní chodba v přízemí

Od 2. 9. Prostory okolo vás

Komorní výstava navázala na výstavu *Meziválečná přestavba Klementina* a seznámila návštěvníky s rozsáhlými stavebními úpravami západní části Klementina, během nichž byl refektář adaptován na odbornou čítárnu. Původně arkádová chodba na jižní straně byla spojena s nově vybudovanou budovou hlavní čítárny. Na severní straně na něj navázaly nové místnosti katalogů. Ve spolupráci s Archivem NK.

Předsálí Všeobecné studovny

9. 9. – 10. 10. **Knihy se těžko vystavují: Jiří Rathouský**

Další zastavení výstavního cyklu bylo věnováno grafickému designérovi a typografovi Jiřímu Rathouskému (1924–2003), který se proslavil především jako autor informačních systémů. Navrhl úspěšně zažité značky, např. logo Národního divadla, nakladatelství Albatros nebo Olympia. Podílel se na grafickém designu pražského metra, je autorem jednotné vizuální identity pražského sídliště Jižní Město II. Rathouského racionální přístup se skvěle uplatnil i při koncepčním řešení mnoha knižních edic (např. *Mladé cesty*, *Hudba na každém kroku* ad.).
Výstavní chodba v přízemí

17. 9. – 25. 10. **Paul Stasek / Fyziognomie ducha**

Výstava portrétů spisovatelů, básníků a filozofů, jejichž autorem je malíř a architekt Paul Stasek, působící střídavě v Praze a Mannheimu. Tato výstava byla vyvrcholením trojice letos uskutečněných výstav autora (Brühl, České Budějovice, Praha).
Galerie Klementinum

23. 10. 2015 – 9. 1. 2016 **Síla občanské společnosti / Osud Židů v Bulharsku v době holocaustu**

Výstava pořádaná ve spolupráci s velvyslanectvím Bulharské republiky pod záštitou ministra kultury Daniela Hermana seznámila s osudy a záchranou bulharských Židů na pozadí historických událostí druhé světové války, kdy společný hlas společnosti v Bulharsku zmařil deportaci tamních židovských obyvatel do koncentračních táborů Třetí říše.

Výstavní chodba v přízemí

Foto: Tereza Vaisová

13. 11. – 5. 12. **Otisky Dharmy / Frotáže z kamenných stél s buddhistickým textem ze sbírky studia Ningzhai**

Unikátní publikace o 14 svazcích, vydaná filantropem panem Qian Shilio v roce 2014 pod sběratelským pseudonymem Ningzhai, obsahuje reprodukce frotáží ze všech nejvýznamnějších kamenných stél s buddhistickými sútrami ze skalních chrámů severní a střední Číny. Výstava se uskutečnila u příležitosti věnování jedné z těchto badatelsky i sběratelsky cenných kolekcí do fondu NK ČR.

Křížovnická chodba v přízemí

19. 11. 2015 – 3. 1. 2016 **Biblické příběhy na renesančních iluminacích**

Výstava představila vybrané hudební rukopisy, kancionály a graduály z fondů NK ČR. Záměrem expozice bylo na uvedených příkladech ukázat jednotlivé iluminace chorálních rukopisů z hlediska nepřeborného množství ikonografických motivů, které samy o sobě představují vzorník biblické ikonografie.

Galerie Klementinum

Foto: Eva Hodíková

15. 12. 2015 – 16. 1. 2016 Slavné stavby rodiny Luragů v Čechách

V roce 2015 uplynulo 400 let od narození Carla Luraga a 250 let od úmrtí Anselma Luraga, dvou vynikajících vlašských architektů působících v Praze a v českých zemích. Patřili k rozvětvené rodině architektů, stavitelů, zedníků a kameníků, pocházející ze severní Itálie, kteří se nesmazatelně zapsali do architektonického dědictví naší země.

Výstava, kterou připravilo Kotěrovo centrum architektury, představila prostřednictvím putování po stavbách Carla a Anselma Luragů v jednotlivých krajích, městech a místech alespoň část jedinečného architektonického a kulturního dědictví, zachovaného do dnešních dnů.

Křížovnická chodba v přízemí

Foto: Eva Hodíková

Kup Book!

NK ČR pokračuje v projektu *Kup Book!*, na němž průběžně spolupracuje se společností Elpida. Box s knihami za částku 20 Kč je čtenářům k dispozici v přízemí Klementina.

Výstavní chodba v přízemí

Publikační činnost

I. Odborné texty z oblasti knihovnictví, informační vědy a knižní kultury

a) sborníky, příručky, studie, bibliografie, propagační materiály

Bibliografický popis elektronických publikací v síti knihoven ČR

Edita Lichtenbergová, Marie Balíková, Ludmila Benešová, Jarmila Příbylová, Jaroslava Svobodová

Publikace popisuje jednotlivé kroky procesu implementace nového katalogizačního standardu, mezinárodních pravidel RDA (Resource Description and Access), v oblasti zpracování elektronických publikací. Pro potřeby výběru a posléze převzetí nových katalogizačních pravidel bylo třeba analyzovat implementaci předcházejících pravidel AACR2 (Anglo-amerických katalogizačních pravidel) do české katalogizační praxe a rovněž analyzovat obsah RDA, aby přechod na nová katalogizační pravidla zajistil využitelnost stávajících katalogů a zároveň co nejefektivněji plnil požadavky různých uživatelů. Předkládaná publikace slouží nejen jako shrnutí problematiky související s implementací katalogizačních pravidel, v budoucnosti bude představovat důležitý zdroj informací, využitelný při úvahách o změně formátu. Elektronická publikace vznikla na základě úkolu řešeného v rámci projektu NAKI *Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR*.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, 1. vydání, 70 stran.

ISBN 978-80-7050-657-8 (online : pdf), dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/informativni-materialy/bibliograficky-popis-elektronickych-publikaci-v-siti-knihoven-cr>

České děti jako čtenáři v roce 2013

Irena Prázová, Kateřina Homolová, Hana Landová, Vít Richter

Kniha přináší výsledky prvního reprezentativního výzkumu českého dětského čtenářství od šesti do čtrnácti let, který realizoval v letech 2013 a 2014 Knihovnický institut. Výzkum se zaměřil jak na vztah dětí k četbě, tak na specifika čtenářského chování (jako je například vnímání čtení knih dětmi, frekvence čtení, žánrové preference atd.). Důraz byl rovněž kladen na analýzu rodiny a školy, jež mají na děti v tomto směru největší vliv. Zvláštní pozornost byla věnována také vztahu dětí ke knihovnám. Závěrem kniha shrnuje doporučení vyplývající z tohoto výzkumu, na jejichž základě by mohli rodiče, učitelé či knihovníci podpořit rozvoj dětského čtenářství.

Národní knihovna ČR a vydavatelství Host, Brno 2015, 1. vydání, 136 stran.

ISBN 978-80-7491-492-8 (Host. Brno)

ISBN 978-80-7050-653-0 (Národní knihovna ČR. Praha)

Elektronické publikace v Národní knihovně ČR

Tomáš Svoboda, Marie Balíková, Jaroslav Kvasnica, Zuzana Kvašová, Edita Lichtenbergová, Zdeněk Matušík, Jiří Pavlík, Jan Stavěl, Jaroslav Svoboda, Jaroslava Svobodová, Petra Štastná, Martin Žížala
Kolektivní monografie, určená pro odbornou veřejnost z řad knihovníků, informačních pracovníků, nakladatelů a vydavatelů, **poskytuje přehlednou informaci o zpracování elektronických publikací (tj. elektronických knih, elektronických periodik a podobných) v NK ČR v roce 2015 po skončení prací na projektu *Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR* (financovaného z programu NAKI), jehož cílem bylo zprovoznit příslušná zařízení a procesy pro příjem, sdílení a dlouhodobou ochranu elektronických publikací.** Národní knihovna ČR, Praha 2015, 1. vydání, 93 stran.

ISBN 978-80-7050-654-7 (online : pdf), dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/0B46gpfbHV70tR-28wSzYyUmXqOHc/view?pref=2&pli=1>

ISBN 978-80-7050-655-4 (online : epub), dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/0B46gpfbHV70tbIJWGM5RHM1cjQ/view?pref=2&pli=1>

Interoperabilita v paměťových institucích

INTERPI

Marie Balíková, Miroslav Kunt, Jana Šubová,

Nadežda Andrejčíková, Jarmila Podolníková, Vladka Mazačová

Publikace informuje o dosažených výsledcích projektu *Interoperabilita v paměťových institucích (INTERPI)* (DF11P01OVV023) Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) financovaném MK ČR.

Fondy a sbírky paměťových institucí tvoří jádro národního kulturního, industriálního a přírodního dědictví. Cílem projektu INTERPI je tvorba společné ontologie a znalostního modelu odpovídajícího potřebám všech paměťových institucí a obohaceného o potřebné sémantické informace umožňující i strojové zpracování dat. Přináší také nové paradigma zpracování dat na základě objektového přístupu, které se zaměřuje na zpracování entit (tříd) a komplexních vztahů mezi nimi, a jehož cílem je zabezpečení sémantické interoperability.

Publikace je určena odborným komunitám paměťových institucí.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, 1. vydání, 108 stran.

ISBN 978-80-7050-658-5

ISBN 978-80-7050-661-5 (online : pdf)

Facilitating access to cultural heritage content in Czechia

INTERMI project

Marie Balíková, Miroslav Kunt, Jana Šubová, Nadežda Andrejčíková

V angličtině vydaná publikace o dosažených výsledcích projektu *Interoperabilita v paměťových institucích (INTERPI)* (DF11P01OVV023) Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) je určena odborným komunitám paměťových institucí v zahraničí.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, 1. vydání, 77 stran.

ISBN 978-80-7050-659-2

ISBN 978-80-7050-662-2 (online : pdf)

Jan Hus

Problém přijmout svobodu

Zdeněk Uhlíř

Kulaté, 600. husovské výročí připomněla NK ČR publikací, která sleduje jednak Husův myšlenkový vývoj a jednak ideové střety v českých zemích. Dokládá také mnohost různých interpretací Husova života a díla a vede k poznání, že Jan Hus není ani osobou uzavřenou v minulosti, ani postavou z čítankových příběhů, ale epochálním činitelem, který je i dnes živý, protože povzbuzuje ke stále novým pohledům a výkladům. Autor mapuje Husovo působení a s ním spojené konflikty na pozadí jím prosazovaného způsobu činné víry, důležitého pro emancipaci laického živlu ve středověké církvi, a jeho protějšku, představovaného subjektivním svobodným jednáním, zásadním pro liberalizaci a demokratizaci života v tehdejší společnosti. Zamýšlí se i nad faktem, že ačkoli je Jan Hus světově známou osobností českých dějin, není v širším historickém rámci přijímán jednoznačně.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, 1. vydání, 88 stran.

ISBN 978-80-7050-649-3

Klementinské pověsti

Eva Novotná

Vyprávění o Klementinu, které má charakter kratičkových pověstí, přináší pravdivé i fantastní příběhy nejen o příchodu jezuitů do Prahy a jejich „Klementinském ostrově“, založení klementinské knihovny, klementinském pokladu, ale i o významných osobnostech, které jsou s Klementinem spjaté, např. W. A. Mozartovi, J. Keplerovi a Vlašské kapli, Edmondu Campianovi, zakladateli barokního divadla v Klementinu, nebo o Terezce z Mariánského náměstí.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, 2. aktualizované vydání, 19 stran.
ISBN 978-80-7050-651-6

Národní knihovna České republiky

Výroční zpráva 2014

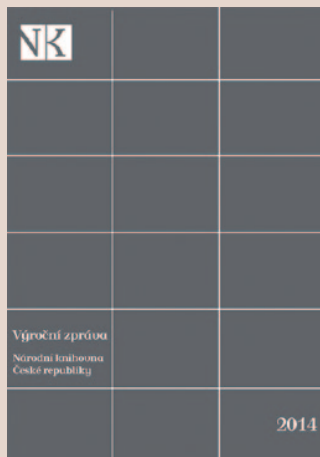
Výroční zpráva instituce shrnuje podstatné události a oblasti působení v roce 2014.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, 111 stran,

dostupné z: <http://www.nkp.cz/soubory/ostatni/vz2014.pdf>

ISBN 978-80-7050-650-9

ISSN 1804-8625 (online : pdf)

Sborník workshopu projektu NAKI (DF11P01OVV020) „Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy“

24. listopad 2015, Praha

Editor Ludmila Mašková

V období 2011–15 byl v rámci projektu NAKI *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na archivní a knihovní fondy* (DF11P01OVV020), řešeném ÚCHP ve spolupráci s NK ČR a NA, zkoumán vliv vnitřního prostředí na poškození archivních a knihovních sbírek. Součástí řešení bylo sledování stupně znečištění vnitřního ovzduší vybraných archivů a knihoven prachovými částicemi a plynnými polutanty, s cílem zjistit možné zdroje znečištění. Byly také porovnávány různé metody mechanického čištění povrchu papíru znečištěného prachem. Výsledky ukázaly, že žádná z patnácti testovaných technik zcela nevyhovuje požadavkům na dokonalé vyčištění. Pomocí měřicího systému SurveNIR byly dále u inkunábulí z 15. století a identických tisků z pražských tiskáren vydaných v 18. století, uložených v NK ČR v Klementinu a v depozitářích ve Zlaté Koruně a v Teplicích, porovnávány hodnoty vlastností odrážející chemické poškození papíru. Vyšší chemická degradace byla pozorována u svazků uskladněných v Praze. Výsledky tak opět potvrzují, že kvalita vnitřního prostředí, v kterém jsou knihy a archiválie uloženy, má výrazný vliv na jejich stav.

Národní knihovna ČR a Ústav chemických procesů AV ČR, Praha 2015, 1. vydání, 68 stran, dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/sprava-a-ochrana-fondu/odborne-texty-a-informace/sbornik-metodika-hodnoceni-vlivu-kvality-ovzdusi-na-knihovni-a-archivni-fondy>

ISBN 978-80-7050-660-8

ISBN 978-80-7050-663-9 (online : pdf)

Standard pro dobrou knihovnu

Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky

Metodický pokyn, který stanovuje základní kvantitativní a kvalitativní podmínky pro poskytování knihovnických služeb pro knihovny zapsané v evidenci knihoven MK ČR, vychází z obecných principů Manifestu IFLA/UNESCO o veřejných knihovnách a návazné směrnice IFLA: Služby veřejných knihoven z roku 2010.

Národní knihovna ČR – Knihovnický institut, Praha 2015, 3. aktualizované vydání, 11 stran.

ISBN 978-80-7050-652-3

b) periodika

Knihovna

Roč. 26, č. 1, 2 (2015)

Odborný časopis pro obor knihovnictví a informační věda s přesahem do hraničních oborů.

Národní knihovna ČR, 2005– . Periodicita 2x ročně.

ISSN 1801-3252

ISSN 1802-8772 (online)

Knihovna plus

Roč. 11, č. 1, 2 (2015)

Elektronický časopis pro obor knihovnictví a informační věda a související obory.

Národní knihovna ČR, 2005– . Periodicita 2x ročně.

Dostupné z: <http://knihovnaplus.nkp.cz>

ISSN 1801-5948 (online)

O. K. – Ohlášené knihy

Roč. 23, č. 1–24 (2015)

Elektronické periodikum přinášející přehled o knihách ohlášených Národní agentuře ISBN v ČR, Národní agentuře ISMN v ČR a Agentuře CIP. Jedná se o expresní informace určené knihovnám, nakladatelům, knihkupcům a distributorům.

Národní knihovna ČR, 2005– . Periodicita 24x ročně.

Dostupné z: <http://sigma.nkp.cz/web/ok.htm>

ISSN 1801-6391 (online)

Přírůstky odborné literatury ve fondu Slovanské knihovny

Roč. 25 (41), č. 1–4 (2015)

Elektronický čtvrtletník, který informuje o nových titulech ve fondu SK. Knihy jsou tříděny tematicky podle Mezinárodního desetinného třídění.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 2005– . Periodicita 4x ročně.

Dostupné z: http://www.nkp.cz/slk_novinky

ISSN 1802-3797 (online)

II. Publikace Slovanské knihovny

Česká Alexandrovka

Vzpomínky na život české vystěhovecké komunity na Rusi

Bohuslav Andrš

Memoáry se zabývají zajímavou, dosud však značně opomíjenou kapitolou z dějin českého vystěholectví na Ukrajinu a do Ruska. Autor (narozen 1926), rodák z osady Česká Alexandrovka poblíž Oděsy, popisuje nelehké putování českých exulantů-evangelíků od pobělohorské doby; hlavní pozornost věnuje historii své rodné obce, založené na přelomu 19. a 20. století. Zaznamenává pohnuté osudy obyvatel Alexandrovky v průběhu první poloviny 20. století, vzpomíná na represivní kampaně ve dvacátých a třicátých letech i v průběhu druhé světové války. Stranou neponechává ani repatriaci některých alexandrovských Čechů do ČSR po roce 1945 a popisuje jejich životy – i svůj vlastní – ve staronové vlasti. Cennou dokumentární hodnotu má obrazová příloha.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2015, 2. pozměněné a doplněné vydání, 269 stran, 20 stran obr. příloh, (Publikace Slovanské knihovny, sv. 76). ISBN 978-80-7050-644-8

Na trnitých cestách života a tvorby

Sborník příspěvků ze symposia pořádaného u příležitosti životního jubilea Františka Kautmana (Praha, 25. ledna 2012, Národní knihovna České republiky)

Sestavily Miluša Bubeníková a Radka Hříbková

Sborník ze symposia věnovaného životnímu jubileu PhDr. Františka Kautmana, významného českého literárního vědce a spisovatele, které v lednu 2012 uspořádala Společnost Dostojevského v Praze ve spolupráci se Slovanskou knihovnou. Na sympoziu přednesli příspěvky lidé, kteří s jubileantem v různých etapách jeho pestrého a složitěho života sdíleli odborné zájmy, zejména literární vědci i bývalí kolegové z Akademie věd. Vystoupili zde také Kautmanovi souputníci z disentu i zahraniční host zabývající se tvorbou F. M. Dostojevského. Sborník obsahuje kromě textů, jež zazněly na sympoziu, také příspěvek věnovaný Kautmanovým pracím o odkazu spisovatele Egona Hostovského, pojednání o Klubu osvobozeného samizdatu a rovněž dvě rozsáhlejší Kautmanovy práce věnované stěžejním autorům jeho života – F. M. Dostojevskému a F. Kafkovi. Na konci svazku čtenáři naleznou jmenný rejstřík a poprvé vydaný soupis Kautmanových prací a bibliografii prací o Františku Kautmanovi.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 1. vydání, Praha 2015, 262 stran, (Publikace Slovanské knihovny, sv. 75).

ISBN 978-80-7050-645-5

Rudolf Hůlka: Fotografie Romů z Podkarpatskej Rusi zo začiatku 20. storočia

Lukáš Babka, Hana Opleštilová, Alexander Mušinka

Publikace představuje soubor dvanácti dosud neznámých fotografií Romů z pozůstalosti Rudolfa Hůlky, která je uložena ve fondech pražské Slovanské knihovny. Svým obsahem částečně čerpá z knihy *Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky (1887–1961)*, kterou vydala NK ČR v roce 2014. Snímky Romů tohoto českého úředníka, překladatele a amatérského fotografa jsou výjimečné nejen vysokou výtvarnou a dokumentární hodnotou, ale i tematickým zaměřením. Na rozdíl od jiných autorů, kteří primárně dokumentovali život usedlých Romů nebo romské kolonie, se Hůlka zaměřuje na kočovné Romy. Uveřejněné fotografie alespoň částečně dokumentují materiální a okrajově i sociální

kulturu Romů v meziválečném období. Díky nim můžeme například sledovat odlišnosti v oblékání mezi usedlími a kočovnými Romy, způsob bydlení, šperky mladých děvčat nebo se něco dozvědět o složení a velikosti romských skupin.

Národní knihovna ČR, Praha a Krajské centrum pre rómske otázky, Prešov 2015, 1. vydání, 23 stran.

ISBN 978-80-7050-648-6 (Národní knihovna ČR, Praha)

ISBN 978-80-971932-8-7 (Krajské centrum pre rómske otázky, Prešov)

III. Ostatní

Meziválečná přestavba Klementina

Booklet k výstavě pořádané NK ČR v Galerii Klementinum ve dnech 18. 3. až 10. 5. 2015. Expozice, na níž byly vystaveny převážně archivní materiály a dobové fotografie, dokumentovala stavební přeměnu barokního Klementina pro potřeby vědeckých knihoven, jež se odehrávala v letech 1924–1951 a zahrnovala celkem čtyři etapy, během kterých docházelo nejen ke stavebním úpravám, ale i k vybavení vším prostorovým, technickým a telekomunikačním zařízením. Autorem rozsáhlé rekonstrukce a dostavby areálu byl architekt Ladislav Machoň. Výsledky přestavby v průběhu času mimo jiných dokumentoval Jaroslav Bruner-Dvořák, jehož fotografie umožňují nahlédnout do měnicího se klementinského areálu. Jednotlivé etapy a řešení stavebních úprav přibližují rovněž četné dokumenty uložené v ANK.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, 1. vydání.

ISBN 978-80-7050-647-9

Biblické příběhy na renesančních iluminacích

Booklet k výstavě pořádané NK ČR v Galerii Klementinum ve dnech 19. 11. 2015 – 3. 1. 2016. Hudební rukopisy, kancionály a graduály ze sbírek NK ČR obsahují iluminace, pro něž je charakteristické nepřeborné množství ikonografických motivů, které samy o sobě představují vzorník biblické ikonografie. Výtvarná podoba těchto zpěvníků ilustruje různorodost bohaté výzdoby, jež tvoří specifickou oblast renesančního umění v historických zemích Koruny české. V kontextu středoevropského umění jsou ručně psané a zdobené graduály ojedinělou záležitostí, avšak v Čechách se iluminované zpěvníky staly silným uměleckým a sociálním výrazem doby.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, 1. vydání.

ISBN 978-80-7050-656-1

Stolní kalendář

České knihovny 2016 – informační zdroje

Tématem stolního knihovnického kalendáře na rok 2016 jsou informační zdroje v českých knihovnách. Knihovny jsou často veřejností vnímány jen jako zdroje tištěných materiálů, místa, kam si čtenáři chodí půjčovat knihy a časopisy nebo číst noviny. S rozvojem nových komunikačních a informačních technologií se však tradiční role knihoven a jejich poslání dynamicky mění. Pozornost je nyní zaměřena nejen na efektivní rozvoj knihovního fondu, ale i na jeho digitalizaci, vytváření nabídky digitálních a samoobslužných služeb a zpřístupňování elektronických informačních zdrojů online. Kalendář seznamuje veřejnost s některými vybranými databázemi, digitálními knihovnami a webovými portály vytvářenými v českých knihovnách nebo výzkumných a paměťových institucích.

Národní knihovna ČR, Praha 2015, rozměr 29 x 15 cm.

Přílohy

Dárci

Národní knihovna ČR děkuje nejen všem jmenovitě uvedeným dárcům, ale i dalším občanům, kteří knihovnu obdarovali anonymně.

Knižní dary

A

ADALBERT STIFTER VEREIN
Mnichov, Německo

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČR
Praha, Česko

AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.
Praha, Česko

AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
Praha, Česko

Akbulatova Olga
Sankt-Petěrburg, Rusko

ALBERTINA ICOME PRAHA, s. r. o.
Praha, Česko

Aleksandrovová Jekaterina
Moskva, Rusko

Alušíková Marie
Praha, Česko

ANGLO-AZERBAIJANI YOUTH SOCIETY
Baku, Ázerbajdžán

Arbatskaja Juta
Jalta, Krym

ASOCIACE MUZEÍ A GALERIÍ ČR
Praha, Česko

ASSOCIATION INTERNATIONALE DE
BIBLIOPHILIE
Paříž, Francie

ASTRONOMICKÝ INSTITUT SLOVENSKÉ
AKADEMIE VĚD
Tatranská Lomnica, Slovensko

Atlantov Aleksej
Sankt-Petěrburg, Rusko

Auská Blanka
Praha, Česko

A2

Praha, Česko

B

Babka Lukáš
Praha, Česko

Bajić Ljiljana
Bělehrad, Srbsko

Bakuła Bogusław
Poznaň, Polsko

Baloun Karel
San Francisco, USA

Barbarunova Zoja
Praha, Česko

Bárta Marek
Praha, Česko

Bastlová Blanka
Pardubice, Česko

Bäumler Harald
Amberg, Německo

Bečvář Jindřich
Praha, Česko

Bečvářová Martina
Praha, Česko

Bělohávek Alexander
Praha, Česko

Bergr Věroslav
Praha, Česko

BLANKA PRAGENSIS FÖRLAG
Norrköping, Švédsko

Bočarova Zoja
Moskva, Rusko

Boček Pavel
Praha, Česko

BOHEMIA KLUB
Sofie, Bulharsko

Borozan Elefteria
Cetinje, Černá Hora

BOŠNJAČKA ZAJEDNICA KULTURE
PREPOROD
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

BOŠNJAČKI INSTITUT
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Bouček Katarina
Praha, Česko

Brauneis Walter
Vídeň, Rakousko

BULHARSKÝ KULTURNÍ INSTITUT
Praha, Česko

Bura Renata
Krakov, Polsko

Bureš Michal
Plzeň, Česko

Burianová Zuzana
Olomouc, Česko

Burova Ani
Sofie, Bulharsko

Busev M. A.
Moskva, Rusko

Bushenko Maryna
Kyjev, Ukrajina

C

CARL FRIEDRICH VON SIEMENS STIFTUNG
Mnichov, Německo

CENTRE EUROPÉEN D'ENSEIGNEMENT ET
DE RECHERCHE EN ÉTHIQUE
Štrasburk, Francie

CENTRO INTERNAZIONALE STUDI DI
ESTETICA
Palermo, Itálie

CENTRUL CREATIEI POPULARE
MARAMURES
Baia Mare, Rumunsko

CENTRUM INFORMAČNÍCH A
KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB VŠE
Praha, Česko

COMMISSARIAT GÉNÉRAL AUX RELATIONS
INTERNATIONALES DE LA COMMUNAUTÉ
FRANÇAISE DE BELGIQUE
Brusel, Belgie

COMUNE DI BOLZANO
Bolzano, Itálie

CREATIVE CONNECTIONS, s. r. o.
Praha, Česko

Csukás Adam
Praha, Česko

Č

Čech Ilja
Praha, Česko

Černý Marcel
Praha, Česko

ČESKÁ BESEDA
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

ČESKÉ DRÁHY, a. s., GENERÁLNÍ
ŘEDITELSTVÍ
Praha, Česko

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE
Praha, Česko

ČESKOJIŘETÍNSKÝ SPOLEK – SDRUŽENÍ
PRO ROZVOJ OBCE ČESKÝ JIŘETÍN
Český Jiřetín, Česko

D

Davies Richard
Leeds, Velká Británie

Demenok Jevgenij
Praha, Česko

Derlatka Tomasz
Praha, Česko

DIVADLO UNGELT
Praha, Česko

Dlouhý Jan
Praha, Česko

Dojkov Jurij
Archangelsk, Rusko

DOM RUSSKOGO ZARUBEŽ'JA IM.
A. SOLŽENICYN
Moskva, Rusko

Dragun Julija
Užhorod, Ukrajina

Druzjaka Vjačeslav
Milovice, Česko

E

ECONOMIA, a. s.
Praha, Česko

EDITURA UNIVERSITARĂ
Bukurešť, Rumunsko

Eflerová Petra
Praha, Česko

EMP MUSIC, s. r. o.
Zlín, Česko

Endris Pavel
Štěchovice, Česko

ETNOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

EUROPEAN AZERBAIJAN SOCIETY
Londýn, Velká Británie

EUROPEAN NETWORK REMEMBRANCE
AND SOLIDARITY
Varšava, Polsko

F

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD UNIVERZITY
KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko

Fantl Josef
Toronto, Kanada

Fayet Jean François
Fribourg, Švýcarsko

Fejgmane Tat'jana
Moskva, Rusko

Filipčuk Zenovija
Lvov, Ukrajina

Filipovič Jelena
Praha, Česko

FILOZOFICKÁ FAKULTA KATOLÍCKEJ
UNIVERZITY V RUŽOMBERKU
Ružomberok, Slovensko

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY
KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko

FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA
U SARAJEVU
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Fischer Joachim
Heigenbrücken, Německo

Fleishman Lazar
Stanford, USA

Fodoran Florin
Rumunsko

FONDAZIONE PER LE SCIENZE RELIGIOSE
GIOVANNI XXIII
Boloňa, Itálie

FORSCHUNGSSTELLE OSTEUROPA
BREMEN
Brémy, Německo

Francev Vladimír
Praha, Česko

Franke Berthold
Berlín, Německo

Frers Karl
Brémy, Německo

G

Galejeva Tamara A.
Jekatěrinburg

GALLERY SILVER PLANNING
Ósaka, Japonsko

GAUDEAMUS
Hradec Králové, Česko

GENDER STUDIES, o. p. s.
Praha, Česko

GERMAN HISTORICAL INSTITUTE
Washington, USA

Glúxam Dagmar
Vídeň, Rakousko

GOETHE-INSTITUT PRAG
Praha, Česko

Gorlova I. I.
Moskva, Rusko

GOSUDARSTVENNAJA TRET'JAKOVSKAJA
GALEREJA
Moskva, Rusko

GOUVERNEMENT PR AND MEDIA
OFFICE
Lublaň, Slovinsko

Govjadinov A. V.
Moskva, Rusko

Gricenko Vadim
Nadym, Rusko

H

Habaj Michal
Bratislava, Slovensko

Hanáková Adéla
Olomouc, Česko

Havlíková Lubomíra
Praha, Česko

Hermann-Schneider Hildegard
Innsbruck, Rakousko

Herrmann Konrad
Berlín, Německo

Hlaváček Petr
Praha, Česko

Hrabal Jiří
Olomouc, Česko

Hulín-Mihalec Vladimír
Praha, Česko

CH

Chisamutdinov Amir A.
Vladivostok, Rusko

Chladek François
Vésenaz, Švýcarsko

Chlebina Anna
Praha, Česko

CHOMUTOV STATUTÁRNÍ MĚSTO
Praha, Česko

Chudárek Tomáš
Brno, Česko

I

INBÁZE
Praha, Česko

INFORMACIONNO-KUL'TURNYJ CENTR
„RUSSKAJA EMIGRACIJA“
Sankt-Petěrburg, Rusko

INSTITUT BOHUSLAVA MARTINŮ
Praha, Česko

INSTITUT DE HAUTES ÉTUDES
INTERNATIONALES ET DU
DÉVELOPPEMENT
Ženeva, Švýcarsko

INSTITUTE OF PALEOBIOLOGY POLISH
ACADEMY OF SCIENCES
Varšava, Polsko

INSTITUT FÜR ÖSTERREICHISCHE
GESCHICHTSFORSCHUNG
Vídeň, Rakousko

INSTITUTUL NATIONAL DE INVENTICA
Jasy, Rumunsko

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Varšava, Polsko

INTERLIBER
Záhřeb, Chorvatsko

INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR
SOCIALE GESCHIEDENIS
Amsterdam, Nizozemsko

INTERNATIONAL ART VILLAGE
Tokio, Japonsko

INTERNATIONAL CIVIL AVIATION
ORGANIZATION
Montreal, Kanada

INTERNATIONALE VERENIGING VOOR
NEERLANDISTIEK
Tilburg, Nizozemsko

INTERNATIONAL LABOUR
OFFICE
Ženeva, Švýcarsko

IRS-HERITAGE
Baku, Ázerbájdžán

Ivanova Dimana
Bratislava, Slovensko

J

Jablanović Srđan O.
Praha, Česko

Jäger Wolfgang
Bruchköbel, Německo

Jařab Josef
Olomouc, Česko

Javornická Eva
Praha, Česko

Jiřík Jan
Praha, Česko

Jukl Marek
Praha, Česko

K

KABINET PRO KLASICKÁ STUDIA AV ČR,
v. v. i.
Praha, Česko

Kačev Valentin
Sofie, Bulharsko

Kadlec Jaromír
Olomouc, Česko

Kaleta Petr
Praha, Česko

Kalezić Nemanja
Bělehrad, Srbsko

KAMENŮ VYDAVATELSTVÍ
Codogno, Itálie

KANCELÁŘ PREZIDENTA REPUBLIKY
Praha, Česko

Kapsa Václav
Praha, Česko

Karlová Jana
Ostrava, Česko

KATEDRA ARCHEOLOGIE MOSKEVSKÉ
STÁTNÍ UNIVERZITY
Moskva, Rusko

KATEDRA CÍRKEVNÍCH DĚJIN MOSKEVSKÉ
STÁTNÍ UNIVERZITY
Moskva, Rusko

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko

Kindlerová Anežka
Praha, Česko

Kindlerová Rita
Praha, Česko

Kirill, patriarcha moskevský a veškeré Rusi
Moskva, Rusko

Klapka Jiří
Praha, Česko

Klásek Vladimír
Praha, Česko

Klímová Milena
Praha, Česko

KNIHOVNA ANTONÍNA ŠVEHLY
Praha, Česko

KNIHOVNA FILOSOFICKÉHO ÚSTAVU AV ČR,
v. v. i.
Praha, Česko

KNIHOVNA FILOZOFICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko

KNIHOVNA GENDER STUDIES, o. p. s.
Praha, Česko

KNIHOVNA MATEMATICKÉHO ÚSTAVU AV ČR,
v. v. i.
Praha, Česko

KNIHOVNA NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE
Praha, Česko

KNIHOVNA NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO
ÚSTAVU
Praha, Česko

KNIHOVNA ORIENTÁLNÍHO ÚSTAVU AV ČR,
v. v. i.
Praha, Česko

KNIHOVNA VÁCLAVA ČTVRTKA V JIČÍNĚ
Jičín, Česko

KNIHOVNA VÁCLAVA ŠTECHA
Slaný, Česko

KNIHOVNA ŽIDOVSKÉHO MUZEA
Praha, Česko

Kol'čužkin Jevgenij
Moskva, Rusko

Kolesov Aleksandr
Vladivostok, Rusko

Komenda Petr
Olomouc, Česko

KONGRES POLÁKŮ V ČESKÉ REPUBLICE
Český Těšín, Česko

Kopecký Vladimír
Oakville, Kanada

Kopeček Michal
Praha, Česko

Kopřivová Anastasia
Praha, Česko

KOREANISCHE ZENTRALE FÜR TOURISMUS
Frankfurt nad Mohanem, Německo

Kostecký Jaroslav
Praha, Česko

Kostina Dar'ja
Jekatěrinburg, Rusko

Kostlánová Vlasta
Praha, Česko

Kouřimská Lenka
Praha, Česko

Kovalčuk Světlana
Riga, Lotyšsko

Kovalev Michail V.
Saratov, Rusko

Kozlovská Dušana
Praha, Česko

KRAJSKÁ KNIHOVNA VYSOČINY
Havlíčkův Brod, Česko

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE
Liberec, Česko

Králik Roman
Nitra, Slovensko

Krauzová Hana
Praha, Česko

Kravčenko Ludmila
Kyjev, Ukrajina

Krejčová Elena
Brno, Česko

Krines Jan
Praha, Česko

KRKONOŠSKÉ MUZEUM
VE VRCHLABÍ
Vrchlabí, Česko

Krotkov V. O.
Moskva, Rusko

Krpo Dunja
Mostar, Bosna a Hercegovina

Krupa Kazimierz
Rzeszów, Polsko

Krupoviča Elina
Riga, Lotyšsko

Křesálková Jitka
Praha, Česko

Kříž Michal
Olomouc, Česko

Kšicová Danuše
Brno, Česko

Kubec Jaroslav
Praha, Česko

Kučera Martin
Praha, Česko

Kudrjavceva Jekaterina
Greifswald, Německo

Kypr Petr
Praha, Česko

L

Lambrecht Jutta
Bornheim-Sechtem, Německo

Langerová Petra
Olomouc, Česko

LASTAVICA, o. s.
Praha, Česko

Lebedinskij Valerij
Moskva, Rusko

Lecomte Nadiejda
Brusel, Belgie

Lehárová Daniela
Praha, Česko

LEIBNIZ-INSTITUT FÜR
AGRARENTWICKLUNG IN
TRANSFORMATIONSSÖKONOMIEN
Halle, Německo

LEOPOLD MUSEUM
Vídeň, Rakousko

Liabedzka Anatol
Minsk, Bělorusko

LIETUVOS MOKSLU AKADEMIJA
Vilnius, Litva

Linda Jaromír
Bělehrad, Srbsko

Lis Lana
Sankt-Petěrburg, Rusko

Litvin Anton
Moskva, Rusko

Ljubenova Lizbet
Sofie, Bulharsko

Ljuca Adin
Praha, Česko

LOTOS, spol. s. r. o.
Praha, Česko

Luciuk Lubomyr
Kingston, Kanada

Lushnycky Alexander
Moylan, USA

Lyons Pat
Praha, Česko

M

Magid Sergej
Praha, Česko

Magocsi Paul Robert
Toronto, Kanada

Machnev Oleg
Praha, Česko

Machovec Martin
Praha, Česko

Marčukova Světlana
Sankt-Petěrburg, Rusko

Maršanija Nato
Tbilisi, Gruzie

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
Brno, Česko

Masenko Larysa
Kyjev, Ukrajina

Masol'nikova Natal'ja
Moskva, Rusko

MATICE VELEHRADSKÁ
Velehrad, Česko

Melichov Vladimír
Moskva, Rusko

MENDELOVA UNIVERZITA
Brno, Česko

Merunka Vojtěch
Praha, Česko

Merzová Radana
Olomouc, Česko

Mesiarkin Adam
Bratislava, Slovensko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA DOLNÍ BOUSOV
Dolní Bousov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA CHODOV
Praha, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA JIHLAVA
Jihlava, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA JINDŘICHŮV HRADEC
Jindřichův Hradec, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA KRALUPY NAD
VLTAVOU
Kralupy nad Vltavou, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA V PRAZE
Praha, Česko

MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ A KULTURNÍ
STŘEDISKO
Krnov, Česko

MĚSTSKÉ MUZEUM V JAROMĚŘI
Jaroměř, Česko

MEZINÁRODNÍ KOMISE PRO OCHRANU
LABE
Magdeburk, Německo

Michajlova Mimi
Plovdiv, Bulharsko

Mikulášková Naděžda
Praha, Česko

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ
REPUBLICKY
Praha, Česko

MINISTERSTVO KULTURY CHORVATSKÉ
REPUBLICKY
Záhřeb, Chorvatsko

MINISTERSTVO KULTURY UKRAJINY
Kyjev, Ukrajina

MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY
Praha, Česko

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ
REPUBLICKY
Praha, Česko

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ
REPUBLICKY
Praha, Česko

MIPP INTERNATIONAL
Brooklyn, USA

Mironova Je. M.
Moskva, Rusko

Miška Jan Jaroslav
Ostrava, Česko

MLADÁ FRONTA, a. s.
Praha, Česko

Mnuchin Lev
Moskva, Rusko

MORAVSKÁ GALERIE V BRNĚ
Brno, Česko

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA
Brno, Česko

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
Brno, Česko

Mujanović Mihad
Praha, Česko

Muratova Ksenija
Paříž, Francie

Mušinka Mikuláš
Prešov, Slovensko

MUZEUM MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM
Ústí nad Labem, Česko

MUZEUM UMĚNÍ
Olomouc, Česko

Mžyková Marie
Praha, Česko

N

NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ AKADEMIE MÚZICKÝCH
UMĚNÍ
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ APRIORI
Lvov, Ukrajina

NAKLADATELSTVÍ ARCANA
Krakov, Polsko

NAKLADATELSTVÍ ARGO
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ „DMITRIJ SEČIN“
Moskva, Rusko

NAKLADATELSTVÍ EPOCHA
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ GRAŽDA
Užhorod, Ukrajina

NAKLADATELSTVÍ PAVEL MERVART
Červený Kostelec, Česko

NAKLADATELSTVÍ REFUGIUM VELEHRAD-
-ROMA
Olomouc, Česko

NAKLADATELSTVÍ SMOLOSKYP
Kyjev, Ukrajina

NAKLADATELSTVÍ TVERDYNJA
Luck, Ukrajina

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
Lublaň, Slovinsko

NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ
VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY
Praha, Česko

NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE
Praha, Česko

NÁRODNÍ INSTITUT PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ
Plzeň, Česko

NÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
Praha, Česko

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ MUZEUM
A KNIHOVNA J. A. KOMENSKÉHO
Praha, Česko

NÁRODNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM
Praha, Česko

NATIONAL LIBRARY OF TURKEY
Ankara, Turecko

NATIONAL UNIVERSITY OF POLITICAL
STUDIES AND PUBLIC
ADMINISTRATION
Bukurešť, Rumunsko

Nemrava Daniel
Olomouc, Česko

Neuman Shalom T.
New York, USA

NIPPON FOUNDATION
Tokio, Japonsko

Niubo Marc
Praha, Česko

Nosková Helena
Praha, Česko

Novák Jaromír
Olomouc, Česko

Novoselova Veronika
Praha, Česko

O

Obereignerů Radko
Olomouc, Česko

Obermayer Brigitte
Berlín, Německo

OBŠČESTVO MEMORIAL
Moskva, Rusko

OBŠČESTVO VOZVRAŠČENIJE
Moskva, Rusko

Olivová Libuše
Praha, Česko

Oppová Alice
Černošice, Česko

Ospennikov Ju. V.
Samara, Rusko

ÖSTERREICHISCHE NATIONALBIBLIOTHEK
Viedeň, Rakousko

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ
Ostrava, Česko

P

Pačesová Marie
Kralupy nad Vltavou, Česko

Pahirja Oleksandr
Užhorod, Ukrajina

Pacholkiv Svjatoslav
Viedeň, Rakousko

Pałys Piotr
Opole, Polsko

PAMÁTNÍK NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ
Praha, Česko

PAMIATKOVÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Bratislava, Slovensko

Parisi Valentina
Milán, Itálie

Pašalić Rizah
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Pátek Jiří
Cheb, Česko

Pavlů Dušan
Praha, Česko

Peprník, Michal
Olomouc, Česko

Petrášková Zuzana
Praha, Česko

Petrosanjak Halyna
Ivano-Frankivsk, Ukrajina

Petrov Dmitrij
Moskva, Rusko

PirkI Dmytro
Dněpropetrovsk, Ukrajina

Pokorná Ludmila
Praha, Česko

Pokorný Libor
Praha, Česko

POLICEJNÍ AKADEMIE
Praha, Česko

Poljakov Dmitrij
Moskva, Rusko

Polka Pavel
Praha, Česko

POLSKÝ INSTITUT
Praha, Česko

Pospíšil Ivo
Brno, Česko

Pospíšilová Jana
Praha, Česko

Povolný Daniel
Praha, Česko

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
Prešov, Slovensko

PRO HELVETIA
Curych, Švýcarsko

Puchta Miloš
Praha, Česko

R

Ratušnjakovi Tat'jana a Oleg
Krasnodar, Rusko

REGIONÁLNA ROZVOJOVÁ AGENTÚRA SKALICA
Skalica, Slovensko

Reiman Michal
Berlín, Německo

RENAISSANCE BOOKS
Kent, Velká Británie

ROMANIAN INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS
Bukurešť, Rumunsko

RUSSKIJ PUT'
Moskva, Rusko

Rychlík Jan
Praha, Česko

Ř

Řezníček Ladislav
Praha, Česko

Řoutil Michal
Zábřeh na Moravě, Česko

S

SÄCHSISCHE AKADEMIE DER
WISSENSCHAFTEN ZU LEIPZIG
Lipsko, Německo

Saltykova Ljudmila
Rjazaň, Rusko

Saghir Kira
Moskva, Rusko

SARATOVSKIJ SOCIAL'NO-EKONOMIČESKIJ
INSTITUT
Saratov, Rusko

SDRUŽENÍ ACKERMANN-GEMEINDE
Praha, Česko

Sedova Jelena
Voroněž, Rusko

Seiffert Wolf-Dieter
Mnichov, Německo

SEMAFOR, s. r. o.
Praha, Česko

Semina Majja
Moskva, Rusko

Shur V.
Minsk, Bělorusko

Schelle Karel
Brno, Česko

Schreiber Eduard
Rakousko

Sinstov Vadim
Praha, Česko

Skarupská Helena
Olomouc, Česko

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Opava, Česko

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
Opava, Česko

SLOVÁCKÉ MUZEUM
Uherské Hradiště, Česko

SLOVANSKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED
Bratislava, Slovensko

SLOVENSKÁ KNIHOVNA
Bratislava, Slovensko

SLOVENSKA MATICA
Lublaň, Slovinsko

SLOVENSKÝ PAMIATKOVÝ ÚSTAV
Bratislava, Slovensko

Smíšek Richard
Praha, Česko

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

SOFIJSKI UNIVERSITET „SV. KLIMET
OCHRIDSKI“
Sofie, Bulharsko

SOKA GAKKAI INTERNATIONAL
Tokio, Japonsko

Sokolinskij Jevgenij
Sankt-Petěrburg, Rusko

Sokolová Františka
Praha, Česko

Soukal Jaromír
Mnichovo Hradiště, Česko

Soukup Daniel
Olomouc, Česko

Soušková Dana
Hradec Králové, Česko

SPOLEČNOST BRATRÍ ČAPKŮ
Praha, Česko

SPOLEČNOST PŘÁTEL JIŽNÍCH SLOVANŮ
Praha, Česko

SPOLEČNOST PŘÁTEL PODKARPATSKÉ RUSI
Praha, Česko

SPOLOČNOSŤ PRO HISTORIA
Bratislava, Slovensko

Srbková Ivana
Praha, Česko

STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV
Litoměřice, Česko

STÁTNÍ VĚDECKÁ KNIHOVNA ÚSTÍ NAD LABEM
Ústí nad Labem, Česko

Stehlíková Babyrádová Hana
Praha, Česko

STIFTUNG PANORAMA ALTÖTTING
Altötting, Německo

Stojkova T. A.
Riga, Lotyšsko

Strada Vittorio
Milán, Itálie

STUDENTSKÝ SPOLEK BABYLON
Praha, Česko

STUDIJNÍ A INFORMAČNÍ CENTRUM ČESKÉ
ZEMĚDĚLSKÉ UNIVERZITY
Praha, Česko

Suda Kristián
Praha, Česko

SUDETENDEUTSCHE AKADEMIE DER
WISSENSCHAFTEN UND KÜNSTE
Mnichov, Německo

SUDETENDEUTSCHES INSTITUT
Mnichov, Německo

Suchánek Vladimír
Olomouc, Česko

Sucharov Tomáš
Praha, Česko

Sumbatov S. A.
Moskva, Rusko

SUPRAPHON, a. s.
Praha, Česko

Svatoš Zdeněk
Praha, Česko

SVAZ ČESKÝCH KNIHKUPCŮ
A NAKLADATELŮ
Praha, Česko

Svědiroh Pavel
Dlouhoňovice, Česko

SVERDLOVSKAJA OBLASTNAJA
UNIVERSAL'NAJA NAUČNAJA
BIBLIOTEKA
Jekatěrinburg, Rusko

Svoboda Petr
Praha, Česko

Sýkora Michal
Olomouc, Česko

Szabó Imrich
Bratislava, Slovensko

Š

Šabalina Irina
Nižnij Novgorod, Rusko

Šárovec Martin
Praha, Česko

Šitov Anatolij
Praha, Česko

Škrábek Josef
Středokluky, Česko

Šmal'cel' Garol'd
Tbilisi, Gruzie

Štichhauerová Eva
Liberec, Česko

Štovíčková Věra
Praha, Česko

Šustrová Petruška
Praha, Česko

Šuvarský Jaroslav
Praha, Česko

T

Tafatová Věra
Praha, Česko

Tarant Zbyněk
Plzeň, Česko

Tătar Marius
Oradea, Rumunsko

Tatarin Milovan
Záhřeb, Chorvatsko

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Liberec, Česko

Titov German
Moskva, Rusko

Toločko Natalija
Jekatěrinburg, Rusko

Tománková Marie
Praha, Česko

TOMMŮ RECORDS
Starý Jičín, Česko

TONSTUDIO JAROMÍR RAJCHMAN
Dolní Bojanovice, Česko

Toušek Laco
Plzeň, Česko

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
Trnava, Slovensko

Tydlitátová Věra
Plzeň, Česko

U

Uhl Skřivanová Věra
Praha, Česko

UNITED NATIONS DEPARTEMENT OF PUBLIC
INFORMATION
New York, USA

UNIVERSAL MUSIC, s. r. o.
Praha, Česko

UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918“ DIN
ALBA IULIA
Alba Iulia, Rumunsko

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN
CUZA“
Jasy, Rumunsko

UNIVERSITÄT OLDENBURG
Oldenburg, Německo

UNIVERSITY OF LEEDS
Leeds, Velká Británie

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Hradec Králové, Česko

UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM
Ústí nad Labem, Česko

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Praha, Česko

UNIVERZITA MATEJA BELA
Banská Bystrica, Slovensko

UNIVERZITA OBRANY
Brno, Česko

UNIVERZITA PALACKÉHO
Olomouc, Česko

UNIVERZITA PARDUBICE
Pardubice, Česko

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Zlín, Česko

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA OSTRAVSKÉ
UNIVERZITY
Ostrava, Česko

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA SLEZSKÉ
UNIVERZITY
Opava, Česko

UNIWERSYTET ADAMA MICKIEWICZA
Poznaň, Polsko

UNIWERSYTET PRZYRODNICZO-
HUMANISTYCZNY
Siedlce, Polsko

ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE
SEVEROZÁPADNÍCH ČECH
Most, Česko

ÚSTAV PAMĚTI NÁRODA
Bratislava, Slovensko

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ
Praha, Česko

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ
Praha, Česko

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ
Praha, Česko

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA ČESKÉHO VYSOKÉHO
UČENÍ TECHNICKÉHO
Praha, Česko

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA FILOZOFICKÉ FAKULTY
MASARYKOVY UNIVERZITY V BRNĚ
Brno, Česko

V

Vacek Jiří
Praha, Česko

Vaculčík Viktor
Bratislava, Slovensko

Vakulenko Serhij
Charkov, Ukrajina

Vandasová Anna
Praha, Česko

Vanková-Strohsová Klára
Plzeň, Česko

Vasileva Rumjana
Sofie, Bulharsko

Veber Václav
Praha, Česko

VĚDECKÁ KNIHOVNA OLOMOUC
Olomouc, Česko

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V SOULU
Soul, Jižní Korea

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY
V TAŠKENTU
Taškent, Uzbekistán

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY
V MANILE
Manila, Filipíny

VELVYSLANECTVÍ INDICKÉ REPUBLIKY
V PRAZE
Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ KOREJSKÉ REPUBLIKY
V PRAZE
Praha, Česko

VELVYSLANECTVÍ TURECKÉ REPUBLIKY
V PRAZE
Praha, Česko

Veršinin A. P.
Sankt-Petěrburg, Rusko

Vlašić Anita
Mostar, Bosna a Hercegovina

Vlašić Marija
Praha, Česko

Vodička Vladimír
Olomouc, Česko

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV
Bratislava, Slovensko

Vokáč Čmolík Jiří
Praha, Česko

Voráček Emil
Praha, Česko

Vostrá Ingrid
Praha, Česko

Vozár Ondřej
Praha, Česko

Voždová Marie
Olomouc, Česko

VÝBOR NÁRODNÍ KULTURY
Praha, Česko

VYDAVATELSTVÍ FILOZOFICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY PALACKÉHO
Olomouc, Česko

VYDAVATELSTVÍ UNIVERZITY
PALACKÉHO
Olomouc, Česko

Vyhlas Jakub
Praha, Česko

Vyorálková Dana
Praha, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ
UNIVERZITA OSTRAVA
Ostrava, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH
A REGIONÁLNÍCH STUDÍÍ
České Budějovice, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA POLITICKÝCH
A SPOLEČENSKÝCH VĚD
Kolín, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA TECHNICKÁ A EKONOMICKÁ
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
Brno, Česko

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
– FAKULTA ELEKTROTECHNIKY
A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ
Brno, Česko

VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH
VĚCÍ
Praha, Česko

W

Waisser Pavel
Olomouc, Česko

Weeraperuma Susunaga
Les Arcs-sur-Argens, Francie

Weidner Gisela
Rakousko

WIENBIBLIOTHEK IM RATHAUS
Vídeň, Rakousko

WSCHODNIA FUNDACJA KULTURY „AKCENT“
Lublin, Polsko

Y

YONSHAP NEWS AGENCY
Soul, Jižní Korea

Yudina Maria
Praha, Česko

Z

Zabijako Anna a Andrej
Blagověščensk, Rusko

Zachar Z.
Jekatěrinburg, Rusko

Zachova Sofija
Sofie, Bulharsko

Záluská Michaela
Praha, Česko

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Plzeň, Česko

Zaprudski S. M.
Minsk, Bělorusko

Záruba Jaroslav
Teplice, Česko

ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE V ČESKÉ
REPUBLICE
Praha, Česko

ZASTOUPENÍ FRANCOUZSKÉHO
SPOLEČENSTVÍ A VALONSKÉHO REGIONU
BELGIE
Praha, Česko

Zavarichin S. P.
Sankt-Petěrburg, Rusko

Zavorotna Nadia
Toronto, Kanada

ZEMALJSKI MUZEJ BOSNE I HERCEGOVINE
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Zemančíková Alena
Praha, Česko

Zolotarev Igor
Praha, Česko

Zubko Peter
Bratislava, Slovensko

ZVÁZ RUSÍNŮV-UKRAJINCŮV SLOVENSKEJ
REPUBLIKY
Prešov, Slovensko

Ž

Žáček Pavel
Praha, Česko

Žídková Markéta
Olomouc, Česko

Žíla Ondřej
Praha, Česko

Žížala Petr
Praha, Česko

Žížalová Vlasta
Praha, Česko

100PROMOTION
Praha, Česko

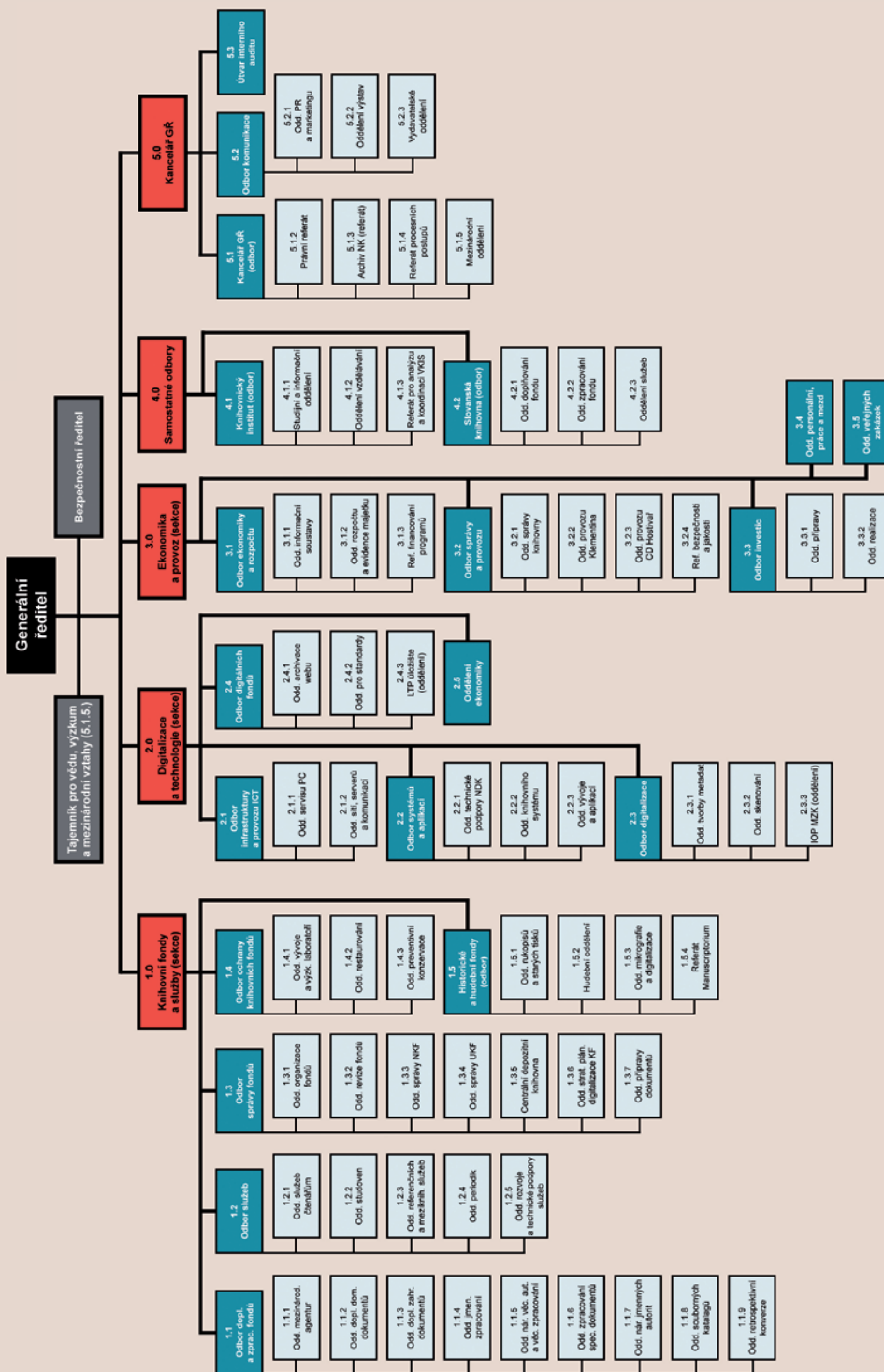
Finanční dary

Andrš Bohuslav
Praha, Česko

NADACE ČESKÉHO HUDEBNÍHO FONDU
Praha, Česko

ÚSTAV PŘEKladu
Moskva, Rusko

Organizační struktura k 31. 12. 2015

Zaměstnanci

Abessi Lenka
Adamaitis Zuzana
Andresová Ivana
Andrllová Romana
Auská Blanka
Babka Lukáš
Baďura František
Bachmannová Helena
Balčev Nikolaj
Balíková Marie
Bartáková Areti
Bartl Zdeněk
Bartoň Martin
Bartůňková Eva
Bařinová Kristýna
Bauerová Jana
Ben Ammarová Jana
Bendlová Markéta
Beneš Libor
Benešová Ludmila
Beránková Viera
Bernovská Radka
Bílek Miroslav
Bilwachs Miloš
Blažíková Jana
Blinková Eva
Böhm Tomáš
Boldan Kamil
Borková Hana
Bornová Hana
Borovičková Helena
Borská Věra
Bosáková Zdenka
Boumová Kristýna
Broum Jan
Březinová Alžběta
Bubeníčková Darina
Budín Tomáš
Burdá Tomáš
Burešová Irena
Cerhová Jana
Cerovská Ludmila
Cetkovská Šárka
Cisáriková Karolína
Císařová Smítková Alena
Citová Jaroslava
Cubr Ladislav
Culková Jitka
Cvachová Hana
Čermák Radek
Černeková Zuzana
Černý Jaroslav
Černý Vladimír
Čížek Antonín
Čoudek Adam
Danielová Jaroslava
Dimitrová Rumjana
Dlabal Miloš

Dobrovolný Jiří
Dobřanská Petra
Dohnal František
Dolejš Daniel
Doležal Radek
Doležalová Helena
Doležalová Veronika
Dostál Miloš
Dostálková Eva
Doupovcová Anna
Drnková Vašáková Zuzana
Dřevíkovská Jana
Dvořáčková Světlana
Dvořák Michal
Dvořáková Helena
Dvořáková Jana
Egnerová Zuzana
Fenciková Daniela
Ferkl Zdeněk
Fesenko Mykchaylo
Fialová Alena
Fialová Barbora
Fialová Jana
Fialová Renata
Fidlerová Radana
Fišerová Jaroslava
Fojtíková Jana
Foltýn Tomáš
Forman Jaroslav
Forstová Eva
Francel Jan
Fraňková Pavla
Frolíková Eva
Frydrychová Ester
Fuková Květuše
Fülleová Zdenka
Gáčošová Martina
García Štěpánka
Garncarzová Marcela
Geislerová Jitka
Giebisch Roman
Ginzlová Eva
Goldšmídová Jaroslava
Gregorová Dagmar
Hajáková Monika
Hájek Josef
Hájková Jana
Hajná Kateřina
Hálečková Šárka
Hammer Jiří
Handlová Radomíra
Handlová Šárka
Harasimowicz Marta Maria
Haraštová Simona
Harvanová Valentína
Haváčková Tatiana
Havlínová Ivana
Havránková Lucie

Hedvíková Květa
Hejnová Lenka
Hejnová Miroslava
Hejzlarová Julie
Hekrdlová Kateřina
Hemola Hanuš
Herbsová Hedvíka
Hernandez Garcia Alberto
Himalová Jana
Hlinomazová Zora
Hlušíčková Hana
Hodíková Eva
Hofbauerová Petra
Hochmalová Zuzana
Holancová Eva
Holanová Denisa
Hološková Tereza
Hora Michal
Horák Jan
Horníčková Miluše
Horský Miroslav
Hortová Jarmila
Horynová Milada
Hošková Magdalena
Houdková Tamara
Hrabáková Marta
Hrdlička Karel
Hrdličková Helena
Hrdličková Markéta
Hrochová Jaroslava
Hrušková Monika
Hřebecká Dana
Hůlek Julius
Huňová Jana
Hybšová Jindřiška
Hynková Libuše
Chajma Petr
Chalupníčková Petruška
Chlubna František
Chomiaková Ladislava
Chovanec František
Chundelová Monika
Churaň Martin
Chylová Petra
Ilgnerová Romana
Issová Barbora
Ivanovová Zina
Jankovcová Alena
Jankovcová Ivana
Jankovec Boris
Jankovská Jaroslava
Janoušková Alena
Janoušková Jeanne
Jansová Linda
Javoríková Petra
Javornická Eva
Jebavá Helena
Jeřábek Antonín

Jeřábková Eva
Ježková Zuzana
Jindrová Jiskra
Jindrová Kateřina
Jirasová Zdeňka
Jiroušek Václav
Jiřík František
Juřicová Jitka
Kacerovská Dita
Kacvinská Irena
Kadlecová Kamila
Kadlecová Věra
Kafková Pavlína
Kalivodová Veronika
Kantová Klára
Kapsa Václav
Karel Jan
Kárná Milena
Kasalová Karolína
Kašťáková Tereza
Kaucká Eva
Kelemenová Eva
Kendeová Miroslava
Kestřánková Světlana
Kindl Daniel
Kindlerová Anežka
Kindlová Ivana
Klečka Ladislav
Klimek Tomáš
Klingerová Magda
Knížek Petr
Knoll Adolf
Knollová Eva
Knollová Světlana
Koblihová Jindřiška
Kocová Kristýna
Koháčková Jarmila
Kohoutová Ludmila
Kolaříková Pavla
Kolářová Eva
Kolářová Helena
Konečná Alexandra
Konečná Mirka
Konůpková Marie
Kopečná Zuzana
Kopp Petr
Kordičová Hana
Korhoň Miloš
Kostarová Kateřina
Kostecký Jaroslav
Kostlánová Vlasta
Košťálová Karolína
Kotrba Pavel
Koudelková Zuzana
Koulová Simona
Koutníková Hana
Kovaříková Markéta
Kovářová Hana
Kozlová Lenka
Krajíc Pavel

Král Martin
Králová Magda
Kramarzová Barbara
Kramplová Markéta
Krásný Miloš
Krčová Veronika
Krebes Jiří
Kreibich Rudolf
Krinková Helena
Krištof Roman
Kroupa Petr
Kroutil Jan
Křenek Karel
Křesalová Alena
Kříž Karel
Kříž Martin
Kubalová Taťána
Kubantová Jaroslava
Kubelková Marie
Kubíčková Hana
Kubištová Hana
Kukač Petr
Kulík Ondřej
Kulíková Lenka
Kunštát Zdeněk
Kupcová Pavla
Kúsová Stanislava
Kutmon Jitka
Kvasnica Jaroslav
Kvasničková Alena
Kvašová Zuzana
Kvisová Lenka
Lapáčková Kateřina
Lastovecká Nora
Látal Petr
Látalová Jana
Léharová Daniela
Lehovec Ondřej
Lehrl Ondřej
Leitnerová Gabriela
Lemut Vostrá Ingrid
Lichtenbergová Edita
Linartová Klára
Ljubka Ivan
Ljubková Irena
Ljubková Kristýna
Lodrová Iveta
Lučan Jiří
Ludvíček Josef
Luhan Jiří
Luhan Jiří
Lukáčová Anastazia
Lukavec Jan
Lyons Kindlerová Rita
Lyubymenko Khrystyna
Magid Sergej
Mach David
Machotka Jaroslav
Machová Anna
Májová Klára

Malá Linda
Malotová Miroslava
Mamolátová-Vrbová Iva
Maňáková Irena
Manoušková Zdenka
Marečková Helena
Marek Jindřich
Marešová Jana
Maříková Kateřina
Mašková Jarmila
Matějková Magdalena
Matějovič Jan
Matušik Zdeněk
Matušková René
Mečířová Šárka
Měchurová Zdenka
Mevaldová Radka
Michl Jan
Mika David
Mikšovská Nataša
Miláček Ivo
Militká Jana
Milnerová Zuzana
Mišúr Martin
Mišurcová Eva
Mixová Kristýna
Mlýnková Kateřina
Modráková Renáta
Moles Hana
Molitorisová Denisa
Moravcová Běla
Morvayová Anna
Motis Vratislav
Moučková Barbora
Mrázková Monika
Mrázová Kristýna
Mrnková Jana
Muchková Marcela
Musil Zdeněk
Nagy Petr
Nedvědová Simona
Nejedlý Tomáš
Němcová Eva
Němec Michal
Němec Radoslav
Nemeškalová Hana
Neoralová Jitka
Nepraš Radek
Neuman Jiří
Neuvirt Jiří
Niubo Marc
Nová Hana
Novák Jiří
Nováková Jana
Nováková Jana
Nováková Kateřina
Nováková Ludmila
Nováková Zuzana
Novotná Helena
Novotná Kateřina

Novotná Zdeňka
Novotný Jan
Novotný Jaroslav
Nožičková Žaneta
Oliva Jakub
Ondroušek Zdeněk
Ondroušková Hana
Opavová Tereza
Opleštilová Hana
Ostráková Natalie
Pachtová Barbora
Palánková Lucie
Paličková Tereza
Panenková Jitka
Panizza Zoja
Pašková Jaromíra
Päts Ene
Pavličková Marta
Pavlík Jiří
Pavlíková Jiřina
Pavliv Oleg
Pazourová Michaela
Peisertová Hana
Pejsarová Jana
Pejskarová Adéla
Pejsová Jitka
Pekárnová Štěpánka
Pelant Vojtěch
Peldřimovská Lenka
Pešková Libuše
Petrášková Zuzana
Petrošová Yvona
Petříčková Monika
Pilař Jindřich
Pilíková Irena
Pillerová Vladana
Píplová Petra
Piskáčková Michaela
Pitašová Barbora
Plechátová Pavlína
Plesníková Hana
Podhájecká Taťjana
Podhradská Narcisa
Pochylá Marie
Pokorná Ludmila
Poláková Dana
Poláková Renata
Polednová Zuzana
Polišenský Jiří
Poskočilová Lucie
Pospíchalová Dana
Pospíšilová Jana
Prášková Alena
Preisler Josef
Prchalová Jitka
Procházka Josef
Procházka Rudolf
Procházková Jarmila
Procházková Veronika
Prosecká Zdenka

Provazníková Radka
Prudil Martin
Příbyl Jaromír
Příbylová Jarmila
Příbylová Monika
Pšenčný Tomáš
Ptáčková Vladimíra
Purnoch Michal
Radneva Maria
Rákocy Veronika
Rakytková Tünde
Rejdrová Tereza
Rezek František
Richter Vít
Richterová Alena
Roháčková Kateřina
Rohrová Dana
Roskovská Lucie
Rovenský Miroslav
Rudišínová Barbora
Rumanová Jana
Rumlenová Adéla
Růžicka Martin
Růžičková Dagmar
Růžičková Štěpánka
Rychetská Miroslava
Rychetský Jan
Ředinová Milena
Řeháková Michaela
Saková Magda
Salačová Dominika
Salátová Renáta
Salava Miroslav
Sazamová Tereza
Sedláčková Jaroslava
Sedliská Hana
Sejrek František
Sektrová Jana
Servítová Magdalena
Schistková Anna
Schneeweis Marek
Schön Lukáš
Siwek Macáková Martina
Skákalová Věra
Sklenářová Veronika
Sladká Radka
Slavíková Klára
Smetana Daniel
Smetanová Dana
Smolek Pavel
Sobotka Jan
Sokolová Eva
Součková Magda
Spáčil Jiří
Srbková Ivana
Stankiewiczová Dana
Stárková Jana
Stavěl Jan
Stejskalová Kristýna
Stodolová Soňa

Stoučková Renáta
Strouhalová Marcela
Štříbrná Vlastimila
Štýblová Barbora
Suchá Očková Jana
Suková Petra
Sunegová Darina
Světlíková Svojmila
Svoboda Jaroslav
Svoboda Tomáš
Svobodová Eliška
Svobodová Eva
Svobodová Jaroslava
Svobodová Milada
Szymanská Olga
Šafařová Kateřina
Šafařová Lucie
Šaffek Martin
Šandová Zdeňka
Šašková Hříbová Lucie
Šebek Pavel
Šebrle Petr
Šedivá Eliška
Šejnová Hana
Ševců Ivana
Ševčíková Veronika
Ševeček Marek
Šimek Libor
Šimral Martin
Škochová Jarmila
Šlégrová Dagmar
Šmidová Jana
Šmidt Pavel
Šmidtová Jana
Šnejdarová Dina
Šnýdr Mirko
Šrůt Rudolf
Štágllová Vlasta
Šťastná Petra
Šťastný Jaroslav
Štěpánová Anna
Štěpánová Bedřiška
Štěpničková Jiřina
Štorová Jana
Štysová Karolína
Šubrová Eva
Šulc Jaroslav
Šulc Michael
Šulcová Lucie
Šváblová Jaroslava
Švec Jan
Švejda Jan
Táborská Helena
Tadialová Elisabeth
Tafatová Věra
Tašková Jana
Tejnecká Pavlína
Tichá Ivana
Tichý Luděk
Tkáčová Anna

Tomanová Kateřina
Tomášková Eva
Tovaryš Zdeněk
Trajkovová Libuše
Trpálková Veronika
Truchlá Klára
Tvrdý Přemysl
Uhlíř Petr
Uhlíř Zdeněk
Ulrychová Radka
Ulverová Radana
Uvíra Adam
Vacek Jiří
Vackářová Jana
Vacková Ludmila
Vadlejchová Marie
Vácha Martin
Vaisová Tereza
Vajnerová Hana
Válková Lenka
Vančatová Běla
Vandasová Anna

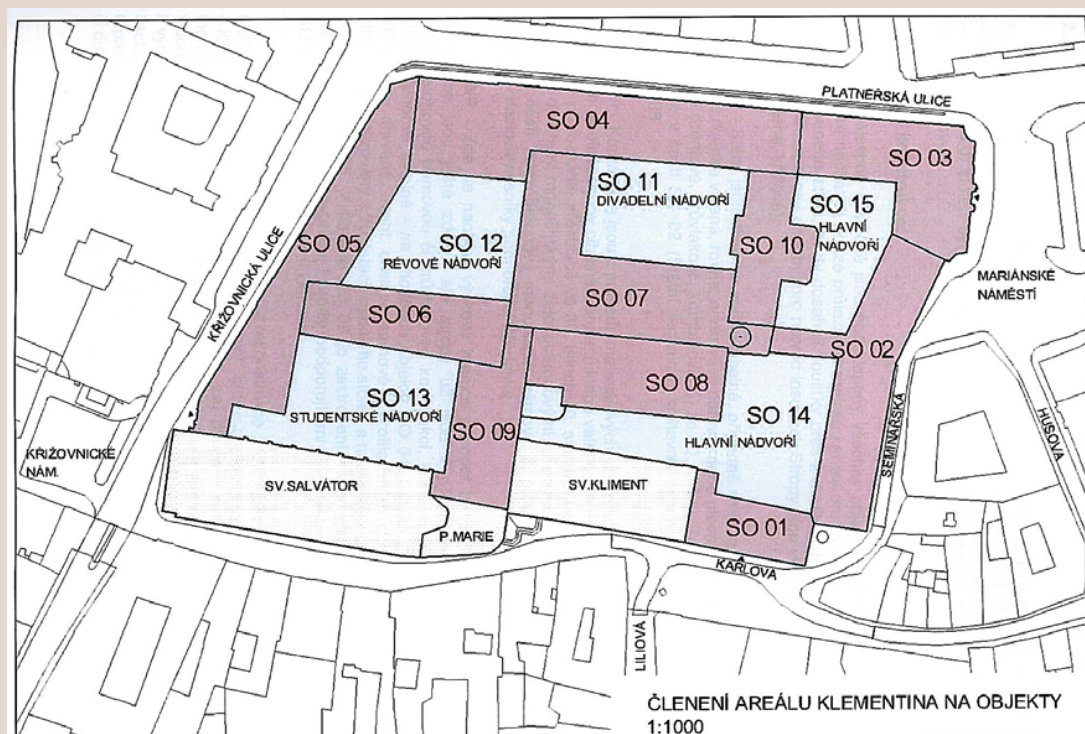
Vaněček Bohumír
Vaňková Milena
Vaňoučková Lucie
Váša Alexandr
Vašek Zdeněk
Vávrová Petra
Vejražková Jana
Venulejová Sylvie
Vernerová Irena
Viceníková Jana
Vidlička Pavel
Vintrová Tereza
Vlašic Marija
Vojáčková Pavlína
Vojtíšková Helena
Vokurková Kateřina
Volejníková Andrea
Volf Oliver
Vonásková Věra
Vondráčková Michaela
Vondráková Soňa
Voráčková Markéta

Vostrovská Vladislava
Votípka Karel
Vráblíková Vendula
Vřešťálová Dana
Vyskočilová Zdenka
Wančová Nina
Warausová Zuzana
Wolfová Pavlína
Yudina Maria
Zahořík Radovan
Zalejská Alena
Zálešáková Jana
Zavadilová Kateřina
Zděnková Libuše
Zeinertová Olga
Zemanová Věra
Zima Jan
Zsilák Michal
Zusková Kamila
Žemličková Anna
Žížala Martin

Zkratky

AHMP	Archiv hlavního města Prahy
Aleph	Automated Library Expandable Program of Hebrew University
AV ČR	Akademie věd České republiky
bm	běžný metr
CASLIN	Czech and Slovak Library Information Network / Česká a slovenská knihovní informační síť
CENDARI	Collaborative European Digital Archive Infrastructure
CERL	Consortium of European Research Libraries
ČDK	Česká digitální knihovna
ČNB	Česká národní bibliografie
eDDO	Electronic Documents Deliver / Elektronické dodávání dokumentů
EDS	EBSCO Discovery Service (multivyhledávač)
EIZ	Elektronické informační zdroje
EOD	eBooks on Demand / Elektronické knihy na objednávku
FF UK	Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
FRM	Fond reprodukce majetku
HO	Hudební oddělení NK ČR
INTERPI	Interoperabilita v paměťových institucích
ISBN	International Standard Book Number / Mezinárodní standardní číslo knihy
IPK	Informace pro knihovny (portál)
JIB	Jednotná informační brána
KAV	Knihovna Akademie věd
KIV	Knihovnictví a informační věda
k. j.	knihovní jednotka
KKL	Knihovna knihovnické literatury
KKS	Kabinet pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i.
KNM	Knihovna Národního muzea
KPS	Knihopis českých a slovenských tisků
LTP	Long-Term Preservation
MARC 21	Machine Readable Cataloguing
MDT – MRF	Mezinárodní desetinné třídění – Master Reference File
MK	Městská knihovna
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MK SR	Ministerstvo kultury Slovenské republiky
MLP	Městská knihovna v Praze
MMP	Muzeum hlavního města Prahy
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MU	Masarykova univerzita v Brně
MUS	oborová brána Musica – portál
MZK	Moravská zemská knihovna v Brně
NA	Národní archiv
NAKI	Národní kulturní identita
NDK	Národní digitální knihovna
NK ČR	Národní knihovna ČR
NKC	elektronický katalog Národní knihovny
NKF	Národní konzervační fond
NM	Národní muzeum
NPÚ	Národní památkový ústav
NTM	Národní technické muzeum
OASIS	Open Archival Information System
ODZF	Odbor doplňování a zpracování fondů NK ČR
OOKF	Odbor ochrany knihovnických fondů NK ČR
OON	ostatní osobní náklady
OPD	Oddělení přípravy dokumentů
OR	Oddělení restaurování NK ČR
ORMS	Oddělení referenčních a meziknihovnických služeb
ORST	Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR
OS	Odbor služeb NK ČR
OSF	Odbor správy fondů NK ČR

PDA	Patron Driven Acquisition (akvizice řízená uživatelem)
PSK	Ptejte se knihovny
RC	Referenční centrum
RDA	Resource Description and Access / Zpracování a zpřístupnění zdrojů
RISM	Répertoire International des Sources Musicales
SHK	Souborný hudební katalog
SK	Slovanská knihovna
SKC	Souborný katalog ČR
SKF	Studijní knihovní fond
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků
SLK	online katalog Slovanské knihovny
SO	stavební objekt (při revitalizaci Klementina SO 01 až SO 14)
SOA Zlín	Státní okresní archiv Zlín
STT	databáze Prvotisky, staré tisky a mapy
SVK	Studijní a vědecká knihovna
ÚIACH ČAV	Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.
ÚCHP AV	Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.
UIBK	Universitäts- und Landesbibliothek Tirol, Innsbruck
UKB	Univerzitní knihovna v Bratislavě
UKF	Univerzální knihovní fond
URN:NBN	Uniform Resource Name (identifikátor digitálního dokumentu)
USK	Univerzitní knihovna v Bratislavě
ÚVI	ústřední vládní instituce
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VaVal	Strategické dokumenty o výzkumu, vývoji a inovacích
VISK	Veřejné informační služby knihoven
VKOL	Vědecká knihovna v Olomouci
VÚGTK	Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický AV ČR, v. v. i.

Rozdělení Klementina na objekty při revitalizaci

Důležité údaje a kontakty

Národní knihovna ČR, Klementinum

Klementinum 190, 110 00 Praha 1
221 663 + linka příslušného oddělení
221 663 111 (ústředna)
221 663 331 (informace)
posta@nkp.cz (elektronická podatelna)
ID datové schránky: 5qt8sy8
<http://www.nkp.cz>
<http://klementinum.cz>
<http://www.facebook.com/narodni.knihovna>

221 663 262 (kancelář a sekretariát generálního ředitele)
sekret.ur@nkp.cz
221 663 489, 221 663 277 (ředitelka Odboru komunikace)
public.ur@nkp.cz
221 663 293 (ředitelka Odboru služeb)
jana.hunova@nkp.cz

Slovanská knihovna

221 663 356 (půjčovna)
sluzby.sk@nkp.cz
<http://www.nkp.cz/slk>

Referenční centrum

Oddělení referenčních a meziknihovních služeb
221 663 201 (Referenční centrum)
centrum@nkp.cz; reference@nkp.cz
221 663 202 (meziknihovní výpůjční služby)
mvs@nkp.cz

Hala služeb

221 663 244 (informace o výpůjčkách)
221 663 248 (informace o fondech a službách)
221 663 131 (reprografické zakázky)
hala.os@nkp.cz; pujcovna.os@nkp.cz

Národní knihovna ČR, Hostivař

Sodomkova 2/1146, 102 00 Praha 15
281 013 111 (ústředna)
221 663 521 (Odbor správy fondů)
281 013 226, 227 (Odbor ochrany knihovních fondů)
221 663 306 (Oddělení mezinárodních agentur)

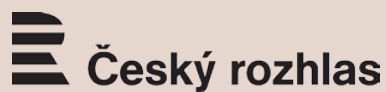
Darovací konto Národní knihovny ČR

123-85535011/0100
Komerční banka, Staroměstské nám. 24, Praha 1

Zřizovatel Národní knihovny České republiky

Partneři Národní knihovny České republiky

Národní knihovna České republiky
Výroční zpráva 2015

Odpovědná redaktorka: Irena Maňáková

Redakční zpracování: redakce Vydavatelského oddělení NK ČR

Návrh obálky, grafická úprava a sazba: Alena Křesalová

Fotografie: Kristýna Boumová, Eva Hodíková, Tereza Vaisová, Petra Vávrová

Vydala Národní knihovna České republiky

Praha 2016

ISBN 978-80-7050-666-0

ISSN 1804-8625 (Online)